

Halka arzda öncelik devlerin

SPK'nın halka arz incelemelerinde dev şirketlere ve kamu iştiraklerine öncelik tanıyan kararıyla sermaye piyasalarında yeni bir süreç başladı. 15 milyar TL üzeri arzlar ve yabancı tahsisatıyla piyasaya ivme kazandırılması hedeflenirken, uzmanlar düzenlemenin borsadaki dengelere olası etkilerini İstanbul Ticaret'e yorumladı. **Yaşar Kaya** ■ 5

Haklı fesih için tam teşekküllü heyet raporu şart
İsa Karakaş'ın yazısı ■ 2

Doğrudan yabancı yatırımların seyri
Nurullah Gür'ün köşe yazısı ■ 8

İmalat sanayine dört koldan finansman
DAYANIKLILIK VE VERİMLİLİK ARTIRILACAK

İmalatçı firmaların üretim kapasitesini koruması için art arda yeni finansman programları devreye giriyor. OVP kapsamında açılan 250 milyar TL'lik 'İmalat Sanayii Finansman Desteği' programı, finansmana erişim zorluğu yaşayan

üretici firmalar için yeni bir fırsat. KOBİ'lerin 50 milyar TL,

büyük işletmelerin 150 milyon TL üst limitli kredi işlemlerini programa katılan bankalar yürütecek. Bunun yanı sıra KOSGEB ve TÜBİTAK üzerinden de kapasite artırma, rekabet gücünü geliştirme ve teknoloji odaklı harcamalar için çeşitli destek programları açıldı. **Adem Orhun** ■ 8'de

Türk firmaları İTO'yla dünyaya açılıyor

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagiç, bugüne kadar 8 bin firmayı yurt dışındaki fuarlara taşıdıklarını, BTM'de 800'ün üzerinde girişimciye destek verdiklerini ve İstanbul Fuar Merkezi'nde yeni yatırımlara başladıklarını söyledi.

ULUSLARARASI PAZARLARDA DESTEK

İTO Başkanı Şekib Avdagiç, Türk firmalarının ihracatını artırmak ve uluslararası pazarlara erişimini güçlendirmek amacıyla yılda 40'ın üzerinde uluslararası fuarda milli katılım organizasyonu gerçekleştirdiklerini belirtti. Bugüne kadar 8 bin firmayı yurt dışındaki fuarlara taşıdıklarını ifade eden Avdagiç, 300'ün üzerinde Türk firmasının katıldığı organizasyonların bulunduğunu kaydetti.

TEKNOLOJİ YATIRIMLARI

İTO'nun mesleki eğitim ve sertifika programlarına değinen Avdagiç, BTM'de 800'ün üzerinde girişimcinin yer aldığını, girişimlerin toplam değerlemesinin 560 milyon doları aştığını söyledi. Avdagiç, Teknopark İstanbul'da 600'den fazla firma ve 12 bin Ar-Ge çalışanının bulunduğunu belirterek, savunma sanayi başta olmak üzere fintek, havacılık, denizcilik ve medikal teknolojiler alanında önemli projelerin geliştirildiğini vurguladı.

"Tüccar, milletin emeği ve üretimini kıymetlendirmek için eline ve zekasına emniyet edilen ve bu emniyete liyakat göstermesi gereken adamdır."

Ş. Avdagiç

İSTANBUL TİCARET

18 EYLÜL 2026 YIL: 68 SAYI: 3427

ISSN 1300-3666

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINI

istanbulticaretgazetesi.com

HÜRMÜZ ENERJİYİ BABÜLMENDEP TİCARETİ TEHDİT EDİYOR

Küresel enflasyonda 'iki boğaz' riski

Hürmüz Boğazı'ndaki kriz küresel enerji arzında kalıcı tehditleri beraberinde getirirken, Babülmendep'te artan gerilim bu kez dünya ticareti ve lojistiği açısından yeni bir risk sayfası açtı.

TEKELCİ GÜZERGAH TARTIŞMASI

Hürmüz küreselde enerji krizi oluştururken Babülmendep ise ticaret ve lojistik krizi riski taşıyor. İki geçişin aynı anda kapanması durumunda enerji maliyetlerine navlun, sigorta ve teslimat sürelerindeki artış da eklenecek. Hürmüz ve Babülmendep'teki gerilim, küresel ticaretin sınırlı sayıdaki stratejik koridora bağımlılığının oluşturduğu tekeli güzergahtan riskini yeniden gündeme taşıdı.

ORTA KORIDOR'UN DEĞERİ

Uzmanlar, alternatif rotaların önem kazanacağı bu süreçte Türkiye'nin merkezinde bulunduğu Orta Koridor'un stratejik değerinin artacağına dikkat çekerken, eş zamanlı bir kapanmanın enerji kriziyle başlayan süreci küresel ticaret ve lojistik krizine, ardından küresel bir enflasyon dalgasına dönüştürebileceği uyarısında bulundu. ■ 9

Çin'in petrol rezervi kozu
Fatih Oktay'ın yazısı ■ 12

Sanayinin gündemi mense şartı

AB, imalat sanayinin gayrisafi hasıla içindeki oranını yüzde 14'ten yüzde 20'ye çıkarmayı hedefliyor. Made in EU kapsamında AB kamu alımları ihalelerine girişte karşılıklı pazar açılımı ile kamu desteklerinde 'Birlik mense' ve 'düşük karbon' şartı aranıyor. **Adem Orhun** ■ 10'da

Enerji şoku kömür tüketimini zirveye taşıyacak

IEA, sıçrayan doğalgaz fiyatları sebebiyle önceki düşüş tahminlerini rafa kaldırdı. Buna göre santrallerin kömüre yönelmesiyle küresel talebin bu yıl yüzde 1.2 artarak 8.94 milyar tonla tarihi zirveye çıkacağı duyuruldu. Kömür Piyasası Yıl Ortası Güncellemesi raporunda, 2027'nin rotasını Hürmüz krizinin seyrinin belirleyeceği belirtilerek, olası senaryolara yer verildi. **Yaşar Kaya** ■ 4

3 yıllık üniversiteyle iş hayatına hızlı geçiş

Üniversitelerde, Avrupa Kredi Transfer ve Birlik Sistemi'ne uygun 240 kredilik yapı uygulanırken, YÖK'ün başarılı öğrencilerin lisans eğitimini 3 yılda tamamlamasına yönelik çalışmaları yükseköğretimde yeni bir dönemin kapısını aralıyor. İngiltere, Hollanda ve İtalya gibi ülkelerde uygulanan 3 yıllık lisans modeline dikkat çeken uzmanlar, sistemin doğru parametrelerle kurgulanması halinde gençlerin iş gücüne daha erken katılımını destekleyebileceğini belirtiyor. **SümeYra Yarış Topal** ■ 15'te

Elektriklide asıl rekabet 2027'de başlayacak

Yeni elektrikli otomobillerde menzilin 700 kilometre sınırını aşması, uzun yol kullanımına ilişkin çekinceleri azaltırken pazardaki büyümeyi de hızlandırdı. Fiyat, menzil, şarj süresi ve teknoloji başlıklarının aynı anda önem kazandığı sektörde, asıl rekabetin yeni modellerin devreye girmesiyle 2027 yılında artması bekleniyor.

Elektrikli otomobil piyasasındaki büyümenin itici gücü batarya teknolojilerinin gelişmeleri oldu. 2010'lu yılların başında bu araçların ortalama menzili yaklaşık 127 kilometre seviyesindeyken, 380 kilometreye ulaştı. Üst modellerin hemen hemen hepsinde 500 kilometreden fazla menzilin yaygınlaşması, uzun yol kullanımına ilişkin endişeleri büyük ölçüde azaltıyor. ■ 13

Barış CABACI

TABAN GENİŞLERSE TEŞVİKLER DE ARTABİLİR

Vergi kayıp kaçığına 'yapay zeka' neşteri

Türkiye, kayıt dışı ekonomiyle mücadelede vergi denetimlerini yeni bir aşamaya taşımaya hazırlanıyor. OVP'de yapay zeka ve büyük veri destekli risk analizlerinin daha etkin kullanılması öngörüldü.

Uzmanlar ise yeni dönemin vergi tabanının genişlemesine, haksız rekabetin azalmasına ve özel sektöre yönelik destek alanının büyümesine katkı sağlayabileceğine işaret ediyor. **Onur Topkan** ■ 12

Dezenflasyonda önemli viraj sosyal konutla alınacak

Kıralık sosyal konut modeli ilk olarak İstanbul'da uygulanmaya başladı. Buna göre kentte yapılacak 100 bin

sosyal konuta ilave 15 bin konut vatandaşları zorlamayacak tutarlarla kiraya verilecek. Kampanyayla kamunun konut arzını artırması ve bu yolla kiralardaki yükselişin sınırlanması hedefleniyor. Ekonomi yönetimi, enflasyonun alt kırılımlarında önemli bir yer tutan kiralarn dengelenmesiyle dezenflasyon sürecinde önemli bir virajı aşmayı planlıyor. **Sena Sorkun** ■ 18

İçme sütü ve et ürünlerinde yeni standartlar ■ 3

Haklı fesih için tam teşekküllü heyet raporu şart

Çalışanların sağlık sorunları nedeniyle iş sözleşmesini feshedip kıdem tazminatı talebine, Yargıtay emsal nitelikte bir kararla son noktayı koydu. Yargıtay, "Haklı fesih için sadece hastalanmak yetmez. Tam teşekküllü heyet raporu şart" dedi.

ÇALIŞANLARIN en çok merak ettiği konulardan biri, sağlık sorunları nedeniyle işten ayrıldıklarında kıdem tazminatına hak kazanıp kazanamayacaklarıdır. Milyonlarca çalışanı ilgilendiren bu kritik meselede, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi emsal niteliğinde bir karara imza attı. Yüksek Mahkeme, bel fitiği gibi rahatsızlıklarda tek uzman hekim raporunu veya yetersiz sağlık kurulu evrakını eksik inceleme saydı. Yargıtay, işçinin sağlığının yaptığı iş yüzünden tehlikeye girip girmediğinin 'üçlü uzman heyet' raporu ile şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispatlanması gerektiğini hükme bağladı.

YEREL MAHKEME: İŞ AĞIRDI, FESİH HAKLIYDI

İş Mahkemesi'nde görülen davada (Esas No: 2022/312, Karar No: 2023/304), 2008-2022 yılları arasında mağaza sorumlusu olarak çalışan işçi, bel fitiği rahatsızlığı nedeniyle ağır işlerde çalışmadığını, sağlığının bozulduğunu belirterek, iş akdini haklı nedenle feshettiğini beyan edip kıdem tazminatını talep etti. Davalı işveren ise işçinin kendi nzasıyla istifa ettiğini, mağazada ağır yük taşınmadığını, ürünlerin forklift ile taşındığını savunarak, davanın reddini istedi.

Yerel mahkeme, dosyaya sunulan sağlık raporları ve tanık beyanlarını yeterli görerek işçinin ağır işte çalıştırıldığı ve feshin haklı olduğu kanaatine vardı. Mahkeme, davanın kabulü ile işçiye kıdem tazminatı ödenmesine karar verdi.

İSTİNAF: YEREL MAHKEME KARARI İSABETLİDİR

Davalı işveren vekilinin itirazı üzerine dosya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi'ne taşındı (Esas No: 2024/615, Karar No: 2025/2463). İstinaf Mahkemesi, yaptığı incelemede davalı tanıklarının dahi işin ağır yük kaldırmayı gerektirdiğini beyan ettiğini, üniversite hastanesinden alınan sağlık kurulu raporunda 'ayakta ve ağır kaldırması gereken işlerde çalışması uygun değildir' ifadesinin yer aldığını vurguladı. İstinaf Dairesi; 4857 sayılı İş Kanunu'nun 24/1-(a) maddesi gereğince yapılan işin işçinin sağlığı için tehlike oluşturduğunun sabit olduğuna, İlk Derece Mahkemesi'nin delil toplama ve değerlendirmesinde bir isabetsizlik bulunmadığına karar vererek, işverenin istinaf başvurusunu esastan reddetti.

YARGITAY: RAPOR HÜKÜM KURMAYA ELVERİŞLİ DEĞİL

Davalı işverenin temyiz başvurusu üzerine dosya Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin önüne geldi (Esas No: 2026/1668, Karar No: 2026/4110). Yargıtay, yaptığı hukuki denetimde mezkur altı mahkemelerin kararlarını hatalı buldu ve şu temel gerekçelerle hükmü bozdu:

■ **Tek hekim raporu yetersiz:** Dosyadaki 6 Temmuz 2023 tarihli iş ve meslek hastalıkları uzmanı raporunun tek hekim tarafından düzenlendiği ve mahkemenin sorduğu hususları tam olarak açıklayamadığı belirtildi.

■ **Genel ifadeli sağlık kurulu raporu hüküm kurmaya elverişli değil:** Dosyadaki üniversite hastanesi raporunda yer alan 'ayakta ve ağır işlerde çalışamaz' ibaresinin, feshin doğrudan 4857 sayılı Kanun'un 24/1-(a) maddesine uygunluğunu tek başına ispata yetmeyeceği vurgulandı.

■ **Üçlü bilirkişi heyeti şart:** Mahkemenin tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanelerinden; fizik tedavi, nöroloji ve beyin cerrahi uzmanlarından oluşacak üçlü bilirkişi heyeti ataması gerektiği ifade edildi.

■ **Somut araştırma yapılmalı:** İşyerinin fiziki özellikleri, çalışma şartları ve işçinin bizzat yaptığı iş bir bütün olarak incelenmeli; mevcut işin yapılmasının işin niteliği gereği işçinin sağlığı ve yaşayışı için gerçek bir

tehlike arz edip etmediği netleştirilmeli.

Yargıtay, eksik araştırmaya dayalı kararın bozarak dosyayı İlk Derece Mahkemesi'ne geri gönderdi.

Hasılıkelam; hak ararken usul, esastan önce gelir. Sağlık nedeniyle iş akdini feshetmeyi düşünen çalışanlar, kulaktan dolma bilgilerle veya yetersiz uzman raporlarıyla işten ayrılmamalı. İş Kanunu'nun aradığı nitelikte tam teşekküllü sağlık kurulu raporunu temin ettikten sonra adım atmaları lehlerine olacaktır.

İsa KARAKAŞ

YARGITAY KARARLARI

Kararın çalışanlar ve işverenler açısından önemi

Yargıtay'ın kararı, çalışma hukukunda "Meyve veren ağaç taşlanır ama usulüne göre toplanır" kaidesini bir kez daha hatırlatıyor. Sağlık sebebiyle kıdem tazminatına hak kazanmak sanıldığı kadar basit değildir. İşçinin yalnızca rahatsızlanması değil, hastalığının doğrudan yaptığı işin niteliğinden kaynaklandığını veya o işi yapmasının sağlığını tehlikeye düşürdüğünü eksiksiz bir heyet raporu ile tevsik etmesi mecburidir. "Yarım tabip candan eder" misali, eksik ve tek hekim raporlarıyla hareket etmek işçiye haklıyken haksız duruma düşürebilir. Daha da ötesi tazminat başta olmak üzere haklarından mahrum bırakabilir.

HUKUK GÜNDEMİ

Av. Muhammet AKSAN

12. yargı paketi ile hukuk yargılamasında neler değişti?

Kamuoyunda '12. Yargı Paketi' olarak bilinen 7589 sayılı kanun, 16 Temmuz 2026 tarihinde kabul edildi ve 31 Temmuz 2026 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Kanun ile özel hukuk, idari yargı ve ceza muhakemesi alanlarında önemli değişiklikler yapıldı.

1. Yasal faiz oranı yeniden düzenlendi

3095 sayılı kanunda yapılan değişiklikle yasal faiz, TCMB'nin önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranının yüzde 80'i esas alınarak belirlenecek. Söz konusu oran, 30 Haziran tarihinde önceki yıl sonuna göre beş puan veya daha fazla değişmişse yılın ikinci yarısında 30 Haziran oranının yüzde 80'i uygulanacak. Böylece yasal faiz, piyasa koşullarına göre değişebilen dinamik bir yapıya kavuşturuldu. Adı işlerde anapara ve temerrüt faizine ilişkin kanuni üst sınırlar da buna göre yeniden hesaplanacak.

2. İdari yargıda istinaf sistemi değiştirildi

İYUK m. 45'te yapılan değişiklikle bölge idare mahkemelerine, ilk derece kararının sonucunu koruyarak gerekçeyi değiştirme veya maddi hataları düzeltme imkânı tanındı. Dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilebileceği haller sınırlandırıldı; bazı usuli eksikliklerin istinaf mercince tamamlanabilmesine imkân sağlandı. Ayrıca belirli istinaf kararlarına karşı Danıştay'da temyiz yolu genişletildi.

3. Ceza hukukunda ve muhakemesinde düzenlemeler getirildi

Dolandırıcılık suçuna yalnızca banka hesabı, ödeme aracı veya bunların kullanılmasını sağlayan bilgi ve araçları kullanılmak suretiyle iştirak edenler bakımından özel ceza indirimi getirildi. Genetik inceleme sonuçlarının kaydı, kullanımı, silinmesi ve imhasına ilişkin yeni bir rejim oluşturuldu.

HAGB kurumu Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda yeniden düzenlendi; işkence, eziyet ve kamu görevlisinin görevi nedeniyle gerçekleştirdiği belirli kötü muamele suçlarında HAGB uygulanması engellendi. Ayrıca sorgusu yapılmaması kaçak sanık hakkında mahkûmiyet veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilemeyeceği düzenlendi.

Sonuç

12. Yargı Paketi ile faiz, kanun yolları, ceza sorumluluğu ve kişisel verilerin korunması bakımından esaslı değişiklikler yapıldı. Düzenlemelerin devam eden dosyalara etkisi; yürürlük ve geçiş hükümleri, kanun yolu imkânları ve mali sonuçlar bakımından dosya özelinde değerlendirilmeli.

FOOD&DRINKS MALAYSIA BY SIAL

Kuala Lumpur / MALEZYA
20 - 22 Temmuz 2027

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

GÜNEYDOĞU ASYA'NIN 6. BÜYÜK EKONOMİSİ
GÜNEYDOĞU ASYA ÜLKELERİNE GIDA, GIDA İŞLEME VE PAKETLEME İHRACATININ KAPISI:
MALEZYADA
FOOD&DRINKS MALAYSIA BY SIAL

FOOD&DRINKS MALAYSIA BY SIAL

- Güneydoğu Asya Pazarına açılan stratejik bir kapı
- 4 hall, 441 katılımcı,
- 93 ülkeden 18.063 ziyaretçi,
- Uluslararası alıcılara ve ticari heyetlere doğrudan erişim
- Nitelikli alıcılar ve yatırımcılarla ikili görüşme imkanı
- 2026 katılımcılarının %95 memnuniyeti
- Türkiye ve Malezya arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

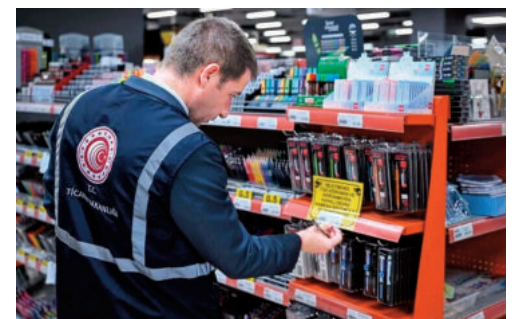
- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak Broşürü'nde firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- Devlet desteğine ilişkin ilgili ihracatçı Birliği tarafından talep edilen dosya masraf bedelinin karşılanması

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 850 ABD \$ / m²
Minimum katılım alanı : 6 m²

Sibel Tayanç	Dr.Murat Özturan	Aylin Odabas
0212 455 61 11	0212 455 62 21	0212 455 61 00
0530 664 86 18	0530 078 43 55	0533 959 30 57
sibel.tayanca@ito.org.tr	murat.ozturan@ito.org.tr	aylin.odabas@ito.org.tr
444 0 486 ito.org.tr /itokurumsal		

Ticaret Bakanlığı'ndan güvenli okul alışverişi uyarısı

TİCARET Bakanlığı, çocukların sağlığını korumak ve tüketici haklarını güvence altına almak için okul alışverişlerinde güvenli ürünlerin tercih edilmesi gerektiğini bildirdi.

Bakanlığın açıklamasında, kırtasiye ürünlerinin güvenilir satış noktalarından temin edilmesi, ürünlerde üretici veya ithalatçı bilgileri, kullanım talimatları, yaş uyarıları ve gerekli güvenlik işaretlerinin bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi gerektiği vurgulandı.

İçme sütünde sadece doğal aroma vericiler kullanılacak

İçme sütlerine sakkaroz harici fruktoz şurubu gibi şeker türevleri eklenemeyecek. Doğal ifadesinin kullanılacağı içme sütleri katkı maddesi, çeşni maddesi, aroma verici ve benzeri hiçbir ilave bileşen içermeyecek.

TARIM ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Türk Gıda Kodeksi İçme Sütleri Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, düzenlemeyle 'süt bazlı içecek' tanımının çıkarıldığını bildirdi.

Yumaklı, tüketicilerin yanıltılmasının önlenmesi için içme sütlerinin yağlılık sınıflandırılmasına yönelik de önemli değişiklik yaptıklarını söyledi. Daha önce yağlılık sınıflandırılmasında 'tam yağlı', 'yarım yağlı', 'yağsız' sınıflarına uymayan ve etikete yağ miktarı 'Yüzde ... yağlı' şeklinde yazılarak piyasaya arz edilen ara yağ sınıflandırmalarını

ortadan kaldırdıklarını vurgulayan Yumaklı, değişiklikle 'tam yağlı', 'yağlı', 'yarım yağlı' ve 'yağsız' şeklinde düzenlemeye gidildiğini kaydetti.

SEKER ORANI SINIRLANDI

Çeşnili içme sütlerinde kullanılacak toplam çeşni oranına, küttele en az yüzde 1 olacak şekilde ilk kez alt sınır getirildiğine dikkati çeken Yumaklı, içme sütlerine ilave edilebilecek şeker oranının, küttele en fazla yüzde 5, ürünün toplam şeker oranının ise yüzde 9.5 olacak şekilde ilk kez sınırlandırıldığını anlattı.

Düzenlemeyle içme sütlerine sakkaroz harici glukoz ve fruktoz şurubu gibi şeker türevleri eklenemeyecek. İçme sütlerinde aroma verici madde olarak ise sadece doğal aroma vericiler kullanılacak. Doğal ifadesinin kullanılacağı

içme sütleri katkı maddesi, çeşni maddesi, aroma verici ve benzeri hiçbir ilave bileşen içermeyecek, laktozsuz ya da laktozu azaltılmış içme sütlerinde de 'doğal' ifadesi yer alamayacak. Tebliğin yayımından önce faaliyet gösteren gıda işletmelerinin ise yeni düzenlemeye 31 Mart 2027'ye kadar uyum sağlaması gerekiyor.

EPDK, 2027'de uygulanacak iletim ek ücretini belirledi

ENERJİ Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK), 2027'de uygulanacak iletim ek ücretini, Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) iletim tarifesinin yüzde 0.7'si olarak belirledi.

EPDK'nın konuya ilişkin Kurul kararı, Resmi

Gazete'de yayımlandı. Buna göre, iletim ek ücretleri, TEİAŞ tarafından aylık hesaplanacak ve takip eden ayın 25'ine kadar EPDK hesabına yatırılacak. Karar, 1 Ocak 2027'den itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girdi.

Et ürünlerine yeni standartlar

TARIM ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Türk Gıda Kodeksi Et, Hazırlanmış Et Karışımları ve Et Ürünleri Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğle, çiğ et, kıyma, kanatlı kıyma, hazırlanmış et karışımları, mekanik ayrılmış kanatlı eti ve et ürünlerinin, tekniğine uygun olarak üretilmesi, ambalajlanması ve piyasaya arzına ilişkin hususlar belirlendi.

BURGERE KÖFTE KRİTERİ

Buna göre ürünlere et, süt, yumurta ve yoğurt haricinde protein ve azot kaynağı olabilecek diğer bileşenlerin eklenmesi engellendi.

Sucuk, pastırma ve kavurma gibi geleneksel ürünlerde tütsüleme işlemi ile fındık ve peynir gibi çeşni maddelerinin kullanımı yasaklandı. Burger ürününün tanımı ve kriterleri belirlenerek köfte kriterlerine uygun şekilde üretilmesi sağlandı.

Döner adının etikette üretim şekline bağlı olarak 'yaprak döner', 'yaprak-kıyma döner' ve 'kıyma döner' şeklinde belirtilmesi zorunlu hale getirildi.

Hazırlanmış kanatlı eti karışımları ile kanatlı eti dönerinin yağ oranı yüzde 20'den yüzde 15'e indirildi. Nişasta ve soya gibi dolgu maddelerinin ürün ağırlığını artırmak amacıyla kullanılmaması önlemek için kısıtlamalar getirildi. Tebliğin yayımlanma tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecilerinin, 31 Mart 2027'ye kadar düzenleme hükümlerine uyum sağlamaları gerekiyor.

Canlı hayvan nakil yönetmeliği değişti

TARIM ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, kesimhane veya hayvan satış yerine getirilen tanımlanmamış hayvanlar, resmi veteriner hekim tarafından kesime uygun bulunması halinde bekletilmeksizin tüm masrafları sahibi tarafından karşılanacak şekilde kesilerek sahibine teslim edilecek. Kesime uygun bulunmayan hayvanlar ise karantina altına alınacak.

Tanımlanmamış siğir, koyun ve keçi türü hayvanların, nakil sırasında yakalanması durumunda ise hayvanlar karantinaya alınmak üzere, sahibinin bildirdiği varış işletmesine sevk edilecek. Hayvanların programlı aşılamaları, karantina süresince Bakanlıkça tamamlanacak.

AUTOMECHANIKA DUBAI 2026

Dubai - Birleşik Arap Emirlikleri
10 - 12 Kasım 2026

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

- Aksesuar & Modifiye
- Elektronik Donanım & Sistemleri
- Bakım & Onarım
- Oto Yıkama, Parça & Sistemleri
- Bakım & Yenileme
- Yönetim & Dijital Çözümler

Desteğe Esas Tutar
32.289 TL / m²

Hedef Ülke
Desteğe Esas Tutar
34.596 TL / m²

SEKTÖREL İNOVASYONLAR, KÜRESEL BAĞLANTILAR AUTOMECHANİKA DUBAİ'DE!

AUTOMECHANİKA DUBAİ 2026

- 52.000 m² sergileme alanı
- 63 ülkeden 2300 katılımcı, 21 ülke pavilyonu
- 155 ülkeden yaklaşık 55.964 profesyonel ziyaretçi
- Yeni iş bağlantıları ve distribütör ağı geliştirme, Marka bilinirliği ve küresel konumlanma
- MENA Bölgesi'ne doğrudan erişim
- Sektörün önde gelen firmaları ile iş birliği geliştirme imkanı
- Automechanika 2025'te katılım alanı en büyük 4'üncü ülke; Türkiye
- 2016 yılından itibaren Türkiye Milli İştirak Organizasyonunun yükselen başarısı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak Broşürü'nde firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya bedelinin karşılanması

KATILIM BİLGİSİ

Katılım bedeli : 1.100 ABD \$ / m² (Nakdiye ve Gümrük hizmetleri dahil)
: 1.000 ABD \$ / m² (Nakdiye ve Gümrük hizmetleri hariç)

Minumum stant alanı : 9m²

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

Yeşim Akkurum

0530 962 01 39
0212 455 61 15
yesim.akkurum@ito.org.tr

Levent Çakır

0539 455 52 66
0212 455 62 39
levent.cakir@ito.org.tr

Esra Avcioğlu

0530 386 92 66
0212 455 61 10
esra.avcioglu@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @itokurumsal

**QR KODLA
BİZE BAĞLANIN**
HER GÜN 250 YENİ ŞİRKETİN BİLGİLERİNİ ALIN

İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) her gün yaklaşık 250 yeni şirketin kaydı gerçekleştiriliyor. Bu listelere İstanbul Ticaret Gazetesi okuyucuları artık kolayca ulaşacak.

İTO'da son bir hafta içinde kurulan yeni şirketlerin listesine ulaşmak için **QR kodu taramanız** ya da bilgisayarınızda https://www.ito.org.tr/documents/qr_code/160926.pdf adresini ziyaret etmeniz yeterli.

Enerji şoku kömür tüketimini zirveye taşıyacak

YAŞAR KAYA

ULUSLARARASI Enerji Ajansı (IEA), yayımladığı Kömür Piyasası Yıl Ortası Güncellemesi raporunda küresel kömür tüketiminin bu yıl yüzde 1.2 artış kaydederek 8.94 milyar ton ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşacağını öngördü. Ajansın daha önce kömür talebinde kademeli bir gerileme başlayacağı ve küresel tüketimin tepe noktasına ulaştığı yönündeki beklentileri, jeopolitik gerilimler ve enerji piyasalarındaki şoklarla tamamen tersine döndü. Yenilenebilir enerji kapasitesindeki tarihi artışlara rağmen elektrik talebindeki güçlü büyüme, fosil yakıtlara olan küresel bağımlılığı canlı tutmaya devam ediyor.

GAZ ŞOKU SANTRALLERİ KÖMÜRE YÖNELTTİ

Kömür talebindeki yukarı yönlü sıçramanın ana itici gücü Orta Doğu'daki çatışmalar oldu. Hürmüz Boğazı'ndan doğrudan kömür sevkiyatı yapılmasa da küresel sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ticaretinin yaklaşık yüzde 20'sinin geçtiği bu kritik su yolundaki aksama küresel enerji dengelerini sarstı. Gaz fiyatlarının yüzde 30'dan fazla tırmanarak 2022-2023 krizinden bu yana görülen en yüksek seviyelere çıkması, gaz santrallerine ve yedek kömür kapasitesine sahip ülkeleri hızla kömüre yönlendirdi. Avrupa, Japonya, Güney Kore ve Çin'de elektrik üretiminde doğalgazdan kömüre geçiş eğilimi belirgin biçimde hız kazandı.

EL NİNO VE SANAYİ BASKISI

Enerji piyasalarını zorlayan bir diğer etken ise şiddetli El Nino hava olayı oldu. Güneydoğu Asya ve Hindistan'da

IEA, önceki düşüş tahminlerini rafa kaldırarak, sıçrayan doğalgaz fiyatlarının santralleri kömüre yöneltmesiyle küresel talebin bu yıl yüzde 1.2 artarak 8.94 milyar tonla tarihi zirveye çıkacağını duyurdu. Kömür Piyasası Yıl Ortası Güncellemesi raporunda, 2027'nin rotasını ise Hürmüz krizinin seyrinin belirleyeceği belirtilerek, senaryolara yer verildi.

yükselen hava sıcaklıkları soğutma kaynaklı elektrik tüketimini sıçrattırken, kuraklık nedeniyle hidroelektrik üretimi sert geriledi. Oluşan arz açığı kömür santralleriyle kapatıldı. Eş zamanlı olarak yüksek petrol fiyatları, dünyanın en büyük kömür tüketicisi olan Çin, kömürden kimyasal madde üretimini (coal-to-chemicals) kârlı hale getirerek sanayi kaynaklı talebi yukarı taşıdı.

ASYA'DA BÜYÜME BATIDA YAPISAL DARALMA

Talebin coğrafi dağılımı Doğu ile Batı arasındaki makasın açıldığını gösterdi. Rapora göre Çin'in kömür tüketiminin

artan elektrik ihtiyacı ve kimya sektörünün etkisiyle yüzde 1 artarak 5 milyar tona yaklaşması bekleniyor. Hindistan'da tüketim sanayi büyümesi ve zayıf hidroelektrik üretimiyle yüzde 4.2 artarak yaklaşık 1.4 milyar tona tırmanacak. Güney Kore'de yüksek LNG maliyetleri ve nükleer kapasitedeki dönemsel aksamalar talebi yüzde 6 artışla 119 milyon tona çıkarırken, Endonezya ve Vietnam öncülüğündeki ASEAN bölgesinde toplam tüketim 574 milyon tona ulaşacak.

Buna karşın Batı ekonomilerinde yapısal gerileme sürüyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde veri merkezleri

ve şebeke güvenilirliği santral kapanışlarını yavaşlatsa da tüketimin yüzde 7 daralarak 381 milyon tona ineceği hesaplanıyor. Avrupa Birliği'nde ise talep 276 milyon tona gerilerken, yüksek gaz maliyetleri bu düşüşü frenleyen unsur oldu. Çekya'daki CSM madeninin kapatılmasıyla Polonya, AB'nin tek taş kömürü üreticisi konumunda kaldı.

2027 ROTASINI HÜRMÜZ ÇİZECEK

Tüketimdeki tırmanışa karşın küresel kömür üretiminin bu yıl yüzde 0.7 gerilemesi, ancak üst üste üçüncü yılda da 9 milyar ton sınırının üzerinde kalması bekleniyor. Çin'in Şensi eyaletindeki ölümcül maden kazası sonrası sıkılaştırılan güvenlik denetimleri yerel üretimi frenlerken, stokların erimesiyle gösterge Newcastle termal kömür fiyatları ton başına 140 ila 150 dolar aralığına yerleşti.

IEA, raporda 2027 yılına ilişkin görünümün Hürmüz Boğazı'ndaki seyrüsefer güvenliğine bağlı olduğunu vurguladı. Hürmüz'de LNG trafiğinin kriz öncesi seviyelere dönmesi ve gaz fiyatlarının gevşemesi durumunda, ikame marjı daralarak kömür talebi 2027'de yüzde 0.4 düşüşle 8.91 milyar tona inebilir. Ancak boğazdaki aksamanın sürmesi ve doğalgaz arzındaki darlığın devam etmesi halinde, yüksek gaz fiyatları kömür kullanımını zorunlu kılarak 2027'de yeni bir küresel tüketim rekorunu beraberinde getirebilir. Üretim tarafında ise Çin'deki madenlerin toparlanmasıyla birlikte 2027'de küresel arzda sınırlı bir artış öngörülmüyor.

VERİLERLE BAKIŞ

Ödemeler dengesi

Ödemeler dengesi istatistiklerine göre Türkiye ekonomisi temmuz ayında 36 milyon dolar cari fazla verdi. Altın ve enerji hariç olarak bakıldığında bu rakam 4 milyar 972 milyon dolar fazla olarak gerçekleşiyor. Temmuz ayındaki cari fazla rakamı ile birlikte son bir yılın cari açığı 40.7 milyar dolar olurken dış ticaret açığı da 77.1 milyar dolar. Aynı dönemde hizmetler fazlası ise 63.5 milyar dolar oldu. Temmuz ayında Merkez Bankası'nın net rezervlerinde 14.2 milyar dolar artış görüldü.

Tarım üretici fiyatları

TÜİK verilerine göre Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE), ağustos ayında yıllık yüzde 21.91 artarken, aylık yüzde 0.93 düştü. En yüksek yıllık artış yüzde 69.99 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumurtalar kaleminde olurken, en büyük oranlı azalış ise yüzde 27.69 ile yumuşak çekirdekli meyveler ve sert çekirdekli meyveler kaleminde gerçekleşti. Yıllık olarak düşüş gösteren bir diğer grup, yüzde 18.62 ile üzümde oldu. Aylık olarak ağustos ayında en fazla artış yüzde 153.75 ile tropikal ve subtropikal meyveler kaleminde görüldü. En yüksek oranlı aylık düşüş de yüzde 25.83 ile üzümde oldu.

İnşaat üretimi

İnşaat üretimi yıllık yüzde 4.7 azalırken, aylık yüzde 1.1 arttı. TÜİK temmuz ayı verilerine göre bina inşaatı endeksi bir önceki yıla göre yüzde 8 azalırken, bina dışı yapıları içeren endeks yüzde 14 artış kaydetti. Özel inşaat faaliyetleri endeksi de yıllık 4.9 azaldı. Temmuz ayında bina inşaatı endeksi bir önceki aya göre yüzde 0.9, bina dışı inşaat endeksi yüzde 2 ve özel inşaat üretim endeksi yüzde 1 artış gösterdi.

İnşaat maliyetleri

TÜİK, temmuz ayında inşaat maliyet endeksinin yıllık yüzde 28.33, aylık yüzde 1.15 arttığını açıkladı. Malzeme endeksinde bir önceki aya göre artış yüzde 1.28 olurken, işçilik endeksi yüzde 0.92 arttı. Yıllık bazda malzeme endeksi yüzde 26.50, işçilik endeksi ise yüzde 31.65 artış gösterdi. İnşaat maliyet endeksi geçtiğimiz ay yıllık yüzde 28.66 arttı.

En hareketli ürünler

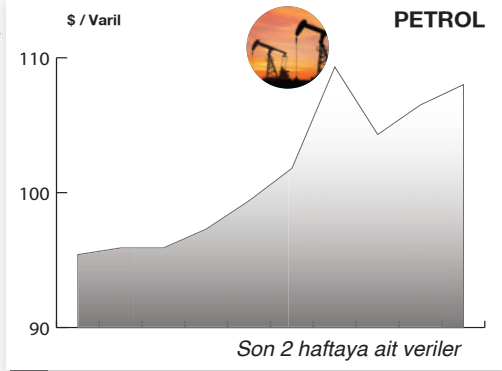
Uluslararası emtia piyasaları

	Değişim %			
	Güncel	Haftalık	Yıllık	
ENERJİ	Petrol (Brent, \$/Varil)	108.0	11.5	61.4
	Doğalgaz (ABD, \$ /MMBtu)	2.91	1.0	0.0
	Doğalgaz (TFF, EURO/MWh)	82.5	10.1	155.4
	Termal Kömür (\$/Ton, FOB, Avustralya, 6.000 KCal/kg)	144.6	-2.1	40.0
METALLER	Altın (\$/Ons)	4.327	-1.6	18.7
	Gümüş (\$/Ons)	64.5	-2.4	54.3
	Platin (\$/Ons)	1.794	-2.3	30.6
	Bakır (\$/Ton, COMEX)	14.044	-3.4	39.4
	Alüminyum (\$/Ton)	3.235	-2.2	19.2
	İnşaat Çeliği (Çin, \$/Ton)	447	-0.2	5.7
	Demir Cevheri (Çin, \$/Ton)	97.4	-2.7	-1.1
	Kurşun (\$/Ton)	1.827	-2.5	-6.5
	Kalay (\$/Ton)	51.776	-6.0	49.3
	Çinko (\$/Ton)	3.921	-5.7	29.9
TARIM ÜRÜNLERİ	Lityum (\$/Ton)	18.905	-9.9	70.7
	Nikel (\$/Ton)	16.131	-2.8	5.9
	Buğday (\$/Ton)	269	0.9	40.4
	Mısır (\$/Bushel)	5.37	5.3	25.8
	Pirinç (\$/Ton)	351	3.0	34.6
	Pamuk (\$/Lb)	0.84	-0.4	31.3
	Kakao (\$/Ton, Londra)	5.470	-2.4	-21.5
	Kahve (\$/Lb)	3.0	-5.7	-28.9
	Şeker (\$/lb)v	0.17	-0.3	15.4
	Kereste (\$/m³)	238	-1.6	-1.9
	Ayçiçek Yağı (USD/Ton)	1.616	-2.9	20.0
	Palmye Yağı (\$/Ton)	1.125	-2.7	6.8
	Baltık Kuru Yükle Endeksi	3.360	-6.0	56.0
	Emtia Endeksi (CRB Index)	552	3.2	48.0

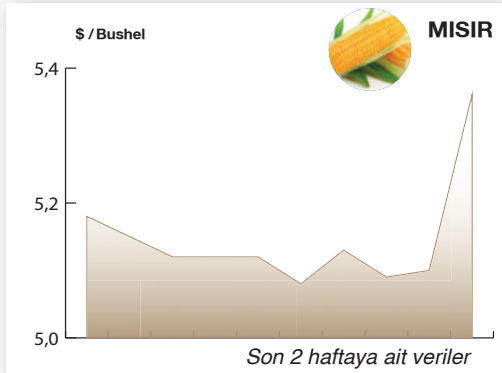
Veriler, 15 Eylül 2026 itibarıyla düzenlenmiştir.

Not: Sayfada yer alan bilgiler yatırım tavsiyesi değildir. Yatırım danışmanlığı kapsamında değerlendirilemez.

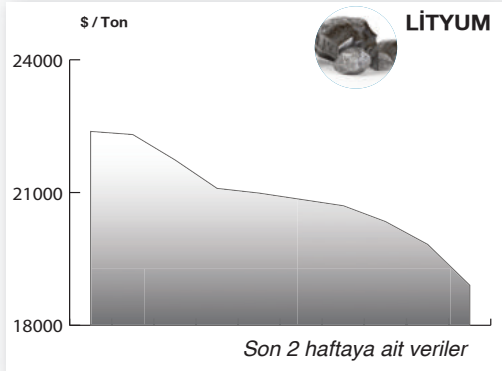
Stoklar arttı

Yaklaşık dört ay sonra brent petrolü haftalık yüzde 11.5 artışla 100 doların üzerine çıktı ve haftayı 108 dolar seviyesinden kapattı. Geçtiğimiz haftanın en önemli gelişmesi, Suudi Arabistan'ın doğu-batı petrol boru hattının kapanmasından sonra Yanbu Limanı'ndan petrol sevkiyatının askıya alınması oldu. Diğer bir gelişme de Libya'nın iki petrol sahasında üretimi durdurması. Artan arz problemlerine karşılık ABD'nin petrol stoklarında 7.14 milyon varil gibi oldukça yüksek bir artış dikkat çekti.

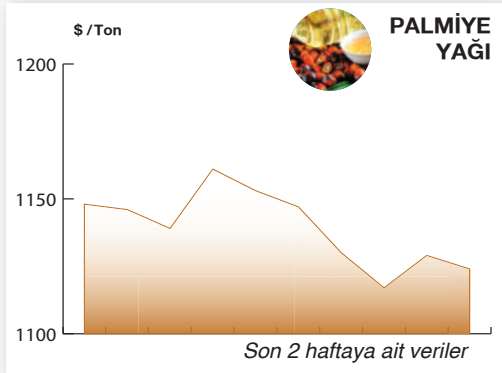
Karadeniz riski

Mısır fiyatları, son 3 yılın en yüksek seviyelerinden işlem görüyor. Geçtiğimiz haftayı yüzde 5.3 artışla 5.37 dolardan kapattı. Karadeniz'de Rusya-Ukrayna kaynaklı risklerin devam etmesi ve petrol fiyatlarındaki görülen yükseliş, artışın önemli nedenleri. Öte yandan, ABD Tarım Bakanlığı (USDA) tarafından yayınlanan eylül ayı raporunda, üretim tahmini 16.1 milyar bushelden 15.8 bushale indirildi. Diğer önemli üretici Arjantin, önemli miktarda mısır talebiyle karşı karşıya.

20 bin doların altında

Lityum fiyatlarında aşağı yönlü hareket geçtiğimiz hafta da devam etti. Yüzde 9.9 gerileyen lityum, haftayı 18 bin 900 dolar seviyesinden kapattı. Mineral Resources'in Bald Hill madeninin üretime başlaması gibi gelişmelerin etkisi geçtiğimiz hafta da devam etti. Diğer taraftan, Çinli yetkililerin lityum madenleri için verdikleri çevre onaylarını geri çekmelerine rağmen lityum fiyatında görülen düşüş, piyasada arz talep dengesinin arz lehine bozulduğunun bir göstergesi olarak yorumlanıyor.

İhracat düştü

Palmye yağı fiyatları, haftayı yüzde 2.7 düşüşle bin 125 dolardan kapattı. Artan petrol fiyatları ve Endonezya ile Malezya'da yaşanan kuraklığın önümüzdeki dönem ürününe zarar vermesi bekleniyor. Palmye yağı fiyatlarındaki zayıflık temel olarak üretimdeki yüzde 1.4'lük artışa karşılık stoklarda görülen yüzde 7.5'lik artışa ve ihracatta yaşanan yüzde 7.5'lik düşüşe bağlanıyor. Öte yandan diğer önemli alıcı Çin'den gelen karışık ekonomik veriler, palmye yağı talebiyle ilgili tahmin yapmayı zorlaştırıyor.

Halka arzda öncelik devlerin

SPK'nın halka arz incelemelerinde dev şirketlere ve kamu iştiraklerine öncelik tanıyan kararıyla sermaye piyasalarında yeni bir süreç başladı. 15 milyar TL üzeri arzlar ve yabancı tahsisatıyla piyasaya ivme kazandırılması hedeflenirken, uzmanlar düzenlemenin borsadaki dengelere olası etkilerini İstanbul Ticaret'e yorumladı.

Uzmanlar borsaya öncelikli olarak sağlam ve büyük şirketlerin gelmesi ve payların yurt dışı yatırımcı grubuna tahsis edilecek olmasının; sermaye piyasalarına yeni yabancı yatırımcı ve para girişi sağlayabileceğine dikkat çekti. Ayrıca büyük şirketlerin halka arz olmasıyla rekor taleplerle karşılaşma ihtimalinin de artacağına işaret edildi.

SERMAYE Piyasası Kurulu (SPK), halka arz başvuru süreçlerinde köklü bir değişikliğe giderek stratejik nitelikteki şirketlere inceleme ve onay sürecinde doğrudan öncelik tanınmasını kararlaştırdı. Kurulun yayımladığı ilke kararıyla; sırada bekleyen şirketlerin mevcut başvuru sırasına bakılmaksızın, belirlenen üç temel kriterden en az birini sağlayan ortaklıkların halka açılma talepleri istemeleri halinde öne çekilebilecek.

Yeni düzenleme kapsamında; halka arz edilecek payların piyasa değeri 15 milyar liranın üzerinde olan ve asgari yüzde 50'sini yurt dışı yatırımcılara tahsis eden büyük ölçekli şirketler, yönetim hakimiyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı veya Türkiye Varlık Fonu gibi kamu kurumlarında bulunan iştirakler ile merkezinin ve hasılatının yansından fazlasının bulunduğu ilde borsaya kote olacak ilk şirket unvanını taşıyan sanayi ve üretim odaklı yapıların talepleri, bekleme listesine tabi olmadan öncelikli olarak sonuçlandırılacak. Yılın ilk 8 ayında 34 şirketin ulaştığı 83.8 milyar liralık ihraçla halka arz büyüklüğünde tarihi rekorlar yakalanırken, bir yandan da yüksek faiz ve alternatif getirilerin etkisiyle piyasada seçiciliğin arttığı bir dönemden geçiliyor. SPK'nın devreye aldığı bu yeni öncelik mekanizmasıyla finansal yapısı güçlü büyük ölçekli ortaklıkların ve kamu varlıklarının sermaye piyasalarına kazandırılması hedefleniyor. Bu adımın Borsa İstanbul'a beklenen taze kaynak ve yabancı ilgisini ne ölçüde getireceği ile yatırımcı talebini nasıl şekillendireceğinde ise halka açılacak şirketlerin yapısının yanı sıra genel risk iştahı, faiz seyri ve makroekonomik görünümün belirleyici olacağı ifade ediliyor.

PIYASANIN GENEL İŞTAHI BELİRLEYİCİ OLACAK

SPK'nın getirdiği öncelik mekanizmasında şirketlerin üç şarttan en az birini sağlaması ve öncelik talep etmesi gerektiğini belirten Gedik Yatırım Yatırım Danışmanlığı Müdür Yardımcısı Onurcan Bal, düzenlemeyi değerlendirdi.

Düzenlemenin borsa üzerindeki olası etkisinin dölensel koşullara bağlı olduğunu vurgulayan Bal, şu analizi yaptı: "Sadece bu düzenlemenin borsa için destekleyici olacağını ya da baskılayıcı olacağını söylemek açıkçası biraz zor. Halka arzların yapıldığı dönem, o dönemdeki halka arz yoğunluğu ve borsadaki genel iştah gibi birçok kavrama bakmak lazım. Geçtiğimiz temmuz ayında küresel çapta risk iştahının düşük olduğu, jeopolitik risklerin ve petrol fiyatlarında artışın yeniden ön planda olduğu ve yurt içinde alım iştahının görece düşük seyrettiği bir dönemdi. Ek olarak faizlerin yüksekliği; mevduatın, para piyasası fonlarının cazibesini artırırken borsaya ilgi zayıftı. Keza yabancı ilgisi de temmuzda zayıftı. Böyle bir dönemde yoğun halka arzların olması, borsaya para girişinin olmadığı bir süreçte mevcut içerideki paranın ve hisse satışlarının bu halka arzlara yönelmesine ve borsanın bir miktar baskılanmasına yol açabiliyor. Ama borsaya yönelik ilginin güçlü olduğu, para girişinin bulunduğu dönemlerde ise bu tarz halka arzların borsa üzerinde baskılayıcı bir etkisini görmüyoruz."

15 MİLYAR LİRA ÇİDDİ BİR BÜYÜKLÜK

Halka arzların sermaye piyasalarının derinleşmesi ve şirketlerin yatırımlarını

YATIRIMDA SEÇİCİLİK DÖNEMİ BAŞLADI

Büyük şirketlerle rekor talepler görülebilir

Piyasadaki mevcut yatırımcı doygunluğunun nedenlerine değinen ve güçlü şirketlerin bu tabloyu tersine çevirebileceğini ifade eden Tunç Safa Altunsaray, sözlerini şöyle tamamladı: "Bu durum aslında halka arzlarda doygunluk yaşayan yatırımcıların güçlü şirketler ile ilgisinin artmasına sebep olacaktır. Şu anki doygunluk; hisse yatırımcılarının halka arz olan şirketlerin bilanço yapısını veya halka arzdan elde edilen gelirin kullanılacağı yerleri beğenmemesinden kaynaklanıyor diyebiliriz. Fakat büyük şirketler halka arz olduğu zaman, daha önce de gördüğümüz gibi rekor talepler ile karşılaşma ihtimalimizin olduğunu düşünüyorum."

İlk şirket diğerlerinin önünü açacak

SPK'nın getirdiği öncelik kriterlerinin Borsa İstanbul'a yansımalarının olumlu olacağını belirten Info Yatırım Yatırım Danışmanı Tunç Safa Altunsaray, sürecin piyasaya etkisini şöyle değerlendirdi: "İlk etapta bu düzenlemenin borsaya etkisinin olumlu olacağını düşünen noktadayım. Özellikle bu olumlu etkiyi şartları sağlayan şirketlerin halka arzları gerçekleşikçe göreceğiz. Bu arzlar gerçekleşene kadar Borsa İstanbul tarafı hem iç hem de dış dinamikleri fiyatlamaya devam edecektir. Özellikle bu şartları kullanarak ilk halka arz olacak şirket, zamanla diğer büyük şirketlerin de halka

Tunç Safa Altunsaray

arz yolunda önünü açacaktır veya örnek olacaktır diyebiliriz. Aslında buradaki en kritik nokta; bu tarz şirketlerin halka arz olmasının hem borsaya olan ilginin daha da artmasını hem sıcak para girmesini sağlayacağını hem de yabancı yatırımcının ilgisini bu tarafa çevireceğini düşünüyorum."

YENİ PARA GİRİŞİ SAGLAYACAK

Düzenlemedeki üç koşulu anımsatan Altunsaray, özellikle 15 milyar liralık piyasa değeri ve yurt dışı yatırımcı tahsisatını içeren maddeye dikkat çekerek, şunları söyledi: "Şartlar kısmını

incelediğimizde; şirketin merkezinin ve hasılatının yüzde 50'sinden fazlasını elde ettiği üretim tesisi veya ofisinin bulunduğu şehirde borsada işlem görececek ilk ortaklık olması, yönetim hakimiyetine Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Varlık Fonu ya da kamu kurumlarının sahip bulunması ve payların piyasa değerinin 15 milyar TL'den fazla olup asgari yüzde 50 yabancı tahsisatı öngörülmesi kriterleri yer alıyor. Buradaki üçüncü maddeye baktığımızda; hem şirket olarak sağlam ve büyük şirketlerin gelmesi hem de payların yurt dışı yatırımcı grubuna tahsis edilecek olması, borsaya yeni para ve yeni yabancı yatırımcıların girişi yapmasını sağlayacak."

Onurcan Bal

finanse etmesi açısından temel bir kazanım olduğunu hatırlatan Bal, 15 milyar liralık büyüklük kriterine ilişkin şöyle devam etti: "Burada özellikle fiili dolaşımın 15 milyar TL'nin üzerinde olması şirketin büyük bir şirket olması anlamına gelir. Çünkü çok büyük bir kısmı halka açılmıyorsa ve pahalı bir fiyat bulunmıyorsa 15 milyar TL'lik bir halka arz ciddi bir büyüklük. Yakın zamandaki en büyük halka arzlardan biri Şara Enerji'ydi ve o da 6 küsur milyar TL'ydi. Uzun zamandır bu kadar büyük bir halka arz görmedik. Dolayısıyla bu çok büyük bir şirketin halka arzı olur. Büyük bir şirketin halka arz edilmesinin sadece dışardan para girişiyle karşılanması kısa vadede zor olabilir ve borsada kısa vadeli bir baskılanma yaratabilir. Ancak uzun vadede böyle büyük şirketlerin halka açılmış olması, Borsa İstanbul ve sermaye piyasalarının derinliği açısından elbette olumlu olacaktır."

Büyük montanlı halka arzların tek başına piyasaya taze para çekeceği beklentisinin doğru olmadığını belirten Bal, "Büyük bir halka arz var diye borsaya doğrudan para girişinden ziyade, borsadaki konjonktür eğer güçlüyse, bir trend varsa evet, böyle bir halka arz para girişine sebep olur. Ama borsada görünüm zayıfsa, yeni bir para girişinden ziyade alternatif getiriler kuvvetliyse -temmuzda olduğu gibi- halka arzlar eldeki mevcut hisselerin satımı yoluyla da karşılanabilir" değerlendirmesinde bulundu.

YATIRIMDA SEÇİCİLİK

Geçmiş yıllardaki kontrolsüz halka arz ilgisinin geride kaldığını ve yatırımcının artık şirket dinamiklerine baktığını söyleyen Bal, "Halka arzlardaki seçicilik durumunun önümüzdeki süreçte de devam edeceğini düşünüyorum. SPK'nın bu öncelik adımı bunu değiştirecek bir durum değil. Zaten biraz da böyle olmalı; çünkü her halka arz edilen şirket eşit derecede ilgi görmek zorunda değil. Şirketin kârlılığı, sektörü ve halka arzın nasıl yapıldığı önemli. Bir şirketin yüzde 80 oranında sermaye artırımını yoluyla halka arza gitmesiyle, yüzde 30 oranında sermaye artırımını yoluyla gitmesi dahi yatırımcı ilgisini belirlemeli. Çünkü ilk durumda gelirin yüzde 80'i şirketin kasasına girerken, ikinci durumda sadece yüzde 30'u giriyor. İki üç sene önceki o 'halka arz çılgınlığı' zaten bizim görmeyi arzuladığımız bir durumdan öte absürt bir durumdu. Dolayısıyla önümüzdeki süreçte şirketin niteliğine bakılmaksızın toptan bir ilgi oluşmasını beklemem" dedi.

Düzenlemenin piyasa dinamiklerini tek başına değiştiremeyeceğini, genel makroekonomik görünümün belirleyici olacağını kaydeden Bal, sözlerini şöyle tamamladı: "Büyük şirketlerin halka açılması hususunda süreçleri biraz daha hızlandırabilmesi ve kolaylaştırabilmesi açısından bu adımı olumlu görüyorum. Ancak bu adımlar halka arza ve borsaya olan ilgiyi, borsadaki trendleri tek başına etkileyebilecek bir durumdan ziyade bir düzenleme mahiyetindedir.

Önümüzdeki süreçte, özellikle faiz indirimlerine tekrar dönebilirsek, defenzasyon süreciyle birlikte borsaya olan ilginin tekrardan artmasını, para girişlerinin ve daha güçlü trendlerin oluşmasını bekliyoruz. Borsada alım iştahının arttığı bir dönemde halka arzlar da bundan faydalanacak."

Not: Sayfada yer alan bilgiler yatırım tavsiyesi değildir. Yatırım danışmanlığı kapsamında değerlendirilemez.

NRW. ENDÜSTRİ 4.0'IN BİR MELODİ DEĞİL ORKESTRA OLDUĞU YER.

EUROPE'S |||| HEARTBEAT

► Bize katılın! Almanya ekonomisinin güç merkezi Kuzey Ren-Vestfalya'yı (NRW) keşfedin! Dijital dönüşüm ile güçlü endüstrinin birleştiği yer. Üretimin geleceği açısından en ideal bölge.

www.nrwglobalbusiness.com

NRW.GLOBAL
BUSINESS
Trade & Investment Agency

Veri merkezlerinin atığını değerli kaynağa dönüştürüyor

Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi girişimlerinden Algbio, yapay zeka veri merkezleri ve yoğun enerji sanayi tesislerinin ürettiği atıkları maliyet unsuru olmaktan çıkarıp değerli bir kaynağa dönüştürüyor. Geliştirilen alg tabanlı biyoreaktör sistemiyle elde edilen biyokütle; biyoyakıt ve biyoplastiğe dönüştürülebilir, su yeniden kullanılabilir ve karbon kredisi oluşturulabilir.

EYÜP KÖKSOY

BİLGİYİ Ticarileştirme Merkezi (BTM) ekosisteminde yer alan girişimlerden Algbio, yapay zeka veri merkezleri ve yoğun enerji sanayi tesislerinin ürettiği atıkları, değerli kaynağa dönüştürerek ekonomiye kazandırıyor. Algbio'nun kurucusu ve CEO'su Selen Şenal, biyoteknoloji doktora adayı ve biyomühendislik yüksek lisans mezunu bir kadın girişimci. Silikon Vadisi'ndeki Draper University Hero Training programından mezun olan Şenal, Avrupa Yenilik ve Teknoloji Enstitüsü (EIT) bünyesinde düzenlenen EIT RIS LEADERS 2024 programında imalat kategorisinde 'En İyi Yenilikçi Kadın Girişimci' ve ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından 'Çığır Açan Kadın Girişimci' seçildi. Mühendislikte James Dyson ulusal birincilik ödülünün yanı sıra global birçok ödülün sahibi oldu. WE-RISE ve WomenTech gibi Avrupa Birliği kadın girişimcilik fonlarından destek alan Şenal, aktif olarak STEM alanına katkı sunuyor.

Derin teknolojiye sabırlı sermayeye ihtiyaç var

eden girişimin teknoloji geliştirme, sistem mimarisi, uluslararası iş geliştirme süreçlerinden Şenal sorumlu. Şenal, hedef kitlelerini hiper ölçekli veri merkezleri, bulut altyapısı sağlayıcıları ve yoğun enerji sanayi kuruluşları olarak tanımladı. Gelir modelini ise biyoreaktör kurulumu, uzun dönemli hizmet anlaşmaları, biyoyünlü satışları ve karbon kredilerinden elde edilen gelirler üzerine kurduklarını belirtti.

Selen Şenal, "Hedefimiz Algbio'yu yalnızca Türkiye'de değil, başta ABD olmak üzere dünyanın en büyük veri merkezi operatörleri ve sanayi şirketleriyle çalışan küresel bir altyapı teknolojisi şirketine dönüştürmek" diye konuştu.

BTM DÖNÜM NOKTASI OLDU

BTM ile tanışmalarının girişim yolculuklarında önemli bir dönüm noktası olduğunu belirten Şenal, "BTM'nin sağladığı network ve görünürlük sayesinde hem iş modelimizi geliştirdik hem de doğru iş ortaklarına ve doğru yatırımcılara ulaşma konusunda önemli kazanımlar elde ettik" dedi.

Türkiye'deki girişimcilik ekosisteminin son yıllarda önemli bir ivme yakaladığını, ancak iklim teknolojileri ve derin teknoloji girişimlerinin daha sabırlı sermayeye ihtiyaç duyduğunu belirten Selen Şenal, yatırımcılara şu mesajı verdi: "Dünyayı değiştirecek şirketler ilk günlerinde küçük görünebilir, önemli olan onların uzun vadeli potansiyelini görebilmektir."

ATIKTAN BİYOÖRÜNLERE

Yapay zeka veri merkezleri ve yoğun enerji sanayi tesislerinin her geçen gün daha fazla elektrik tükettiğine ve atık ısı ürettiğine dikkat çeken Şenal, Algbio'nun bu atıkları maliyet unsuru olmaktan çıkarıp değerli bir kaynağa dönüştürdüğünü söyledi. Geliştirdikleri alg tabanlı biyoreaktör sistemi; atık ısı, atık su ve karbon emisyonlarını kullanarak biyokütle üretiyor. Bu biyokütle; biyoyakıt ve biyoplastiğe dönüştürülebilir, su yeniden kullanılabilir, ayrıca karbon kredisi de oluşturulabilir.

SANAYİ ALTYAPISINA ENTEGRASYON

Dünyada karbon yakalama veya alg teknolojisi geliştiren şirketler bulunduğunu belirten Selen Şenal, Algbio'yu farklı kılan özelliğini ise 'bu çözümleri doğrudan veri merkezi ve sanayi altyapısına entegre ederek tek platformda birleşmesi' şeklinde açıkladı. Şenal, metabolik mühendislik sayesinde karbon yakalama ve atık arıtım verimliliğini artırdıklarını vurguladı.

HİPER ÖLÇEKLİ VERİ MERKEZLERİ

Mühendislerden oluşan üç kişilik disiplinlerarası ekiple yolculuğuna devam

Türk gözlükçüleri UR-GE ile dünyaya açılacak

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

TİCARET Bakanlığı tarafından yürütülen ve aynı sektörde faaliyet gösteren firmaların ihracat kapasitesini geliştirmeyi amaçlayan Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (UR-GE) Projeleri kapsamında İstanbul Ticaret Odası (İTO), gözlükçülük sektörüne yönelik yeni bir çalışmayı hayata geçirdi. Proje, İTO'da düzenlenen toplantıda sektör temsilcilerine ve proje paydaşlarına tanıtıldı.

Toplantının açılışında konuşan İTO Başkan Yardımcısı Mehmet

Develioğlu, firmaların uluslararası pazarlardaki rekabet gücünü artırmada kümelenme modelinin önemini vurgulayarak,

"Küresel pazarlarda daha güçlü şekilde yer alabilmek için ortak hareket etmek büyük önem taşıyor. İTO çatısı altında oluşan bu işbirliğinin Türkiye'nin üretim, ticaret ve yatırım ortamına önemli

katkılar sağlayacağına inanıyoruz" dedi.

38 FİRMA KATILİYOR

Üç yıl sürecek proje kapsamında katılımcı firmalar için 10 yurt dışı pazarlama programı, bir fuar ziyareti, beş stantlı fuar katılımı ile çeşitli eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecek. Proje harcamalarının yüzde 75'i Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenecek. Toplam 38 firmanın yer aldığı projenin, İTO'nun bugüne kadar yürüttüğü en kalabalık UR-GE projesi olduğu belirtildi.

Modanın üretim gücü Merter'de

ADEM ORHUN

MERTER Sanayici ve İşadamları Demeği (MESİAD) tarafından düzenlenen 8. Merter Moda Haftası'nda, İran'dan Romanya'ya birçok ülkeden alım heyetlerine Türk tekstilinin üretim ve tasarım gücü sergilendi. MESİAD Başkanı Ufuk Muslu, açılış konuşmasında, Merter Moda Haftası planlarının 5-10 firmanın katılımıyla başladığını, sonra 40'ı aştığını belirterek, "Merter'in gücünü, hazır giyimdeki potansiyelini göstermek için İran'dan Romanya'ya birçok ülkeden alım heyetlerini ağırladık" dedi. Hazır giyimin ihracatta kilogram değerinin 18 dolar olduğuna dikkat çeken Muslu,

"Katma değer, istihdam, moda, tasarım hepsi Merter'de var" diye konuştu.

KÜRESEL REKABETE MEYDAN OKUYOR

Etkinliğin açılışına katılan İTO Yönetim Kurulu

Üyesi Giyasettin Eyyüpkoca da hazır giyim sektörünün artan küresel rekabete ve bölgesel çatışmaların doğurduğu yeni maliyetlere rağmen pozisyonunu korumak için var gücüyle

çalıştığının farkında olduklarını vurguladı. Eyyüpkoca, "İTO olarak sektörümüzün sorunlarını aşmalarına, gelişmesine ve finansal kaynaklara erişiminin kolaylaşmasına yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz" dedi.

İHRACATIMIZI KORUYACAGIZ

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Mustafa Paşahan ise "Sektörün dışarıya gittiğinden bahsediyorlar. Baki üretim burada, tasarım da burada, moda da burada. Üstelik 81 ilimiz ilçelerimiz neye yetmiyor? Biz sektör olarak, ülke olarak üretim gücümüzü ve ihracatımızı koruyacağız" dedi.

JEC WORLD 2027

Paris - Fransa
2 - 4 Mart 2027

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

DÜNYA KOMPOZİT SANAYİSİNİN BULUŞMA NOKTASI JEC WORLD FUARI'NDA YERİNİZİ ALIN!

JEC WORLD 2027

- 100 ülkeden 1.500 katılımcı
- 45.000'i aşkın profesyonel ziyaretçi
- Havacılık, otomotiv, enerji ve inşaat sektörlerine yönelik ileri uygulamalar
- Küresel iş bağlantıları kurma fırsatı
- En yeni kompozit teknolojilerini yerinde inceleme
- Türkiye milli katılım organizasyonunu 2013 yılından itibaren yükselen başarı grafiği

ÖDEME PLANI

Katılım Bedeli	: 1.000 Euro / m ²
Minimum Stant Alanı	: 9 m ²

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu
- Nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması,
- Türkiye milli iştirak broşüründe firma bilgilerinin yer alması,
- Fuar süresince iletişim ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- Devlet desteğine ilişkin ilgili İhracatçı Birliği tarafından talep edilen dosya masrafı

Yeşim Akkorum

0530 962 01 39
0212 455 61 15
yesim.akkorum@ito.org.tr

Esra Yılmaz

0212 455 65 10
0530 874 89 73
esra.yilmaz@ito.org.tr

Esra Avcıoğlu

0212 455 61 10
0530 386 92 66
esra.avcioglu@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito /itokurumsal

İstanbul Ticaret Odası adına imtiyaz sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı

ŞEKİB AVDAGIÇ

Genel Yayın Koordinatörü

Prof. Dr. NİHAT ALAYOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü Yrd.

ÖZCAN TOKEL

Genel Yayın Yönetmeni

İlhan ÇABUKOL

Genel Yayın Danışmanı

Tamer Çerçi

Haber Müdürü

Mete Dirice

Sorumlu Yazı

İşleri Müdürü

Canan Bilgin

Yayın ve Dağıtım

Sorumlusu

Dilşah Sarıhasan

Haber Merkezi

Adem Orhun, Barış Cabacı, Ertuğrul Yan, Hamit Eteevrans, Mucella Özdemir, Necmi Uysal, Onur Topkan, Özkan Toprak, Servet Sena Sorkun, SümeYra Yarış Topal, Yaşar Kaya

Reklam

Cengiz

Kazan

Grafik

Osman

Kuvvet

Fotoğraf

Kamil

Çatak

Abonelik

Abdülkadir

Yıldız

Hukuk Danışmanları

Av. Ömer Temel, Av. Cüneyt Şamil Oğurlu, Av. Şeymanur İnce

istanbulticaretgazetesi.com

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ'NDE YAYINLANAN YAZILARIN VE MAKALELERİN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AITTİR. İTO'NUN GÖRÜŞLERİNİ İÇERMEZ. YAZI VE HABERLER, KAYNAK BELİRTİLEREK KİSMEN YA DA TAMAMEN KULLANILABİLİR.

ABONELİK:

Yıllık abone bedeli 150 TL'dir.

Abone bedeli, ticaret sicil numarası (tacirler için), ad ve adres

belirtilerek T. İş Bankası İstanbul Şirketi Ticari Şube

(Ş. Kodu: 1385) 3092 No'lu hesaba yatırılabilir.

IBAN No: TR 30 0006 4000 0011 3850 0030 92

Yayın türü: Yerel süreli yayın

Yayın tarihi: 18.09.2026

İSTANBUL TİCARET ODASI / www.ito.org.tr

Adres: Resadiye Cad. 34112 Eminönü / Fatih - İstanbul

İTO Çağrı Merkezi: 0212 444 04 86 / Santral: 0212 455 60 00

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ

Tel: 0212 455 61 23

Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mahallesi 29 Ekim Caddesi İhlas Plaza

No:11 A/41 Yenibosna / Bahçelievler/Tel: 0212 454 30 00

FOTOĞRAF: KAMİL ÇATAK

Çiçekçilik AB mevzuatına uyum bekliyor

Çiçekçilik ve peyzaj sektörü temsilcileri; yüksek KDV, finansmana erişim, artan üretim maliyetleri ve dış ticarete karşılaşılan sorunların çözülmesini bekliyor. Süs bitkilerini 76 ülkeye gönderen Türkiye'deki düzenlemelerin Avrupa Birliği mevzuatından daha zorlayıcı olduğu belirtilerek, bu alanlarda uyum talep ediliyor.

OSMAN KUVVET

ÇİÇEKÇİLİK ve peyzaj sektörü temsilcileri, İstanbul Ticaret Odası (İTO) tarafından düzenlenen çalışma toplantısında bir araya geldi. İTO Peyzaj ve Çiçekçilik Meslek Komitesi'nin Cemile Sultan Korusu'nda gerçekleştirdiği toplantıda, sektörün sorunları ve çözüm önerileri ele alındı. İTO Başkanı Şekib Avdagiç'in de katıldığı toplantıda; üretim maliyetleri, finansmana erişim, KDV oranı, dış ticaret işlemleri, nitelikli işgücü, su yönetimi ve ürün standartları değerlendirildi.

160 MİLYON DOLARLIK İHRACAT

Toplantıda konuşan İTO Başkanı Şekib Avdagiç, süs bitkilerinin yalnızca lüks tüketim ürünü olarak görülmemesi gerektiğini belirterek, sektörün yaşam kalitesinin önemli bir parçası olduğunu söyledi. Sektörün son 20-30 yılda kalite, sürdürülebilirlik, yenilikçilik ve lojistik avantajlarını bir araya getirerek küresel pazarlardaki konumunu güçlendirdiğini kaydeden Avdagiç, "Süs bitkileri ihracatımız 2025 yılında bir önceki yıla göre yüzde 14 artarak 160 milyon dolara ulaştı. Türkiye, 76 ülkeye ürün ihraç ediyor, ancak dünya sıralamasında bulunduğumuz 19'uncu basamağın daha üzerine çıkabilecek potansiyele sahibiz" dedi.

KDV indirimi ve kredi talebi

Sektör temsilcileri, tarım alanında faaliyet göstermelerine rağmen süs bitkilerinde KDV oranının yüzde 20 olarak uygulanmasının işletmeleri zorladığını dile getirdi. Aynı çatı altındaki meyve fidanı ve sebzede fidesi üreticilerinin daha düşük KDV ve daha avantajlı kredi imkanlarından yararlandığı belirtilirken, süs bitkileri üreticileri için de benzer koşulların sağlanması istendi. İhracat ve ithalatla her

ürün çeşidi için ayrı alınan analiz ücretlerinin, çok sayıda bitki türü taşıyan firmaların maliyetini yükselttiği ifade edildi. Toplantıda ayrıca kayıt dışı çiçek satışı, nitelikli çalışan eksikliği, bitki karantinası uygulamaları, ithalatla gözetim sistemi ve süs bitkileri için ruhsatlı zirai ilaç bulunmaması gündeme getirildi. Kurakçıl peyzaj uygulamalarının yalnızca bitki kullanımını azaltmaya yönelmemesi gerektiğini belirten temsilciler, yerel

türler, yağmur suyu yönetimi, geçirgen yüzeyler, uygun sulama teknolojileri ve sürdürülebilir bakımın birlikte değerlendirilmesini istedi. Sektör paydaşları, tasarımcı, üretici ve uygulayıcılar arasında veri paylaşımının geliştirilmesi, ortak kalite ve ürün standartlarının oluşturulması ve sorunların tek elden takip edilebilmesi için sürekli bir çalışma mekanizması kurulması çağrısında bulundu.

Denetimlerde sürenin uzaması teknik hırdavatı zorluyor

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

TÜRKİYE'nin net ihracatçı sektörlerinden teknik hırdavat, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) ve Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) süreçlerinde yaşanan gecikmeler nedeniyle artan maliyet baskısıyla karşı karşıya. Denetim süreçlerinin uzaması, firmaların ardiye ve depolama giderlerini artırırken teslimat sürelerini uzatıyor, nakit akışlarını da olumsuz etkiliyor.

Sektörün gündemindeki sorunlar, İstanbul Ticaret Odası (İTO) Teknik Hırdavat Meslek Komitesi'nin sektörel çalışma toplantısında ele alındı.

EKONOMİNİN HER ALANINA DOKUNUYOR

Toplantının açılışında konuşan İTO Başkanı Şekib Avdagiç, teknik hırdavat sektörünün köklü bir geçmişe sahip olduğunu, Anadolu'da demircilerin ve bakırcıların yüzyıllar boyunca ekonomik hayatın temel unsurlarından biri olduğunu söyledi. İTO'nun da ahilik geleneğinin meslek ahlakını yaşıtmaya çalışan bir kurum olduğunu vurgulayan Avdagiç, teknik hırdavat sektörünün kadim bir ustalık anlayışının günümüzdeki temsilcisi olduğunu söyledi. Avdagiç, "Hırdavat sektörünün katkı sunmadığı neredeyse hiçbir sektör yok. Bu nedenle sektörün dönüşümü ve rekabet gücü Türkiye ekonomisi açısından büyük önem taşıyor" dedi.

Son dönemde sektörün önemli bir dönüşüm sürecinden geçtiğini kaydeden Avdagiç, uluslararası standartlara uyum, dijitalleşme, otomasyon ve yapay zeka destekli ürünlerin önümüzdeki dönemin belirleyici unsurları olacağını söyledi.

YÜKSEK TEKNOLOJİNİN PAYI ARTMALI

Hırdavat sektörünün Türkiye'nin döviz kazandıran sektörlerinden biri olduğunu belirten Avdagiç, ihracatın daha yüksek katma değerli ürünlerle güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı. Avdagiç, "Sektörümüz net ihracatçı bir yapıya sahip. Ancak yüksek teknoloji içeren ürünlerin payını artırabilecek önemli bir potansiyelimiz bulunuyor. Bu alanda gelişime açık geniş bir alan görüyoruz" diye konuştu.

KAYIT DIŞILIK HAKSIZ REKABET YARATIYOR

Kayıt dışılığın sektör açısından önemli bir sorun olmaya devam ettiğini vurgulayan Avdagiç, "Kayıt dışılık, işini kurallara uygun ve etik şekilde yapan firmalar açısından haksız rekabet oluşturuyor. Bu durum dürüst çalışan firmaları dezavantajlı hale getiriyor" dedi. Avdagiç, Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen hedef ihracat pazarlarının oluşturulması sürecinde hırdavat sektörünün beklentilerinin de gündeme getirildiğini belirterek, bazı hedef pazarlarda sektörün önceliklerinin dikkate alındığını söyledi.

Risk esaslı yaklaşım güçlendirilmeli

İTO Teknik Hırdavat Meslek Komitesi Meclis Üyesi Dursun Topçu ise sektörün sorunlarının başında TSE ve TAREKS uygulamalarının geldiğini söyledi. Denetime ve standartlara karşı olmadıklarını vurgulayan Topçu, kaliteli ürün satan firmaların standart dışı ürünlerle mücadeleyi en çok isteyen kesim olduğunu vurguladı. Ancak denetim süreçlerinin hızlı, öngörülebilir ve makul maliyetli olması gerektiğini belirten Topçu, "Bir ürünün limanda beklediği her gün firmalar için ilave maliyet anlamına geliyor. Bu yük distribütörü, bayiye, sanayiciye ve nihai tüketiciye de etkiliyor" dedi. Topçu, sektörün beklentisinin kurallara uyan firmalar için süreçlerin daha hızlı ve öngörülebilir hale getirilmesi olduğunu belirterek, şöyle konuştu: "Risk esaslı yaklaşım güçlendirilmeli. Uluslararası geçerliliğe sahip test ve belgeler daha etkin şekilde dikkate alınmalı. Mükerrer işlemler azaltılmalı. Güvenilir firmalar ile standart dışı ürün ithal edenler aynı yükümlülüklere tabi tutulmamalı."

Yeni fırsatlar için mükemmel zaman - İş modellerinizi gözden geçirin

Tüketim alışkanlıkları değişiyor, üretim sistemleri daha esnek hale geliyor ve ürün çeşitliliği artıyor. BrauBeviale, içecek sektörünün tüm değer zinciri boyunca yenilikçi içerikler, ileri proses teknolojileri ve sürdürülebilir ambalaj çözümleri sunuyor.

BrauBeviale'ye katılın - Fırsatları değerlendirin!

All Beverages. One Future.

İçecek Endüstrisinin Uluslararası
İntisaf Fuarı

Brau Beviale

10-12
Kasım
2026

Nürnberg
Fuar Merkezi

YONTEX

İmalat sanayine dört koldan finansman

**DAYANIKLILIK
VE VERİMLİLİK
ARTIRILACAK**

İmalatçı firmaların üretim kapasitesini koruması için art arda yeni finansman programları devreye giriyor. OVP kapsamında açılan 250 milyar TL'lik 'İmalat Sanayii Finansman Desteği' programı, finansmana erişim zorluğu yaşayan üretici firmalar için yeni bir fırsat. KOBİ'lerin 50 milyon TL, büyük işletmelerin 150 milyon TL üst limitli kredi işlemlerini programa katılan bankalar yürütecek.

250 milyar TL'lik desteğin yanı sıra KOSGEB ve TÜBİTAK üzerinden de kapasite artırma, rekabet gücünü geliştirme ve teknoloji odaklı harcamalar için çeşitli destek programları açıldı. Yeni programların bir kısmı tamamlanırken, bazılarına başvurular sürüyor. İşletmelerin dayanıklılığını artıracak bu programlar, OVP'deki verimlilik ve teknolojik gelişme hedefleri için güçlü bir basamak oluşturacak.

YENİ Orta Vadeli Program (OVP) dahilinde imalat sanayinin desteklenmesi, temel politika eksenlerinden biri olacak. OVP ile paralel olarak açıklanan İmalat Sanayii Güçlendirme Programı ile dört koldan destek programlarıyla üretim ve ihracat kapasitesi güçlendirilecek. Bu kapsamda 250 milyar TL'lik İmalat Sanayii Finansman Desteği programı, finansmana erişim zorluğu sebebiyle sıkışan üretici firmalara yeni alan açacak. KOBİ'lerin 50 milyon TL, büyük işletmelerin 150 milyon TL üst limitle ve indirimli oranlarla alabileceği krediler sanayicilere can suyu olacak. İmalat sanayinde bütüncül politika yaklaşımı ve imalat sanayinin üretim ve ihracat kapasitesinin güçlendirilmesi için yürürlüğe konulan finansman programında, kredi işlemleri ilgili bankalar üzerinden yapılacak. Devletin sağlayacağı 12 puanlık katkı sayesinde efektif maliyetin yüzde 25'e inmesi, imalatçı işletmeler için önemli bir avantaj sağlayacak.

Adem ÖRHUN

KREDİ KULLANMA ŞARTLARI

250 milyar TL'lik İmalat Sanayii Finansman Desteği kapsamında temel şartlar şunlar:

- Finansman, 6 aya kadar anapara ödemesiz, toplam 36 aya kadar vade ile sunulacak.
- Sabit faizli kredilerde yıllık yüzde 37, değişken faizli kredilerde TLREF+1 faiz oranı olacak.
- Faiz oranda 12 puanlık devlet katkısıyla efektif maliyet yüzde 25 seviyesine inecek.
- KOBİ'ler için kredi üst limiti 50 milyon TL.
- Büyük işletmeler için kredi üst limiti 150 milyon TL.
- İmalatçı firmalar bu kredi için programa katılan bankalara başvuru yapacak.
- Program dahilinde kredi kullanan işletmelerin istihdam şartlarına uyması bekleniyor.

SON BAŞVURU TARİHİ 31 EKİM

Program kapsamında 1 Eylül'de başlayan başvurular, 31 Ekim tarihine kadar online yapılabilecek. Finansman için bankaların uygulayabileceği toplam komisyon, kredi tahsis ve kullandırma ücretleri dahil olmak üzere, kullandırılan kredinin yüzde 1'ini geçemeyecek. Teminat sorunu yaşayan KOBİ'lere KGF,

KFK ve İGE aracılığıyla kefalet sağlanabiliyor.

ÜRETİME VE İHRACAT HACMİNE DESTEK

15 bankada işlem yapılabilecek

250 milyar TL'lik finansman programı kapsamındaki krediler bankalar üzerinden sağlanacak. Programa şu bankalar katılıyor: Ziraat Bankası, VakıfBank, Halkbank, TEB, İş Bankası, Garanti BBVA, Akbank, Yapı Kredi, DenizBank, QNB Bank ile Ziraat Katılım, Kuveyt Türk Katılım, Emlak Katılım, Türkiye Finans Katılım ve Vakıf Katılım.

Finansman şartları KOSGEB'in sitesinde

250 milyar TL'lik İmalat Sanayii Finansman Desteği hakkında ayrıntılı bilgi için adres: <https://www.kosgib.gov.tr/site/tr/genel/detay/9471/istihdami-koruma-destek-programinin-kapsami-genisletildi>

Programdan, KOSGEB tarafından desteklenen sektörlerde faaliyet gösteren ve merkez veya şube ana ya da yan faaliyet NACE kodu 'Kısm C-İmalat' başlığı altında yer alan KOBİ'ler ile büyük işletmeler yararlanabilecek. Finansmanın imalatçı işletmelere sağlanması, üretim ve istihdam hacminin devamlılığına, ihracat pozisyonunun korunmasına katkı sunacak.

KOSGEB VE TÜBİTAK'TAN YENİ ÇAĞRILAR

Öte yandan 250 milyar TL'lik İmalat Sanayii Finansman Desteğinin dışında çeşitli finansman imkanları sağlanıyor. KOSGEB üzerinden yeni yatırımlara, TÜBİTAK üzerinden teknoloji girişimlerine de sık sık yeni destek çağrıları açılıyor. Dönem dönem açılan bu çağrılar, teknoloji odaklı harcama planlarının değerlendirilmesine bağlı olarak verilen destekleri içeriyor. Bu destekler kapsamında üretim gücünün korunmasının yanı sıra verimliliğin artırılması, kritik teknolojilerin yerli kapasitesinin geliştirilmesi hedefleniyor.

Kapasite geliştirme için 3. dönem tamamlandı

KOBİ'ler için KOSGEB tarafından açılan Kapasite Geliştirme Desteği Programı 2026 3. Dönem çağrısına başvurular geçtiğimiz günlerde tamamlandı. KOBİ'lerin verimliliğini, dayanıklılığını, üretim kapasitesini, pazar büyüklüğünü ve kurumsal yapısını güçlendirmeye yönelik ölçek büyütme ve dijital dönüşüm yatırımlarına destek için açılan çağrıda

başvurular 15 Eylül'e kadar kabul edildi. Geçen yıl 3 bin 938 KOBİ'ye 64 milyar TL finansman imkanı sağlanan çağrıda şu başlıklardaki yatırım planları değerlendiriliyor: Makina, teçhizat ve kalıp giderleri, yazılım, personel giderleri, hizmet alımı, işletme sermayesi. KOBİ'lerin kapasite geliştirme için yeni çağrı dönemine hazırlanması öneriliyor.

Yenilikçi ürünlerle küresel rekabetçilik

KOSGEB Küresel Rekabetçilik Desteği Programı 2026 1. proje teklif çağrısı başladı. Program yenilikçi ürünlerin geliştirilmesi, inovasyon faaliyetleriyle geliştirilmiş ürünlerin üretimi ve ticarileştirilmesi, üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve verimliliğin artırılması, tedarik zinciri yönetiminin güçlendirilmesi,

yeni teknolojileri etkin kullanmalarının sağlanması ve küresel işbirlikleri ile küresel pazarlar içerisinde yer almaları gibi stratejileri içeren projelerinin desteklenmesi için hazırlandı. Programda işletme başına kredi üst limiti 75 milyon TL. 20 ay geri ödemesiz dönem ve azami 36 ay vade olabiliyor. Son başvuru tarihi 30 Eylül.

YENİ EKONOMİ

Prof. Dr. Nurullah GÜR

Doğrudan yabancı yatırımların seyri

Doğrudan yabancı yatırım (DYY) akımları, son günlerde ekonomi gündeminin dikkat çeken başlıklarından biri oldu. Yabancıların Türkiye'de gerçekleştirdiği uzun soluklu yatırımlar ile yurt içinde yerleşiklerin dışarıda yaptığı aynı türden yatırımlar arasındaki fark, temmuz ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlarda negatife döndü. Bu, ekonomi tarihimize ilk kez karşılaştığımız bir durum.

Türkiye, 1973'ten 2002'ye kadar toplamda sadece 15 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım çekebilmişti. Bu alanda yalnızca Doğu Asya ülkelerinin değil, Latin Amerika ülkelerinin dahi gerisinde kalıyordu.

Kasım 2002 seçimlerinin ardından yakalanan siyasi istikrar, makroekonomik istikrarla perçinlenince DYY'ler hız kazanmaya başlamıştı. O yıllarda AB'ye üyelik sürecinde yaşanan olumlu hava da yabancı şirketlerin Türkiye'ye ilgisini artırmıştı. Bu ivmelenmeyle Türkiye, sadece iki yıl içinde (2006 ve 2007) yaklaşık 45 milyar dolar DYY çekmeyi başarmıştı.

Yabancıların Türkiye'ye gelerek sıfırdan inşa ettikleri fabrikalar, kurdukları sigorta şirketleri ve bankalar ile satın aldıkları ticaret ve hizmet şirketleri, sadece cari açığın finansmanına değil, ekonomik büyümeye de destek oldu.

★★★

2010'lu yılların sonundan itibaren DYY girişleri, milli gelire kıyasla yavaşladı. Burada önemli bir detayı da belirtmek gerekiyor: Yabancı şirketler nasıl Türkiye'ye üretim ve hizmet alanında yatırım yapıyorsa, Türk şirketleri de diğer ülkelere yatırım yapabiliyor. İşte bu DYY çıkışları son yıllarda artışa geçti. Geldiğimiz noktada DYY çıkışları, girişlerin üzerine çıktı.

Bu gelişmenin arka planında iki ana unsur bulunuyor. Birincisi, küreselleşmenin gerilemesiyle ilintili. Tüm dünyada korumacı politikalar revaçta. Özellikle gelişmiş ülkeler, kendi şirketlerinin dışarıya yatırım yapmak yerine içeride kalması yönünde politikalar uyguluyor. Hatta tatlı sert baskı uyguluyorlar. Bu durum, DYY akımlarını küresel bazda yavaşlatıyor.

İkinci sebep ise iç dinamiklerden kaynaklanıyor. TL'deki reel değerlenme ve dolar bazında ücret seviyelerindeki artış, emek yoğun sektörlerde şirketleri rekabetçi kalmak için üretimi gelir seviyesi daha düşük ülkelere kaydırmaya zorluyor. Bu eğilim aslında ekonomik gelişmenin doğal bir sonucu. Fakat Türkiye bu eğilimi ekonomik gelişmenin henüz erken bir safhasında deneyimliyor. Bu da 'erken sanayisizleşme' dediğimiz sorunu doğuruyor.

★★★

Daha tehlikeli eşiklere gelmeden süreci yönetilmek adına bazı hususlarla ilgili strateji ve politikalara önem vermeliyiz:

- Emek yoğun sektörlerin verimlilik, katma değerli üretim ve markalaşma boyutlarında dönüşümünü sağlamak,
- Emek yoğun sektörlerde yatırımlarını yurt dışına taşıyan Türk şirketlerinin, faaliyette bulundukları ülkelerle makro ölçekte işbirlikleri yaparak Çin rekabetine karşı ortak bir mücadele vermek,
- Orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerinde ortak Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerine girişebilecek niyet ve kalibreye sahip yabancı şirketleri Türkiye'ye gelmeyi özendirerek,

Türkiye, 2003'ten bu yana toplamda yaklaşık 300 milyar dolar DYY çekmeyi başarmış bir ülke. Bundan çok daha büyük bir potansiyele de sahip. Bu potansiyele gerçeğe dönüştürmek için makroekonomik istikrarı yeniden tesis etmek, hukuki ve düzenleyici süreçlerdeki öngörülebilirliği artırmak ve yukarıda bahsettiğim üç kritik hususa ilgili gerekli adımları atmak elzemdir.

Teknoloji girişimlerine yapay zeka kredisi

Teknoloji ve yenilik odaklı girişimlerin yapay zeka alanındaki gelişimini hızlandırmak amacıyla teknoloji girişimcileri için 'GO Dijital Cüzdan' tarafından 'Yapay Zeka Kredi Programı' uygulanıyor. Bu kapsamda yapay zeka geliştiren ve kullanan girişimlere 5 milyon TL'ye kadar kredi sağlanabilecek. Başvuracak işletmelerin geçerli 'Teknogirişim Rozeti'ne sahip olması gerekiyor. Program kapsamında sağlanan

kredi; yüksek performanslı işlem kaynakları (GPU, CPU, RAM), güvenli veri depolama hizmetleri, yapay zeka veri merkezi hizmetleri, yapay zeka araçları ve platform hizmetleri gibi giderlerin karşılanmasında kullanılabilecek. Kredi geri ödemeleri, destek başlangıç tarihinden itibaren 12 ay geri ödemesiz dönem sonrasında 12 ay eşit taksit halinde gerçekleştirilecek. Son başvuru tarihi 31 Aralık 2026.

Teknoloji girişimine BiGG Yatırım

TÜBİTAK'ın 1812-Yatırım Tabanlı Girişimcilik Desteği Programı (BiGG Yatırım) başladı. BiGG Yatırım Programı ile girişimcilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini katma değer ve nitelikli istihdam oluşturma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için fikir aşamasından pazara kadar olan faaliyetlerine destek verilecek. Başvurularda iş planının teknoloji düzeyi ve yenilikçi yönü dikkate

alınacak. 1 milyon 350 bin TL destek tutarı, klasik kredi veya hibe yerine sermaye yatırımı şeklinde veriliyor. TÜBİTAK BiGG Fonu, 1.35 milyon

TL'lik yatırım karşılığında kurulan teknoloji şirketinden yüzde 3 hisse alıyor. Yatırım doğrudan şirket sermayesine ekleniyor. 30 Eylül'e kadar başvurular kabul edilecek. Bu kapsamda şirket kuruluşunun 31 Aralık 2026'ya kadar yapılması gerekiyor.

Küresel enflasyonda ‘iki boğaz’ riski

**HÜRMÜZ
ENERJİYİ
BABÜLMENDEP
TİCARETİ
TEHDİT EDİYOR**

Hürmüz Boğazı’ndaki kriz küresel enerji arzını tehdit ederken, Babülmendep’te artan gerilim bu kez dünya ticareti ve lojistiği açısından yeni bir risk oluşturuyor. Hürmüz temelde enerji krizi, Babülmendep ise ticaret ve lojistik krizi riski taşıırken, iki geçişin aynı anda kapanmasının enerji maliyetlerine navlun, sigorta ve teslimat sürelerindeki artışın da eklenmesine yol açabileceği ifade ediliyor.

Hürmüz ve Babülmendep’teki gerilim, küresel ticaretin sınırlı sayıdaki stratejik koridora bağımlılığının oluşturduğu tekelleşmiş güzerğâh riskini yeniden gündeme taşıdı. Uzmanlar, alternatif rotaların önem kazanacağı bu süreçte Türkiye’nin merkezinde bulunduğu Orta Koridor’un stratejik değerinin artacağına dikkat çekerken, eş zamanlı bir kapanmanın enerji kriziyle başlayan süreci küresel ticaret ve lojistik krizine, ardından küresel bir enflasyon dalgasına dönüştürebileceği uyarısında bulundu.

KÜRESEL enerji ve ticaretin en kritik deniz geçişlerinden Hürmüz ve Babülmendep, Orta Doğu’da artan jeopolitik gerilimle birlikte dünya ekonomisine ilave bir tedarik krizini gündeme getirdi. ABD-İran savaşı devam ederken, Yemen’de İran’ın desteğini alan Husiler, Meşru Hükümet Kuvvetleri’nin Kızıldeniz sahilinde ele geçirdiği tüm noktaları geri alarak Muha kenti ve Mayyun Adası’nda kontrol sağladı. Bu gelişme, uluslararası enerji ticaretinin en önemli yollarından biri olan Babülmendep Boğazı’nı kapanma noktasına getirdi.

BABÜLMENDEP KRİZİ MALİYETLERİ ARTIRIR

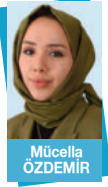
Babülmendep, Hürmüz Boğazı gibi küresel enerji ticaretinin en kritik deniz geçişlerinden biri. Ancak iki boğazın enerji ticaretindeki rolü ve olası bir kapanmanın yaratacağı etkiler birbirinden farklı. Hürmüz’ün gemi trafiğine kapanması, petrol ve doğalgazın küresel piyasalara ulaşmasını doğrudan etkiliyor. Ancak Babülmendep’in kapanma ihtimali karşısında alternatif bir güzerğâhı kullanmak mümkün. Kızıldeniz-Süveyş hattını kullanamayan gemiler, Afrika’nın güneyindeki Ümit Burnu’nu dolaşarak seferlerine devam edebiliyor. Ancak bu rota, taşımacılık süresini uzatırken yakıt tüketimi ile navlun da dahil edildiğinde maliyetleri yükseltiyor. Ayrıca, bu rotadaki taşımacılık daha yüksek bedellerle sigortalıyor.

ASIL RİSK AYNI ANDA KAPANMA

Ancak asıl risk, Hürmüz ve Babülmendep’in aynı dönemde gemi trafiğine kapanması ihtimali. Böyle bir durumda Hürmüz’de yaşanacak arz kaybına, Babülmendep kaynaklı lojistik sorunlar da eklenebilir. Böylece bir yandan küresel piyasalara ulaşan enerji miktarı azalırken, diğer yandan mevcut enerjinin dünya pazarlarına ulaştırılması daha uzun sürebilir ve daha maliyetli hale gelebilir.

LOJİSTİĞİN KİLİDİ

Enerji Verimliliği Derneği

Mücella ÖZDEMİR

Yönetim Kurulu Üyesi Altuğ Karataş, Babülmendep Boğazı’nı küresel enerji lojistiğinin kilidi olarak tanımladı. Karataş, olası riskleri şöyle anlattı: “Babülmendep kriziyle enerji ortadan kaybolmaz ama rota değişir. Dünya aynı enerjiye ulaşmak için daha fazla yol, daha fazla yakıt tüketir, daha fazla gemi kapasitesi kullanır, daha fazla navlun öder. Bu nedenle Babülmendep Boğazı, Hürmüz Boğazı gibi doğrudan enerji arz kilinden çok küresel enerji lojistiğinin kilidi olarak görülür.”

Husi saldırıları öncesinde, 2023 yılında Ümit Burnu çevresinden günlük yaklaşık 6 milyon varil petrol ve petrol ürünü geçtiğini belirten Karataş, saldırıların ardından bu trafiğin hızla arttığına dikkat çekti. Karataş, günlük geçiş miktarının 2024’ün ilk aylarında 8.7 milyon varile, 2025’te 9 milyon varilin üzerine, 2026’nın ilk çeyreğinde ise 9.4 milyon varil seviyesine yükseldiğini belirtti.

ÇARPAN ETKİSİ YARATIR

Bununla birlikte asıl tehlikenin Hürmüz ve Babülmendep’teki risklerin eş zamanlı büyümesi olduğuna dikkat çeken Altuğ Karataş, böyle bir senaryoda Orta Doğu’daki gerilimin bölgesel bir güvenlik meselesi olmaktan çıkarak küresel enerji ve ticaret güvenliği sorununa dönüşeceğini söyledi. Karataş, şöyle konuştu: “Hürmüz’de fiziksel enerji arzı riske girerken, Babülmendep’te bu enerjinin dünya pazarlarına ulaştırılması zorlaşıyor. Normal dönemlerde Hürmüz’den günlük yaklaşık 20 milyon varil petrol ve petrol ürünü geçiyor. Bu miktarı kısa sürede ikame edebilecek alternatif bir deniz güzerğâhı bulunmuyor. Hürmüz’deki arz problemine Babülmendep’teki lojistik problem de eklenirse iki risk birbirini toplamaz, çarpan etkisi yaratır. Bir tarafta piyasaya çıkan enerji azalırken, diğer tarafta mevcut enerjinin taşınma süresi uzar; navlun, sigorta ve toplam maliyet yükselir.”

ÇİFT YÖNLÜ ENERJİ ÖTOBANI

Öte yandan, Babülmendep’in enerji piyasaları açısından önemi yalnızca Körfez’den Avrupa’ya gerçekleştirilen sevkiyattan kaynaklanmıyor. Kızıldeniz-Süveyş hattı, Orta Doğu

petrollerinin Avrupa’ya taşınmasının yanı sıra Atlantik havzasından Asya’ya yönelen enerji akışında da kritik rol oynuyor.

Babülmendep’i bu yönüyle ‘çift yönlü çalışan küresel bir enerji koridoru’ olarak tanımlayan Karataş, “Kriz öncesindeki 2023 verilerine göre Kızıldeniz güzerğâhındaki yaklaşık 8.2 milyon varil/günlük petrol ve petrol ürünü hareketinin yaklaşık 2.9 milyon varil Süveyş ve Avrupa yönüne, 3.9 milyon varil ise Asya yönüne gerçekleşiyordu. Bu nedenle Babülmendep’teki bir aksama yalnızca Orta Doğu’dan Avrupa’ya taşınan enerjiyi değil; Avrupa, Rusya, Kuzey Afrika ve Amerika kıtasından Asya’ya giden enerji ticaretini de etkileyebilir” dedi.

ÜMİT BURNU’NDAN ANCAK 35 GÜNDE GEÇİLEBİLİYOR

Bununla birlikte Babülmendep’te yaşanabilecek uzun süreli bir krizin dünya ekonomisine en doğrudan yansımalarından biri navlun maliyetlerinde görülüyor. Bölgedeki jeopolitik risklerin ve güvenlik tehdidinin artması, denizcilik şirketlerini Kızıldeniz-Süveyş hattı yerine Afrika’nın güneyindeki Ümit Burnu rotasına yönlendiriyor.

Karataş’ın hesaplamasına göre Basra Körfezi’nden Kuzeybatı Avrupa’ya yapılan tipik bir tanker yolculuğu Süveyş üzerinden yaklaşık 19 gün sürerken, Ümit Burnu üzerinden yaklaşık 35 güne kadar çıkabiliyor. Böylece seyahat süresine yaklaşık 15-16 gün ekleniyor.

Bu sürenin yalnızca ürünün geç ulaşması anlamına gelmediğini belirten Karataş, “Daha fazla yakıt tüketiliyor, personel ve işletme giderleri yükseliyor, taşınan yük daha uzun süre finanse ediliyor ve gemilerin bir yılda gerçekleştirebileceği sefer sayısı azalıyor” dedi.

İKİ KRİZ BİRBİRİNİN DEVAMI

Hürmüz ve Babülmendep’teki krizlerin birbirinden bağımsız okunmaması gerektiğine dikkat çeken İstanbul Ticaret Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm

Başkanı Doç. Dr. Uğur Yasin Asal ise Babülmendep’te yaşanan gelişmeleri, İran’ın ABD’ye Yemen’deki vekil aktörleri üzerinden verdiği karşılığın bir parçası olarak değerlendirdi. Asal, şöyle konuştu: “Bu jeopolitik krizleri bir bütün olarak okumak gerekiyor. Babülmendep’te gelişen süreç, Hürmüz’de ABD’nin İran’a yönelik saldırılarına İran’ın Yemen’deki vekil aktörleri üzerinden karşılık vermesinin bir yansıması. Dolayısıyla birbirinin devamı ve birbirini tamamlayıcı nitelikte bir krizden söz ediyoruz.”

GERİLİMİN YAYILMA RİSKİ ARTIYOR

İki boğazın aynı dönemde kriz alanına dönüşmesinin ABD-İran geriliminin bölgeye yayılma riskini artırdığına işaret eden Asal, “Bu tablo, mevcut ABD-İran geriliminin taşma etkisinin giderek arttığını gösteriyor. Hürmüz ve Babülmendep’in eş zamanlı olarak kriz alanına dönüşmesi, Orta Doğu’daki gerilimi yukarı yönlü revize ediyor. ABD’nin İran’a yönelik hamleleri, Körfez ülkeleriyle geliştirdiği ortaklıklar ve İran’ın verdiği karşılıklar, bölgedeki jeopolitik kırılganlığın kısa ve orta vadede devam edeceğini gösteriyor” dedi.

KÜRESEL ENFLASYON BASKISINI BÜYÜTÜR

Doç. Dr. Uğur Yasin Asal, küresel ticaret ve enerji fiyatlarında hâlihazırda enflasyonist bir baskı bulunduğunu belirterek, jeopolitik belirsizliğin bu baskıyı artırdığını söyledi. Babülmendep’te krizin derinleşmesinin enerji arz güvenliğini tehlikeye sokacağını ve enerji maliyetlerini artıracığını belirten Asal, “Küresel ticaret ve enerji fiyatlarında zaten enflasyonist bir etki var. Belirsizlik de bu enflasyonu tetikliyor. Buna Babülmendep krizi de eklendiğinde enflasyonist baskı daha da artar” dedi.

Orta Koridor daha fazla önem kazanır

Babülmendep ve Süveyş hattında yaşanan güvenlik sorunları, Türkiye açısından enerji ve taşımacılık maliyetlerini artırırken, alternatif ticaret güzerğâhlarının önemini de öne çıkıyor. Enerji Verimliliği Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Altuğ Karataş, Kızıldeniz-Süveyş hattındaki krizlerin dünya ticaretinin tek bir deniz koridoruna aşırı bağımlılığının taşıdığı riskleri ortaya koyduğunu belirterek, Türkiye’nin merkezinde bulunduğu Orta Koridor’un bu süreçte daha fazla önem kazanabileceğini söyledi.

Asya ile Avrupa arasındaki alternatif kara ve demiryolu hatlarının stratejik değerinin arttığını dikkat çeken Karataş, “Türkiye tam bu noktada Orta Koridor’un merkezinde bulunuyor. Çin ve Orta Asya’dan Hazar üzerinden Türkiye’ye, buradan da Avrupa’ya ulaşan hattın önemi, Süveyş ve Kızıldeniz gibi deniz güzerğâhlarında yaşanan her krizle daha görünür hale geliyor” dedi.

Türkiye’nin aynı zamanda Karadeniz, Kafkasya, Orta Asya, Orta Doğu, Doğu Akdeniz ve Avrupa enerji sistemlerinin kesişim noktasında yer aldığını belirten Karataş, şunları söyledi: “TANAP, TürkAkım, Bakü-Tiflis-Ceyhan, Irak-Türkiye hattı, LNG terminalleri, doğalgaz depolama altyapısı ve gelişen elektrik bağlantıları, Türkiye’nin jeopolitik konumunu enerji açısından da güçlendiriyor. Bu nedenle Türkiye’yi yalnızca bir enerji koridoru değil, giderek daha fazla bir enerji merkezi olarak değerlendirmek gerekiyor.”

Türkiye’yi nasıl etkiler?

Babülmendep krizinin Türkiye’ye etkisine dikkat çeken Doç. Dr. Uğur Yasin Asal, boğazda yaşanacak olası bir kapanmanın

Doç. Dr. Uğur Yasin Asal

Türkiye açısından çok yönlü sonuçlar doğurabileceğini belirtti. Asal, şöyle devam etti: “Türkiye, enerjisinin büyük bölümünü Rusya, İran ve Azerbaycan gibi bölge ülkelerinden tedarik ediyor. Babülmendep’in kapanması, Türkiye’yi yalnızca enerji açısından değil, küresel ticarete sunduğu hizmetler bakımından da etkiler. Bu nedenle Türkiye önleyici bir diplomasi yürütüyor. Bu şu demek: Krizleri ortaya çıkmadan önlemek; ortaya çıktığında ise diplomasi mekanizmalarını hızla devreye sokarak etkilerini azaltmak. Türkiye’nin bu yöndeki dış politikasını daha yoğun bir tempoda sürdüreceğini düşünüyorum.”

Slovakya'yla ticaret farklı sektörlerle katlanacak

Türkiye ile Slovakya arasındaki ticaret hacmi, 2019'dan bu yana dört kattan fazla artarak 2.4 milyar dolara ulaştı. İTO'da bir araya gelen iki ülke iş dünyası temsilcileri, savunma, otomotiv ve kimya başta olmak üzere farklı sektörlerde ticaret ve yatırım fırsatlarını değerlendirdi.

OSMAN KUVVET

TÜRKİYE ile Slovakya arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri daha ileriye taşıyacak işbirliği fırsatları, İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) değerlendirildi. İki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması ve Türk iş dünyasının Slovakya'daki yatırım fırsatlarından daha fazla yararlanmasına yönelik başlıkların ele alındığı toplantıda, atılabilecek yeni adımlar görüldü. İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca'nın başkanlığındaki toplantıya; Slovakya Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Alexander Sako, Slovakya Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu Ekonomi Diplomatı Tomáš Barilík ile beraberindeki Trnava Bölgesi heyeti katıldı.

TÜRKİYE İÇİN STRATEJİK ORTAK

Toplantıda konuşan İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca, Türkiye ile Slovakya arasındaki ticaret hacminin 2019'dan bu yana dört kattan fazla arttığını söyledi. Slovakya'nın, Ticaret Bakanlığı'nın 2026 yılı ihracatta hedef ülkeler listesinde yer aldığını ve Türkiye'de Slovak sermayeli 56 firmanın faaliyet gösterdiğini belirten Eyyüpkoca, şunları söyledi: "Mevcut ticaretimiz ağırlıklı olarak otomotiv ve otomotiv yan sanayi, kauçuk ürünleri, alüminyum, makina ve elektrikli ekipman kalemlerinde yoğunlaşıyor. Bu tablo büyük bir potansiyelin olduğunu,

işbirliğine gidebileceğimiz pek çok farklı sektörün bulunduğunu açıkça gösteriyor."

16 SLOVAK FİRMA B2B'YE GELDİ

Trnava Bölgesi heyetindeki 16 Slovak firmasını ikili iş görüşmelerinde İTO üyeleriyle buluşturacaklarını ifade eden Eyyüpkoca, makina, kimya, ambalaj, medikal ekipman, lojistik, bilişim ve inşaat malzemeleri alanlarında işbirliği imkânlarına dikkat çekti.

Slovakya Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Alexander Sako, Türkiye ile Slovakya arasındaki ticaret hacminin 2.4 milyar dolara ulaştığını belirterek, bu rakamın birkaç yıl içinde iki katına çıkmasını beklediklerini söyledi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Slovakya Başbakanı Robert Fico arasında imzalanan işbirliği mutabakatı zaptının ardından karşılıklı iş ilişkilerinin hızla genişlediğini ifade eden Sako, özellikle savunma, otomotiv ve kimya sektörlerinde önemli fırsatlar bulunduğuna dikkat çekti. Sako, Türkiye Ticaret Bakanlığı ile Slovakya Ekonomi Bakanlığı arasında gerçekleştirilecek Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi (JETCO) toplantısı için hazırlıkların sürdüğünü söyledi.

B2B etkinliğinde, Slovak firmalar ile İTO üyesi firmalar işbirliği ve ticaret fırsatlarını görüştü. Etkinlikte makina, kimya, ambalaj, medikal ekipman, lojistik ve bilişim ile inşaat malzemeleri gibi alanlar yoğun ilgi gördü.

AB, sanayinin payını menşe şartıyla artıracak

AB, imalat sanayinin gayrisafi hasıla içindeki oranını yüzde 14'ten yüzde 20'ye çıkarmayı hedefliyor. Made in EU kapsamında AB kamu alımları ihalelerine girişte karşılıklı pazar açılımı ile kamu desteklerinde 'Birlik menşe' ve 'düşük karbon' şartı aranıyor.

ADEM ORHUN

AVRUPA Birliği'nin (AB) otomotiv başta olmak üzere sanayi üretim kapasitesini korumak ve rekabet gücünü artırmak için korumacı yasal düzenlemeleri Türk firmalarını da etkiliyor. Bu kapsamda İstanbul Ticaret Odası (İTO), 'AB Sanayi Hızlandırma Yasası ve Made in EU: Türk Sanayi Nasıl Etkilenecek' başlıklı bir webinar düzenledi. Webinarın açılış konuşmasını, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Murat Hazıroğlu yaptı. AB'nin, sanayinin ekonomi içinde payının düşmesi sebebiyle daha çok müdahaleci hale geldiğini belirten Hazıroğlu, yaptığı konuşmada, "Bizim için en kritik gelişme Made in EU'nun kapsamı ve nasıl uygulanacağıdır. Bu düzenlemeler pazarda doğrudan etki oluşturabilecek değişikliklerdir" dedi.

BİRLİK MENŞE ŞARTI

Webinara katılan Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdür Yardımcısı Fatma Canan Nilüfer Dora da yaptığı sunumda AB'nin, gayrisafi hasıla içinde imalat sanayinin oranını yüzde 14'ten yüzde 20'ye çıkarma hedefi koyduğunu belirtti. Made in EU kapsamında, otomotiv, demir-çelik, alüminyum, çimento sektörlerinin ve net sıfır teknolojilerinin yer aldığını belirten Dora, AB kamu alımları ihalelerine girişte karşılıklı pazar açılımı ile kamu desteklerinde 'Birlik menşe' ve 'düşük karbon' şartına dikkat çekti. Dora, AB'nin Sanayi Hızlandırma Yasası'nın nihai halinin 2027'de Konsey, Parlamento ve Komisyon

arasında üçlü müzakerelerle şekilleneceğini belirtti.

REKABETÇİLİK PUSULASI

İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas ise 'AB Rekabetçilik Pusulası' ve Türk firmalarına muhtemel etkilerini anlattı. Türkiye'nin AB'ye daha çok ticari araçlar ihraç ettiğini belirten Nas, AB ülkelerindeki kamu kurumlarının hızla elektrifikasyona geçmesi sebebiyle pazar payında asıl riskin yeni nesil araçlarda olduğunu vurguladı. Nas, enerji yoğun sektörler için düşük karbon ve AB menşe kuralları dahilinde kamu alımları ve kamu destekleri için şu koşullara dikkat çekti:

■ İnşaat, altyapı ve motorlu taşıtlarda kullanılacak çelik için en az yüzde 25 düşük karbon oranı.

■ Beton ve harç için yüzde 5 düşük karbonlu ve AB menşeli olmak.

■ Alüminyum için yüzde 25 düşük karbonlu ve AB menşeli olmak.

Doç. Dr. Nas, AB'deki bu gelişmeler doğrultusunda Gümrük

Birliği'nin sağladığı entegrasyonun güncellenmesi ihtiyacını vurguladı.

MENŞE TAKİP SİSTEMİ

Avukat Özlem Ege Polat da "Sadece menşe garantisi vermek değil, üretilen ürünlerin düşük karbonlu olması da önemli" dedi. Enerji yoğun sanayide karbon ayak izinin ve emisyonun takip edilmesinin, bununla ilgili sorumluların belirlenmesinin, bağımsız denetçiler tarafından tespitlerin doğrulanmasının ve Avrupa'daki muhataplara bildirilmesinin ilgili sektörlerin ticareti için ana gündem maddesi olacağını ifade eden Polat, "Belli eşikler var. Sektöre ve stratejik öneme göre belli kriterler devreye girebilir" diye konuştu.

Made in EU değerlendirme notu

AB Sanayi Hızlandırma Yasası ve Made in EU gerekliliklerine ilişkin İKV Uzmanı Ahmet Emre Usta'nın değerlendirme notuna İKV'nin web sitesinden ulaşılabilir.

https://www.ikv.org.tr/ikv.asp?lng=tr&ust_id=9878&id=10030

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

İstanbul Ticaret Odası Organ Seçimlerine İlişkin Vergi Mükellefiyeti ve Üyelik Durumu Hakkında Duyuru

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 83'üncü maddesi gereğince 27 Ekim 2026 Salı günü İstanbul Fuar Merkezi içerisinde bulunan 5, 6, 7 ve 8 No.lu Salonlarda yapılacak seçimlerde; Oda Meslek Komiteleri ve Meclis seçimlerine seçmen olarak katılabilmek, Meslek Komitesi Üyesi ve Meclis Üyesi seçilebilmek için vergi mükellefi olma şartı arandığından, üyelerimizin vergi kayıtlarını kontrol ederek, hatalı kayıtlarını düzeltmeleri zorunludur.

Üyelerimizin vergi mükellefiyetlerine ilişkin Oda kayıtları; Odamız internet sayfasındaki kontrol.ito.org.tr *** adresinde incelemeye açık olup, eksik ve/veya hatalı kayıtların düzeltilmesi için başvuruların 14 Ekim 2026 tarihine kadar uyesicil@ito.org.tr adresine iletilmesi ve bununla birlikte Odamız kayıtlarında pasif görünen vergi mükellefiyetinizin faal olması hâlinde bağlı bulunduğunuz vergi dairelerinden alınmış güncel faal mükellefiyet yazısının da yine uyesicil@ito.org.tr adresine iletilmesi gerekmektedir.

Kayıtlarını düzeltmeyen üyelerin, Oda kayıtlarının doğruluğu kabul edilmiş sayılacaktır.

Diğer yandan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin 5'inci ve 6'ncı maddeleri gereğince seçme ve seçilme yeterlilikleri arasında Kanun'un 10'uncu maddesi uyarınca meslek grubu ve seçmen listelerinden silinmemiş olmak veya Kanun'da belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak suretiyle yeniden meslek grubu ve seçmen listelerine dahil edilmiş olmak şartı aranmaktadır.

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 10. maddesinde; "Vergi mükellefiyetinin terkin edildiği tespit edilen veya içinde bulunulan yıldan önceki iki yıldan itibaren adresleri ve durumları tespit edilemeyenler ile bu süre zarfında aidat ödemeyen üyelerin isimleri, oda yönetimi kararıyla, meslek grupları ve seçmen listelerinden silinir; aidat tahakkukları durdurulur." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesince üyelerimiz, üyeliklerinin faal olup olmadığına incelemeyi Odamız internet sayfasındaki kontrol.ito.org.tr *** adresi üzerinden sorgulayabileceklerdir.

Anılan mevzuat gereğince aidat borçlarının ödenmemesi, adres ve durumunun tespit edilememesi veya vergi mükellefiyetinin bulunmaması nedeni ile meslek grubu ve seçmen listelerinden silinenlerden 14 Ekim 2026 tarihine kadar aidat borçlarının tamamını ödeyenler ile adres ve durumlarını tescil ettirenlerin ve vergi kaydını aktif hale getirenlerin üyelikleri faal hale getirilecektir.

Önemle duyurulur.

*** Bu sorgulama üyelerimizin yalnızca vergi mükellefiyeti ve üyelik durumuna dair bir sorgulama olup Oda organ seçimlerindeki seçme-seçilme yeterliliklerine dair bir sorgulama DEĞİLDİR. Seçme-Seçilme yeterliliklerine sahip olup olmadıkları hususunun bilahare ilan edilecek seçmen listelerinden ayrıca kontrol edilmesi gerekmektedir.

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

İSTANBUL TİCARET ODASI MESLEK KOMİTESİ VE MECLİS ÜYELİKLERİ SEÇİMLERİNDE KULLANILACAK YETKİ BELGESİ HAKKINDA DUYURU

27 Ekim 2026 tarihinde İstanbul Fuar Merkezi'nin 5, 6, 7 ve 8 numaralı fuar alanında gerçekleştirilecek olan İstanbul Ticaret Odası Meslek Komitesi ve Meclis Üyelikleri Seçimlerinde oy kullanabilmek için gerekli olan **yetki belgeleri** İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü tarafından **22 Eylül 2026** tarihinden itibaren vermeye başlanacaktır. Seçim yetki belgesinin temini için www.ito.org.tr adresinde örneği bulunan talep dilekçesi ile birlikte aşağıdaki adreslerde yer alan başvuru noktalarından birine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Önemle duyurulur.

Başvurulacak adresler; GİYİMKENT BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Oruç Reis Mah. Giyimkent Sitesi 12. Sokak No:82 Esenler

PERPA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Perpa İş Merkezi B Blok K:13 No: 2269 - 2270 Okmeydanı

ANADOLU YAKASI BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ (MALTEPE-Yeni Adresinde)

Cevizli Mahallesi Tugay Yolu Caddesi No: 22 Maltepe

Tekstilcilere açıklanmalı etiket önerisi

Tekstil sektöründe üretilen kıyafetlerin ağırlıklı olarak İngilizce yazılarla süslenmesi, giydiği kıyafette ne yazdığını bilmeyen tüketicileri zor durumda bırakıyor. Tüketicinin kıyafette ne yazdığını bilerek giymesi gerektiğini belirten tekstilciler, kıyafetlerde açıklanmalı yaka kartlarının olmasını öneriyor.

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

ÜRETİLEN kıyafetlerde yabancı yazıların yer alması, zaman zaman hem tüketicileri hem de satıcıları zor durumda bırakabiliyor. Kıyafette ne yazdığını bilmeden giyen tüketicilerin yazılar nedeniyle mahcubiyet yaşayabileceğini belirten sektör mensupları, bu konuyla alakalı resmi bir uygulamaya geçilmesini öneriyor. Bu öneri, sektörün güncel sorunlarının değerlendirildiği İstanbul Ticaret Odası İç Giyim ve Aksesuarları Meslek Komitesi çalışma toplantısında gündeme geldi.

POTANSİYEL VAR

Toplantının açılış konuşmasını yapan İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca, tekstil sektöründeki daralmaya rağmen iç giyim ve aksesuarları sektörünün ihracat potansiyelini artırdığını belirtti. Eyyüpkoca, "Tekstil sektöründe de daralma yüzdelik olarak azalmaya başladı. Ancak

sektörün asıl çıkışı için yeşil dönüşüm ve markalaşma konularına önem verilmesi, haksız rekabet ve kayıt dışı üretimle mücadele edilmesi gerekiyor" dedi. Eyyüpkoca, ayrıca İTO'nun üyelerine yönelik faaliyetlerinden bahsederek, "Sizlerden ricam, lütfen şirket açılışlarında İTO'ya muhasebecinizin numarasını değil, kendi iletişim bilgilerinizi bırakın. Böylece Oda'nın faaliyetlerinden daha rahat bir şekilde haberdar olabilirsiniz" diye konuştu.

KENTSEL DÖNÜŞÜME GİREN FİRMALAR

İTO İç Giyim ve Aksesuarları Meslek Komitesi Meclis Üyesi Mustafa Nazik de son 4 yılda iç giyim sektörü adına yürütülen faaliyetleri özetleyerek,

önümüzdeki döneme dair hedefleri ve projeleri aktardı. Nazik, şöyle devam etti: "Sektörün en kritik sorunlarından biri olan lojistiğin çözümü ve ihracat ağının

genişletilmesi amacıyla yurt dışı ticari heyet organizasyonlarını sürdürdük. Kentsel dönüşüm süreci nedeniyle apartman altlarında kalan tekstil işletmelerinin mağduriyetine istinaden yeni imar ve dönüşüm planlarında tekstil atölyelerine özel yerlerin tahsis edilmesi gerektiği ile ilgili çalışmalar yürüttük. Ayrıca, giysiler üzerindeki yabancı ifadelerin ne anlama geldiğinin tüketiciler tarafından bilinmesi amacıyla tişört yaka etiketlerinde Türkçe açıklamaların da yer almasına yönelik bir çalışma başlattık." Toplantıya Türkiye İç Giyim Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Karaca da katıldı.

Rekabetin anahtarı teknoloji

İş dünyası, üretimde verimlilik ve maliyet avantajı için robotik sistemler, otomasyon ve yapay zeka yatırımlarına odaklanılması gerektiğine dikkat çekti.

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

TÜRKİYE'de çeşitli sektörlerde yaşanan daralmanın önüne geçmek için üretim süreçlerinde robot, otomasyon ve yapay zekadan daha fazla faydalanılması öneriliyor. Türkiye'nin güncel ekonomik durumu ve gelecek beklentileri, İstanbul Ticaret Odası (İTO) Metal ve Mutfak Ekipmanları Meslek Komitesi çalışma toplantısında ele alındı. Toplantının açılışını, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Münir Üstün yaptı.

İŞ DÜNYASININ GÜÇLÜ SESİ

Üstün, İstanbul Ticaret Odası'nın iş dünyasını temsil eden çok güçlü bir kurum olduğunu belirterek, "Sektörel toplantılarımız hem güncel ekonomik verileri konuşabildiğimiz bir platform oluyor hem de bir araya gelerek çözüm üretmemize vesile oluyor" dedi.

Tasarım, teknoloji, nitelikli iş gücü, verimlilik ve dijital dönüşümün sektörler açısından belirleyici olacağını ifade eden Üstün, "Ayrıca çevresel etkileri de hesaba

katarak sürdürülebilir ekonomiye uyumlu olmak zorundayız. İhracatı önceleyen bir vizyonun Türkiye'ye önemli katkı

sunacağından hiç şüphemiz yok. İTO olarak meslek komitelerimizin sahadaki deneyimleri bizler için çok stratejik" diye konuştu.

Toplantıda bir sunum yapan İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Arif Yavuz

da sektörlerin üretim süreçleri için yeni planlamalar yapması gerektiğini belirterek, "Üretim süreçlerine otomasyon ve yapay zekayı dahil etmeyen şirketler varlıklarını sürdüremeyecek. Ayrıca şirketlere savunma sanayi için iş yapmalarını ve ABD'ye yönelmelerini öneriyorum" dedi.

Yapay zeka yeni iş alanları oluşturacak

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

YAPAY zekanın sektörlerdeki durumu ve bilgi teknolojilerine dair güncel gelişmeler, İstanbul Ticaret Odası (İTO) Bilgi Teknolojileri Meslek Komitesi çalışma toplantısında ele alındı. Toplantının açılışını İTO Yönetim Kurulu Üyesi Murat Hazroğlu gerçekleştirdi.

Hazroğlu, İstanbul'u merkez haline getirme projesinin İstanbul Ticaret Odası tarafından ortaya konulduğunu belirterek, "İstanbul Ticaret Odası'nın üyeleri için çok fazla hizmeti var" dedi.

Hazroğlu, sektördeki güncel gelişmelere de değinerek, "Yapay

zekanın 86 milyon kişiyi işsiz bırakacağı ifade ediliyor. Bu doğru olabilir, ancak 93 milyon da yeni iş alanı oluşacak. Gençlerimizi buna göre eğitmemiz ve yönlendirmemiz gerekiyor" diye konuştu.

İTO Bilgi Teknolojileri Meslek Komitesi Başkanı Bekir Sami Nalbantoğlu da İstanbul'daki 20 bin taciri kapsayan bir komite olduklarını belirterek, "Bizler sizlerden gelen talepleri politika yapıcılara ulaştırıyoruz. İTO ne yapıyor dediğimizde o kadar çok anlatılmayan başlık var ki, İTO İstanbul ticaretini geliştirmek için faaliyet gösteriyor" dedi.

3 milyon TL'lik kredi desteği değerlendirildi

İstanbul Ticaret Odası'nda düzenlenen toplantıda, inşaat sektörünün enerji maliyetleri ve uygulamada yaşadığı sorunlar ile kentsel dönüşüm kapsamında sağlanan 3 milyon TL'lik kredi desteği değerlendirildi.

BARIŞ CABACI

İNŞAAT Sektörüne Yönelik Uygulamada Yaşanan Enerji Sorunları ve Kentsel Dönüşüme 3 Milyon TL Kredi Desteği Bilgilendirme Toplantısı, İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) gerçekleştirildi. Toplantının açılışında konuşan İTO Yönetim Kurulu Üyesi Zeki Akbal, inşaat sektörünün karşı karşıya bulunduğu enerji maliyetleri ve uygulamada yaşanan sorunların rekabet gücünü doğrudan etkilediğini belirtti.

İSTANBUL İÇİN ÖNEMLİ

Akbal, kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması açısından kredi desteklerinin önemli bir fırsat sunduğunu söyledi. Akbal, şöyle konuştu: "İnşaat sektörünün önündeki

sorunların çözümü, yalnızca sektör açısından değil, İstanbul'un güvenli ve dirençli bir kent haline gelmesi açısından da büyük önem taşıyor. Enerji konusunda sahada yaşanan sorunların

tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konulması gerekiyor. Bunun yanında kentsel dönüşümü

hızlandıracak finansman imkanlarının sektör temsilcilerine doğru şekilde aktarılması büyük önem taşıyor."

Toplantıya, BEDAŞ Genel Müdürü Murat Yiğit, AYEDAŞ Müşteri Operasyonları Bölge Müdürü Fatih Güldali, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Taşınmaz ve Kaynak Geliştirme Genel Müdürü Oğuzhan Yaylacı ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Dış Finansman Dairesi Başkanı Behçet Kaan Bolat katıldı.

MADE IN STEEL 2027

Fieramilano Rho (Milano, İtalya)
11 - 13 Mayıs 2027

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

ÇELİK ENDÜSTRİSİNİN ÖNDE GELEN ULUSLARARASI FUARI MADE IN STEEL'DE YERİNİZİ ALIN!

MADE IN STEEL 2027

- Dünya'nın önemli uluslararası çelik fuarı ve konferansı
- Hammaddede ve üretim sektöründen endüstriyel kullanıma hazır ürünlerin dağıtım ve ticaretine kadar uzanan alanlarda faaliyet gösteren sektör liderleri ve çelik endüstrisi temsilcilerinin 2 yılda bir buluşma platformu
- 20 ülkeden katılımcılar
- 70 ülkeden 17.500 profesyonel ziyaretçi

ÖDEME PLANI

Katılım Bedeli : 650 Euro / m²
Minimum Stant Alanı : 12 m²

1. Ödeme	Başvuru ile birlikte	Talep edilen m ² x 200 Euro
2. Ödeme	25 Aralık 2026	Kalan bedelin % 50'si
3. Ödeme	2 Nisan 2027	Bakiye bedel

- Katılım sözleşmesi ile ödemeye ilişkin üzerinde tarih ve saat bilgisi bulunan banka dekontunun iletilmesi gerekmektedir.
- Talep edilen m² ve banka dekontu üzerinde yer alan tarih/saat dikkate alınarak sıralama gerçekleştirilecek ve stant seçim hakkı tanınacaktır.

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak Kataloğu'nda firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar kartı temini
- Devlet desteğine ilişkin ilgili ihracatçı Birliği tarafından talep edilen dosya masraf bedelinin karşılanması

BANKA BİLGİLERİ

Hesap Adı : İSTANBUL TİCARET ODASI
Banka : YAPI KREDİ BANKASI
Şube : SULTANHAMAM - İSTANBUL
Şube Kodu : 55
Euro Hesap No : 60651949
IBAN : TR98 0006 7010 0000 0060 6519 49

• Ödemeler firma banka hesabından tam firma ünvanı ve "MADE IN STEEL 2027" ibaresi ile gerçekleştirilmelidir.

Teşekkür eder, saygılar sunarız.

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

Levent Çakır
0212 455 62 39
0539 455 52 66
levent.cakir@ito.org.tr

Tuğçe Turan
0212 455 61 04
0530 416 59 66
tugce.turan@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

TABAN GENİŞLERSE TEŞVİKLER DE ARTABİLİR

Vergi kayıp kaçağına ‘yapay zeka’ neşteri

TÜRKİYE’de vergi denetiminde dijitalleşme ve veri analizi bir süredir kullanılıyor. Elektronik faturalar, beyannameler, banka ve POS hareketleri, tapu kayıtları ile farklı kamu kurumlarından gelen bilgiler karşılaştırılarak riskli işlem ve mükelleflerin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütülüyor. Gayrimenkul alanında kullanılan Mekanal Veri Analiz Sistemi (MEVA) bunun örneklerinden biri olurken, Vergi Denetim Kurulu Risk Analiz Merkezi tarafından geliştirilen Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi (KURGAN) de ticari işlemleri büyük veri ve yapay zeka desteğiyle analiz ediyor. Mükellefin tamamından çok işlemleri risk açısından değerlendiren sistem, olağan dışı hareketlerin ve olası uyumsuzlukların daha erken aşamada belirlenmesini amaçlıyor.

Yeni dönemde yapay zekanın vergi denetimindeki kullanım alanının genişlemesi öngörülüyor. 2027-2029 Orta Vadeli Program ile mevcut risk analizlerinin daha etkin hale getirilmesi, farklı kaynaklardan gelen verilerin birlikte değerlendirilmesi ve olası vergi uyumsuzluklarının klasik inceleme sürecinden önce belirlenmesi hedefleniyor. Vergi ihbarlarının da yapay zeka desteğiyle analiz edilmesini sağlayacak yeni sistemlerin devreye alınması planlanırken, teknolojinin kayıt dışılıkla mücadelenin daha geniş bir bölümünde karar destek aracı olarak kullanılması amaçlanıyor.

DENETİMLER GÜÇLENECEK

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz da 6 Eylül’de OVP’yi açıklarken kayıt dışılıkla etkin mücadelenin devam edeceğini belirtti. Yılmaz, bu süreçte yapay zeka ve diğer dijital imkânlardan en üst düzeyde yararlanılacağını ifade ederken, vergi sisteminin yatırım, istihdam ve büyümeyi destekleyen, aynı zamanda gelir dağılımında adaleti

Onur TOPKAN

Türkiye, kayıt dışı ekonomiyle mücadelede vergi denetimlerini yeni bir aşamaya taşımaya hazırlanıyor. 2027-2029 Orta Vadeli Program’da yapay zeka ve büyük veri destekli risk analizlerinin daha etkin kullanılması öngörülüyor. Uzmanlar ise yeni dönemin vergi tabanının genişlemesine, haksız rekabetin azalmasına ve özel sektöre yönelik destek alanının büyümesine katkı sağlayabileceğine işaret ediyor.

gözetin bir yapıda güçlendirileceğini vurguladı. Yeni yaklaşımın temelinde daha fazla işletmenin incelemeye alınmasından çok, mevcut denetim kapasitesinin daha doğru alanlara yönlendirilmesi bulunuyor. Yapay zeka ve veri analizinin, milyonlarca işlem arasındaki uyumsuzlukları daha erken fark ederek risk taşıyan alanları öne çıkarması bekleniyor. Nihai değerlendirme yine vergi idaresi ve müfettişler tarafından yapılırken, işletmeler açısından da hataların daha erken görülmesi ve vergiye uyumun güçlenmesi hedefleniyor.

RİSK ERKEN GÖRÜLECEK

Yeminli Mali Müşavir Ahmet Kurtuluş, vergide bu yeni dönemi ‘daha çok inceleme’ döneminden ziyade ‘daha hızlı ve daha isabetli risk tespiti’ dönemi olarak tanımladı. Vergi idaresinin e-Fatura, e-Arşiv, beyannameler, banka ve POS hareketleri ile

farklı kamu kurumlarından gelen geniş bir veri havuzuna sahip olduğuna dikkat çeken Kurtuluş, bu bilgilerin artık çok daha hızlı karşılaştırılabildiğini anlattı. Geçmişte ancak bir vergi incelemesi sırasında ortaya çıkabilecek bir uyumsuzluğun artık daha erken aşamada risk göstergesi olarak tespit edilebileceğini belirten Kurtuluş, vergiye uyumun yalnızca beyannamelerin doğru ve zamanında verilmesiyle sınırlı olmadığını söyledi. Muhasebe kayıtlarının banka hareketleri, faturalar, stoklar, sözleşmeler ve işletmenin gerçek ticari faaliyetleriyle uyumlu olması gerektiğini vurgulayan Kurtuluş, değişimi şöyle özetledi: “İşletmeler artık sadece ‘incelemeye hazır’ değil, verilerini her an açıklayabilir ve doğrulayabilir durumda olmak zorunda.”

‘İnceleme gelirse bakarız’ dönemi bitiyor

Yeni dönemin işletmeler açısından en önemli kavramının ‘veri tutarlılığı’ olacağını belirten Yeminli Mali Müşavir Ahmet Kurtuluş, bir işlemin yalnızca faturaya bağlanmasının veya muhasebe kaydının yapılmasının yeterli olmayabileceğine dikkat çekti. İşlemin ticari mahiyeti, ödeme şekli, banka hareketi, sözleşmesi, stok hareketi ve diğer belgelerinin de birbirini desteklemesi gerektiğini ifade etti. Özellikle kasa ve banka hesapları, ortaklardan alacak ve borçlar, stoklar, yüksek tutarlı ya da olağan dışı işlemler ile farklı beyan ve bildirimler arasındaki uyumsuzlukların daha yakından izlenmesi

gerektiğini kaydeden Kurtuluş, “İnceleme gelirse bakarız dönemi giderek kapanıyor. İşletmeler kendi mali verilerini düzenli olarak analiz etmeli ve olası vergi risklerini idare tespit etmeden önce kendileri görebilmeli” dedi. Kurtuluş, önleyici vergi denetimi, iç kontrol ve vergi risk yönetiminin şirketler açısından daha fazla önem kazanacağını belirtti.

GÖNÜLLÜ UYUMA KATKI SAĞLAYABİLİR

Teknolojinin daha yoğun kullanılmasının gönüllü vergi uyumuna da katkı sağlayabileceğini dile getiren Kurtuluş, vergisini doğru beyan eden işletmelerin, kayıt dışı çalışan rakiplerin

etkin biçimde tespit edildiğini görmesinin sisteme güveni artıracak şekilde vurguladı. Kayıt dışılıkla mücadelenin yalnızca kamu gelirlerini artıran bir politika olarak görülmemesi gerektiğini belirten Kurtuluş, bunun haksız rekabeti azaltacağını ve vergi tabanının genişlemesine katkı sağlayacağını kaydetti. Teknolojinin yalnızca daha fazla denetim ve ceza üretmek amacıyla kullanılmaması gerektiğinin altını çizen Kurtuluş, “İdeal sistem, hatayı mümkün olduğunca erken tespit eden, mükellefi uyuma yönlendiren; buna karşılık kayıt dışılığı bilinçli şekilde sürdürenlere karşı da etkin çalışan bir sistemdir” dedi.

Finansman maliyetlerini azaltabilir

Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mesut Karakaş, kayıt dışı ekonominin vergi gelirlerini azaltan en önemli unsurlardan biri olduğunu belirterek, bu alanın küçülmesinin kamu gelirlerini artırırken devletin borçlanma gereğini de azaltabileceğini söyledi. Borçlanma ihtiyacındaki azalmanın finansal piyasalarda özel sektör için daha fazla kaynak kalmasına katkı sağlayacağını ifade eden Karakaş, bunun finansman maliyetleri üzerinde de aşağı yönlü etki oluşturabileceğini kaydetti. Kayıt dışı gelirlerin vergilendirilmesinin harcanabilir geliri azaltarak destek yönlü enflasyonla mücadeleyle destek vereceğini belirten Karakaş, para ve maliye politikalarının birlikte kullanılmasının önemine dikkat çekti. Kayıt dışılıkla mücadeleyi de güçlü bir sıkılaştırıcı maliye politikası aracı olarak değerlendirdi.

VERGİ TABANA YAYILMALI

Vergi sisteminde temel hedefin reel sektör

Prof. Dr. Mesut Karakaş

üzerindeki yükü artırmaktan ziyade verginin daha geniş bir tabana yayılması olması gerektiğini belirten Karakaş, kayıt dışılığın yüksek olduğu ekonomilerde vergi yükünün belirli kesimlerde yoğunlaştığını ifade etti. Buna karşılık vergi gelirleriyle sağlanan kamu hizmetlerinden toplumun tamamının yararlandığına dikkat çekti. Kayıt dışılık azaldıkça vergi ödeyenlerin sayısının ve toplanan verginin artacağını kaydeden Karakaş, bunun mevcut yükün daha dengeli paylaşılmasını sağlayacağını söyledi. Karakaş, orta ve uzun vadede oluşabilecek sonucu şöyle özetledi: “Verginin oluşturduğu yük daha homojen olarak bölüştürülmüş olur. Bu durum ise vergi oranlarının orta ve uzun vadede azalmasına neden olur.”

Yüksek vergi oranlarının vergi tabanını aşındırabileceğini belirten Karakaş, kayıt dışılığın azalmasıyla oluşacak alanın oranlarda düşüşe imkân vermesinin vergi ödeme isteğini de artırabileceğini ifade etti.

Özel sektöre teşvik ve destekleri artırır

Kayıt dışılığın azalmasının şirketler bakımından ilk kazanımlardan birinin daha dengeli rekabet ortamı olacağını belirten Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mesut Karakaş, vergisini düzenli ödeyen işletmeler ile yükümlülüklerini yerine getirmeyen firmalar arasındaki haksız rekabetin

azalacağını söyledi. Böyle bir ortamda şirketler arasındaki rekabette üretim verimliliğinin daha belirleyici hale geleceğini söyledi. Artan vergi gelirlerinin kamunun yatırım kapasitesini de genişletebileceğini belirten Karakaş, özellikle altyapı yatırımlarına daha fazla kaynak ayrılabilmesini, bütçe koşullarındaki

iyileşmenin öncelikli sektörlerle yönlendirilen fonları artırabileceğini dile getirdi. Karakaş, şöyle devam etti: “Bütçe koşullarındaki iyileşme desteklenmesi gereken öncelikli sektörlerle ayrılan fon payını artıracak. Bu durum özel sektöre verilen destek ve teşvikleri de büyük ölçüde genişletecek.”

fatih@fatihoktay.com

YENİ KUŞAK ÇİN

Fatih OKTAY

Çin’in petrol rezervi kozu

İran’daki savaş ile beraber Hürmüz Boğazı’nın kapanması sonucu ham petrol fiyatının 150-200 dolar, kimilerine göre daha yüksek düzeylere çıkacağı düşünülüyordu. Artık genel kabul gören yorumu göre bunun gerçekleşmesinin ana nedeni Çin’in petrol ithalatındaki ani düşüştü.

Çin petrol ithalatında düşüş

Ülke gümrük verilerine göre İran savaşı öncesi Çin’in ham petrol ithalatı günde yaklaşık 14 milyon varil düzeyindeydi. Bu rakam, batılı kaynakların değerlendirmelerini dayandırdıkları deniz yoluyla ithalat-ihracat verilerine ek olarak karayolu ve petrol hatları üzerinden ticareti de kapsıyor. Şubat ayı sonunda başlayan savaşın ardından ithalat Nisan’da günde 9 milyon, Mayıs’ta 8 milyon, Haziran’da ise 7 milyon varil, yani savaş öncesinin yarısı düzeyine düştü.

Çin ve petrol arz-talep dengesi

Hürmüz Boğazı üzerinden yapılan günde 14 milyon varil düzeyindeki ham petrol ihracatı, küresel ihracatın yaklaşık beşte birini oluşturuyor. Bunun kesilmesiyle oluşacak arz-talep dengesizliği ancak çok yüksek fiyat artışlarıyla giderilebilirdi. ABD ve Japonya başta OECD ülkeleri stratejik petrol rezervlerini kullanarak piyasaya petrol sağladılarsa da bunun etkisi arzda ortalama günde 1 milyon varil, en tepe noktasında ise günde 3 milyon varilin altında bir artıştı. Çin ise ithalatını azaltarak arz-talep dengesizliğini günde 7 milyon varil düşürüyordu. Petrol fiyatının korkulan düzeylere çıkmaması olması büyük ölçüde bundandı.

Çin bunu nasıl yaptı

Çin’in bunu yapabilmesini sağlayan, resmi olarak açıklanmayan, ancak 1.4 milyar varil düzeyinde olduğu tahmin edilen petrol rezervleri.

Çin’in rezervlerinin geçmişte çok eskilere gitmiyor. 1970’lerdeki petrol krizinden sonra OECD ülkeleri Uluslararası Enerji Ajansı’nı kurmuş ve bu kuruluşun koordinasyonunda ulusal stratejik petrol rezervlerini oluşturmuşlardı. Çin, 1993 yılına kadar petrol ithal eden değil, ihraç eden bir ülke olduğundan rezerv oluşturma gereksinimi oluşmamıştı. Ancak bu yıldan sonra petrol ithalatı giderek arttı. Bu nedenle 2004 yılında başlayan yeraltı depolarının inşası ve örgütlenme çalışmaları 2008 küresel krizi öncesinde tamamlandı ve Çin kriz nedeniyle düşen fiyatlarla depolarını hızla doldurmaya başladı. Bu depolar şimdi ülke yönetimine petrol fiyatını etkileme gücü veriyor.

Çin bunu neden yaptı

Çin rezervlerine dayanarak ithalatını kısmasaydı Hürmüz Boğazı İran için çok daha güçlü bir silah olurdu ve büyük güç mücadelesindeki rakibi ABD başta tüm dünya ülkeleri ekonomik ve politik maliyetlerle karşılaştırdı. Ancak yüksek fiyatlar dünyanın en büyük petrol ihracatçısı olan ülkenin ekonomisini de hem doğrudan hem de ihracat pazarları üzerinden dolaylı olarak olumsuz etkilerdi. Ülke yönetiminin rezervleri küresel ekonomide istikrar için kullanmasında bu rol oynamış görünüyor.

İran’da çözümün yakın görünmediği, Yemen’deki gelişmelerin petrol arzında yeni daralmalar getirebileceği önümüzdeki dönemde Çin bunu yine yapacak mı? Belki de bu, yakında gerçekleşecek Xi-Trump görüşmesinde, ABD ara seçimleri öncesinde, Çin için bir koz oluşturacak.

Elektriklide asıl rekabet 2027'de başlayacak

Yeni elektrikli otomobillerde menzilin 700 kilometre sınırını aşması, uzun yol kullanımına ilişkin çekinceleri azaltırken pazardaki büyümeyi de hızlandırdı. Fiyat, menzil, şarj süresi ve teknoloji baskılarının aynı anda önem kazandığı sektörde, asıl rekabetin yeni modellerin devreye girmesiyle 2027 yılında artması bekleniyor.

ELEKTRİKLİ araçlar son 10 yılda otomotiv sektörünün en hızlı dönüşen alanlarından biri haline geldi. Pandemi sonrası yeniden şekillenen tedarik zincirleri, hızlanan batarya yatırımları ve daha düşük kullanım maliyeti arayışı, elektrikli araçların küresel pazardaki payını artırdı. Jeopolitik gerilimlerin enerji ve ticaret koridorları üzerinde yarattığı baskı da alternatif ulaşım teknolojilerine ilgiyi güçlendirdi. İlk nesil elektrikli araçlar yaklaşık 80 kilometrelik menzil sunarken, günümüzde birçok modelin 500 kilometrenin üzerine çıkması bekleniyor. Uzmanlar, elektrikli araçların daha geniş kitlelere yayılmasında 2027 yılını kritik eşik olarak görüyor.

Barış CABACI

alıyor. Özellikle 2026 yılında Hürmüz Boğazı çevresinde yaşanan gerilim ve petrol arzına yönelik riskler, enerji piyasalarında yeni bir belirsizlik dönemi yarattı. Brent petrolün varil fiyatının 100 doların üzerine çıkması, elektrikli araçların kullanım maliyeti açısından avantajını daha görünür hale getirdi.

Otomotiv Uzmanı Murat Boyacıoğlu, enerji piyasalarında yaşanan gelişmelerin elektrikli araçlara yönelimi hızlandıracağını belirterek, üreticilerin 2027 ürün planlamalarında çok sayıda yeni elektrikli model bulunduğunu söyledi.

Boyacıoğlu'na göre menzil teknolojilerindeki hızlı ilerleme, yeni model yatırımları ve üretim kapasitesindeki artış sektörü yeni bir döneme taşıyacak. Volkswagen Grubu'nun yeni modelleri, Hyundai'nin Türkiye'deki elektrikli araç üretimi ve Togg'un yeni modeli T10F'in pazara girmesi rekabeti önemli ölçüde artıracak.

TÜKETİCİNİN GÜNDEMİNDE UÇ SORU VAR

Elektrikli araç satın almayı düşünen tüketicilerin en çok menzil, şarj altyapısı ve fiyat konularına odaklandığını belirten Boyacıoğlu, yeni dönemde daha verimli elektrik motorları, yazılım optimizasyonları, gelişmiş batarya kimyaları ve hızlı şarj teknolojilerinin öne çıkacağını söyledi. Üreticilerin aynı batarya kapasitesiyle daha fazla menzil elde etmeye ya da daha küçük bataryalarla benzer performans sunmaya çalıştığını aktaran Boyacıoğlu, bu dönüşümün özellikle Çin ve diğer Asya ülkelerinde çok daha hızlı ilerlediğine dikkat çekti.

MENZİL ARTARKEN FİYAT YÜKSELMEMELİ

500 kilometrenin üzerindeki menzilin tüketiciler açısından cazip olduğunu vurgulayan Boyacıoğlu, batarya kapasitesinin sürekli artırılmasının tek başına doğru bir strateji olmayabileceğini söyledi.

Bataryanın büyümesiyle birlikte araç ağırlığı ve maliyetinin de yükseldiğine işaret eden Boyacıoğlu, üreticilerin fiyat, menzil, verimlilik ve şarj süresi arasında doğru dengeyi kurmak zorunda olduğunu belirtti.

2027'de rekabetin yalnızca menzil üzerinden yürümeyeceğini ifade eden Boyacıoğlu, tüketicinin beklentisinin uygun fiyatı, yeterli menzili, hızlı şarjı ve gelişmiş teknolojiyi aynı araçta bulabilmek olduğunu kaydetti.

KÜRESEL SATIŞLARI 20 MİLYONA ULAŞTI

Türkiye Elektrikli ve Hibrid Araçlar Derneği (TEHAD) Başkanı Berkan Bayram da elektrikli araç pazarındaki büyümenin devam ettiğine dikkat çekti.

Dünya genelinde elektrikli araç satışlarının 2025 sonunda 20 milyon seviyesine ulaştığını belirten Bayram, Türkiye'de ise aynı dönemde yaklaşık 189 bin elektrikli otomobil satıldığını söyledi.

Türkiye'nin artık yalnızca elektrikli araçların satıldığı bir pazar konumunda olmadığını vurgulayan Bayram, üretim ekosisteminin de hızla geliştiğini ifade etti. Batarya teknolojileri, şarj altyapısı ve yapay zeka uygulamalarının sektörün geleceğinde belirleyici rol oynayacağını kaydeden Bayram, Türkiye'nin küresel elektrikli araç pazarından daha fazla pay alabilmesi için teknoloji ve üretim alanındaki yetkinliklerini artırması gerektiğini söyledi.

İstatistikler tam tersini gösteriyor

Son dönemde gündeme gelen elektrikli araç yangınlarının tüketici algısını olumsuz etkilediğini belirten TEHAD Başkanı Berkan Bayram, istatistiklerin elektrikli araçların yangın riskinin içten yanmalı araçlara kıyasla daha düşük olduğunu ortaya koyduğunu söyledi.

Elektrikli araç teknolojisinin yeni olmasına rağmen üreticilerin güvenlik konusunda önemli

adımlar attığını belirten Bayram, içten yanmalı araçların yapısında bulunan yanıcı yakıt nedeniyle daha fazla risk taşıdığını kaydetti.

Araç başına düşen yangın vakalarına ilişkin verileri paylaşan Bayram, her 100 bin araçta hibrit modellerde 3 bin 475, içten yanmalı araçlarda bin 530 ve elektrikli araçlarda 25

yangın vakası görüldüğünü söyledi.

Bayram, kamuoyundaki algının her zaman istatistiklerle örtüşmediğini belirtti. Elektrikli araçlarda güvenliğin temel unsurlarından birinin batarya koruma sistemi olduğuna dikkat çeken Bayram, özellikle aracın alt bölümüne alınan darbelerin dikkatle incelenmesi gerektiğini vurguladı.

Berkan Bayram

İkinci elde ekspertiz şart

İkinci el elektrikli otomobil satın alacak tüketicilere de uyarılarda bulunan Berkan Bayram, aracın yalnızca dış görünümüne veya elektronik sistemlerine bakmanın yeterli olmadığını söyledi. İlk kontrolün mutlaka ekspertiz

merkezinde yapılması gerektiğini belirten Bayram, özellikle aracın liftle kaldırılarak alt bölümünün incelenmesinin büyük önem taşıdığını kaydetti.

Aracın daha önce darbe alıp almadığının ve batarya

muhafazasının durumunun mutlaka kontrol edilmesi gerektiğini vurgulayan Bayram, servis geçmişinin de ikinci el elektrikli araçlarda önemli kriterlerden biri olduğunu dile getirdi.

HANNOVER MESSE 2027

Hannover - Almanya
5 - 8 Nisan 2027

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

SANAYİ VE TEKNOLOJİ DÜNYASININ PRESTİJLİ FUARLARINDAN HANNOVER MESSE'DE YERİNİZİ ALIN!

HANNOVER MESSE 2027

- Dünyanın köklü sanayi ve teknoloji fuarı
- 11 ihtisas salonunda yaklaşık 185.000 m² sergileme alanı
- 3.000'den fazla uluslararası katılımcı
- 150 farklı ülkeden 110.000 profesyonel ziyaretçi
- 2026 yılında en büyük 5. katılımcı ülke; **Türkiye**
- 1992 yılından itibaren İstanbul Ticaret Odası tarafından Türkiye Milli İştirak Organizasyonun sürekli olarak gerçekleştirilmesi
- Europe Energy Week ve Association of German Machine Tool Manufacturers eş zamanlı olarak düzenlenecektir.

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrikleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında ve Türkiye milli iştirak kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- Devlet desteğine ilişkin bilgilendirme
- Devlet desteğine (DYS) ilişkin dosya başvuru bedelinin karşılanması

TÜRKİYE MİLLİ STANTLARININ YER ALACAĞI İHTİSAS SALONLARI

- Endüstriyel Mühendislik ve Tedarik Çözümleri:** Yan Sanayi
- Endüstriyel Enerji Sistemleri**
- Otomasyon ve Akıllı Üretim Sistemleri:** Akışkan Gücü, Hidrolik, Pnömatik

KATILIM BEDELİ

Katılım Bedeli (nakliye dahil)	: 810 Euro / m ²
Katılım Bedeli (nakliye hariç)	: 800 Euro / m ²

Dijital Çözümler

Araştırma ve İnovasyon

Hizmet İhracatına İlişkin Paket Katılım Bedeli:
4.000 Euro / Masa Düzeni Stant Paketi

Sibel Tayanç	Kevser Mercan	Levent Çakır	Tanju Özbay
0212 455 61 11 0530 664 86 18 sibel.tayanca@ito.org.tr	0212 455 61 12 0532 714 83 50 kevser.mercan@ito.org.tr	0212 455 62 39 0539 455 52 66 levent.cakir@ito.org.tr	0212 455 47 73 0539 931 51 24 tanju.ozbay@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

İTİCİ GÜÇ BATARYA

Bu büyümenin itici gücü ise batarya teknolojilerindeki gelişmeler oldu. 2010'lu yılların başında elektrikli araçların ortalama menzili yaklaşık 127 kilometre seviyesindeyken, bu rakam 2020'de 350 kilometreye yükseldi. IEA'nın 2026 verilerine göre bataryalı elektrikli araç menzili yaklaşık 380 kilometreye ulaştı. Özellikle orta, üst ve SUV segmentlerinde 500 kilometrenin üzerinde menzil sunan modellerin yaygınlaşması, uzun yol kullanımına ilişkin endişeleri büyük ölçüde azaltıyor.

BATARYA MALİYETİNDE DÜŞÜŞ

Bunun yanı sıra elektrikli araçların yüksek fiyatlı olmasının temel nedenlerinden biri olarak gösterilen batarya maliyetlerinde son yıllarda önemli bir gerileme yaşanıyor.

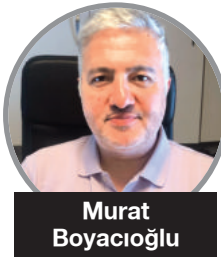
Otomotiv Uzmanı Murat Boyacıoğlu, IEA verilerine göre lityum-iyon batarya paketlerinin ortalama fiyatının 2025 yılında yüzde 8 düşerek kilovatsaat başına 108 dolara gerilediğini hatırlattı. Üretim kapasitesindeki artış, daha düşük maliyetli LFP bataryaların yaygınlaşması ve yoğun rekabet bu düşüşte belirleyici oldu.

Batarya maliyetlerindeki gerilemenin üreticilere iki farklı avantaj sunduğunu belirten Boyacıoğlu, aynı batarya kapasitesiyle daha uzun menzil elde edilebildiğini veya daha küçük bataryalarla araç maliyetlerinin düşürülebildiğini vurguladı.

Teknolojideki gelişimin sadece menzil artışı değil, daha uygun fiyat ve daha kısa şarj süresi anlamına da geldiğini ifade eden Boyacıoğlu, elektrikli araç pazarında 2027'nin güçlü bir büyüme yılı olacağını belirtti.

ENERJİ KRİZLERİ ETKİLEDİ

Elektrikli araçlara yönelik ilgiyi artıran unsurlar arasında petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar da yer

Murat Boyacıoğlu

İstanbul Ticaret Üniversitesi 2026-2027 Eğitim-Öğretim Yılı Akademik Açılış Töreni, Sâdâbâd Kampüsü Sütölçe'de gerçekleştirildi. Üniversitenin 25 yıllık birikimi ve yeni dönem hedeflerinin öne çıktığı törende TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker, 'Akademik Saygınlık ve Akademik Ahlak' başlıklı açılış dersini verdi.

26. akademik yıl başladı

ERTAN ERYILMAZ

İSTANBUL Ticaret Üniversitesi 2026-2027 Eğitim-Öğretim Yılı Akademik Açılış Töreni, Sâdâbâd Kampüsü Sütölçe'deki Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Törende, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker, 'Akademik Saygınlık ve Akademik Ahlak' başlıklı açılış dersini verdi.

Törende üniversitenin 25 yıllık akademik ve kurumsal birikimi, yeni döneme ilişkin hedefleri, yükseköğretimde kalite, bilimsel etik, yapay zeka ve teknolojik dönüşümün akademiye etkileri ele alındı.

AZIMLI VE İSTIKRARLI OLUN

Beyoğlu Kaymakamı Abdullah Atakan Atasoy, açılış konuşmasında İstanbul Ticaret Üniversitesi ile Beyoğlu arasında güçlü bir bağ bulunduğunu belirterek, üniversiteyle kurulan yakın işbirliğinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Öğrencilere azimli, kararlı, istikrarlı ve çalışkan olmaları tavsiyesinde bulunan Atasoy, hedeflere ulaşmada kararlılığın önemine dikkat çekti. Üniversite yıllarında kurulan arkadaşlıkların ve kardeşlik bağlarının hayat boyunca devam edebileceğini belirte Atasoy, öğrencilerden bu dönemin kıymetini bilmelerini istedi.

DAHA İNSANİ BÜYÜMEYİ SEÇECEĞİZ

Mütevelli Heyet Başkanı Dr. İsrail Kuralay ise her akademik yılın öğrenciler, akademisyenler ve üniversite çalışanları açısından yeni bir başlangıç anlamına geldiğini belirtti. Üniversitenin 25. yılında temel yaklaşımın "Her şeyi nasıl daha iyi ve daha güzel yaparız?" sorusu etrafında şekillendiğini ifade eden Dr. Kuralay, üniversitelerin yalnızca diploma sunulan kurumlar olmadığını, yaşadığı coğrafyaya, ülkesine ve insanlığa katkı sunma sorumluluğu taşıdıklarını söyledi.

Araştırma kalitesi yükseltirken insan unsurunun merkeze alınacağını, eğitimde yenilik yapılarak adaletin gözetileceğini ve uluslararası görünürlük artırılırken öğrencilerin heyecanının korunacağını vurgulayan Dr. Kuralay, "Büyüyeceğiz ama daha insani büyüme seçeceğiz" dedi.

Öğrencilere "Fark oluşturabilir miyim?" sorusuna canlı tutmaları çağrısında bulunan Dr. Kuralay, akademik ve idari personelden tecrübelerini yeni nesillere aktaracak bir köprüye dönüştürmeleri tavsiyesinde bulundu. Dr. Kuralay, yeni akademik yılda daha dikkatli dinleyen, daha cesur sorular soran, daha adil değerlendiren ve daha yenilikçi düşünen bir üniversite ortamı oluşturmayı hedeflediklerini söyledi.

25 YILLIK BİRİKİMİZİ GELECEĞE TAŞIYORUZ

Rektör Prof. Dr. Necip Şimşek de İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin 25. yılını tamamlayarak 26. akademik yılına başladığını belirtti. İstanbul Ticaret Odası'nın güçlü iradesi ve vizyonuyla başlayan yolculuğun önemli bir akademik ve kurumsal birikime ulaştığını ifade eden Prof. Dr. Şimşek, üniversitenin 29 binden fazla mezun verdiğini, akademik ve araştırma kapasitesini güçlendirdiğini söyledi. YÖKAK tarafından 5 yıl süreyle tam akreditasyon verilmesinin de bu birikimin ve kalite anlayışının önemli bir göstergesi olduğunu vurguladı.

Yeni dönemde 'akademik kalite ve ihtisaslaşma' yaklaşımını esas alacaklarını belirten Prof. Dr. Şimşek, programların çağın ihtiyaçları ve iş dünyasının beklentileri doğrultusunda geliştirileceğini; yapay zeka, dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik, girişimcilik ve veri okuryazarlığının eğitimde daha güçlü yer alacağını kaydetti.

Öğrencilere üniversitenin sunduğu imkanlardan en üst düzeyde yararlanmaları çağrısında bulunan Prof. Dr. Şimşek, araştırma projelerine, öğrenci topluluklarına ve uluslararası programlara katılmalarını istedi. Şimşek, gençlere "Mezun olduğumda ne iş bulacağım?" sorusunun yanında "Bu dünyaya ne değer katacağım?" sorusunu da sormaları tavsiyesinde bulundu.

'AKADEMİK SAYGINLIK VE AKADEMİK AHLAK' DERSİ

Açılış konuşmalarının ardından TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker, 'Akademik Saygınlık ve Akademik Ahlak' başlıklı akademik açılış dersini verdi. Prof. Dr. Şeker, konuşmasında bilimin yalnızca bilgi üretme süreci olmadığını, aynı zamanda güçlü bir etik sorumluluk taşıdığını vurguladı.

Konuşmasında Aziz Sançar, Ömer Yaghi, Gazi Yaşargil ve Fuat Sezgin'in bilimsel çalışmalarından ve hayat hikâyelerinden örnekler veren Prof. Dr. Şeker, kalıcı bilimsel başarının uzun soluklu emek, merak, disiplin ve sorumluluk bilinciyle mümkün olduğunu belirtti. Bilim insanlarının toplumlarına ve insanlığa karşı sorumluluk taşıdıklarını dile getiren Prof. Dr. Şeker, lisansüstü eğitimin ve nitelikli insan kaynağının ülkelerin geleceği açısından stratejik önem taşıdığına da dikkat çekti.

Yapay zeka ve dijital dönüşümün akademik dünyada yeni fırsatlarla birlikte önemli sorumluluklar da ortaya çıkardığını belirten Prof. Dr. Şeker, doğru veri, veri güvenliği ve bilimsel etik konularının giderek daha kritik hale geldiğini söyledi. Prof. Dr. Şeker, yapay zekanın üniversitelerin ve bilim insanlarının önemini azaltmayacağını, aksine bilgiyi doğru yorumlayan, sorgulayan ve üreten nitelikli insanlara duyulan ihtiyacı artıracığını ifade etti.

Sosyal medya ve dijital platformlarda karşılaşılan bilgi kirliliğine karşı eleştirel düşüncenin önemine işaret eden Prof. Dr. Şeker, iklim değişikliği ve benzeri küresel sorunların çözümünde de uluslararası bilimsel işbirliklerinin ve bilim diplomasisinin güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

'Üç Harem' fotoğraf sergisi

Akademik açılış programının ardından fotoğraf sanatçısı Engin Uzun'un Mekke, Medine ve Kudüs'ün tarihi dokusunu, mimarisini ve manevi atmosferini konu alan 'Üç Harem: Mekke-Medine-Kudüs' fotoğraf sergisinin açılışı gerçekleştirildi.

Başakşehir Belediyesi'nin katkılarıyla hazırlanan serginin açılışında konuşan Engin Uzun, uzun yıllardır Mekke, Medine ve Kudüs'ü fotoğrafladığını belirterek özellikle Hâne-i Saâdet, Kâbe ve Kudüs fotoğraflarının kendisi için taşıdığı manevi anlamı anlattı.

Mekke, Medine ve Kudüs'ün farklı dönemlerde çekilmiş fotoğraflarını bir araya getiren sergi, 25 Eylül 2026 tarihine kadar İstanbul Ticaret Üniversitesi Sâdâbâd Sergi Salonu'nda ziyaret edilebilecek.

Üniversitenin ürettiği değer İTO'ya da katkı sağlıyor

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Meclis Başkan Yardımcısı Sultan Selim Şimşek, İTO'nun üyelerinden aldığı güçle İstanbul Ticaret Üniversitesi'ne katkı sunduğunu belirterek, üniversitede üretilen bilimsel bilginin ve gerçekleştirilen çalışmaların iş dünyasına da önemli değer kattığını söyledi.

Bilim ve bilim insanlarının ürettiği değerlerin önemini vurgulayan Şimşek, öğrencilere

lisans eğitimlerinin ardından yüksek lisans ve doktora çalışmalarına devam etmelerini, yabancı dil yetkinliklerini geliştirmelerini tavsiye etti. Türkiye'nin gelecekte karşılaştılabileceği demografik değişimlere de değinen Şimşek, bu alanda kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının ortak çalışmalar yürütmesinin önem taşıdığını söyledi.

Kadın Adaylara Yönelik Vale Eğitimi

Eğitim Şekli

Yüz Yüze

Süre

1 Gün

Saat

09.00-17.00

Tarih: 1.Grup 21 Eylül / 2. Grup 22 Eylül

Eğitim, İstanbul Ticaret Odası desteğiyle ücretsiz olarak düzenlenmektedir.

Kontenjan: 30 kişi

Sürücü Eğitim Alanları
İstanbul Anadolu Yakası Çekmeköy

Eğitimi başarıyla tamamlayan kursiyerler istihdam edilmek üzere değerlendirilmeye alınacaktır.

Detaylı bilgi ve kayıt için: sem.ticaret.edu.tr

3 yıllık lisans ‘iş hayatına geçişi’ hızlandırabilir

Ö Türkiye’de üniversitelerde Avrupa Kredi Transfer ve Birikim Sistemi’ne uygun 240 kredilik yapı uygulanırken, YÖK’ün başarılı öğrencilerin lisans eğitimini 3 yılda tamamlamasına yönelik çalışmaları yükseköğretimde yeni bir dönemin kapısını aralıyor.

Ö İngiltere, Hollanda ve İtalya gibi ülkelerde halihazırda uygulanan 3 yıllık lisans modeline dikkat çeken uzmanlar, sistemin doğru parametrelerle kurgulanması halinde gençlerin iş gücüne daha erken katılımını destekleyebileceğini belirtiyor.

TÜRKİYE’de 100 yılı aşkın süredir üniversitelerde lisans eğitimlerinde dört yıllık bir model uygulanıyor. 2001 yılında Türkiye’nin de dahil olduğu Bologna Süreci ile birlikte 240 kredilik Avrupa Kredi Transfer ve Birikim Sistemi’ne (AKTS) geçilerek sistem küresel programa tam uyumlu hale getirilirken, son dönemlerde üniversitelerin eğitim süreleri ile ilgili tartışmalar yeniden gündeme geldi. Özellikle Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından geçtiğimiz yıl üniversitelerin bazı bölümlerinin üç yıla indirilmesi ile ilgili çalışmalar yapıldığının ve bu yeni sistemle ilgili pilot iller belirlendiğinin duyurulmasının ardından gözler Türkiye’de bu sistemin uygulanması halinde genç işsizlik oranının ne yönde etkileneceği ve kısalan eğitim hayatının Türkiye ekonomisine nasıl etki edeceği konusuna çevrildi. Konunun uzmanlarına göre üç yıllık eğitim programı doğru bir altyapıyla kurgulandığında, erken iş hayatına atılmanın etkilerinin ekonomiye olumlu yansımalarını zamanla görmeyi mümkün kılabilir.

AVRUPA ÜLKELERİNDE UYGULANIYOR

Üç yıllık lisans + iki yıllık lisansüstü eğitim programı bazı Avrupa ülkelerinde halihazırda uygulanıyor. Özellikle İngiltere bu sistemi uygulayan ülkelerin başında gelirken sistem dünya genelinde de yaygınlaşıyor. ABD’de geçtiğimiz yıllarda yapılan bir düzenlemeyle birlikte bazı üniversitelerde işletme, bilgisayar bilimleri ve psikoloji gibi bölümlerde üç yıllık eğitim sistemine geçilmişti. Almanya’da sistem diğer Avrupa ülkelerine nazaran daha kısıtlı olarak uygulansa da 2021 yılında Almanya Leipzig Üniversitesince yapılan bir çalışmaya göre üç yıllık lisans sistemine geçiş, eğitim maliyetlerini düşürdüğü için İtalya ve Portekiz gibi ülkelerde üniversitelilik oranlarında bir artış sağladı. Aynı çalışmaya göre eğitim süresinin kısalması öğrencinin eğitimde kalma motivasyonunda önemli oranda artışa zemin hazırladı.

YÖK’ÜN AÇIKLAMASI DÖNÜM NOKTASI

Türkiye’de uygulanan ve Bologna Süreci ile küresel eğitim sistemine tam adaptasyon sağlayan 240 AKTS’lik eğitim sistemi; özellikle gençlerin iş dünyasına geç girmesi, iş hayatına geç giren gençlerin evlilik hayatlarını da ertelemesi gibi parametrelerle uzun yıllardan bu yana tartışılıyor. Ancak YÖK tarafından geçtiğimiz yılın ekim ayında yapılan açıklamaya göre konu daha da somutlaştı. YÖK, isteyen ve başarılı olan öğrencilerin üniversiteyi üç yılda tamamlayabilmesine imkân sağlayan bir uygulama yapılacağını duyurarak, şu açıklamayı yaptı: “Avrupa Kredi Transferi ve Birikim Sistemi olmak üzere ulusal krediler üzerinde de bütün üniversitelerimizi, paydaşlarımızı, sendikaları,

Sümeysa Yanış TOPAL

İstihdam imkanları da güçlendirilirse faydalı olur

Doç. Dr. Fazıl Baş-

Yıldız Teknik

Üniversitesi Sosyoloji

Bölüm Başkan Vekili:

Lisans bölümlerinin üç

yıla inmesiyle iş

hayatına erken atılma

arasında doğrudan ve

basit bir ilişki kurmak

doğru ve mümkün değil. İşin

birçok yönünü aynı anda

düşünmediğimiz taktirde,

egitime ve istihdama dair net bir

politika da belirlemek aynı

şekilde mümkün olmayacaktır.

Esasında üniversite ile sanayi

ya da iş hayatı arasındaki

ilişkilerin artırılması yoluyla veya

staj imkanlarıyla öğrencilerin

üniversite eğitimleri süresi içinde

bile belli ölçüde iş hayatının

içine girmeleri sağlanmaya

çalışılıyor.

İstihdam imkanlarının

güçlendirilmediği bir ortamda

üniversite eğitimini erken

bitirmek, bir anlamda gizli

işsizlik rakamlarının aleni hale

gelmesine de yol açabilir.

Uzun vadede bakıldığında ise

lisans müfredatlarının yeni bir

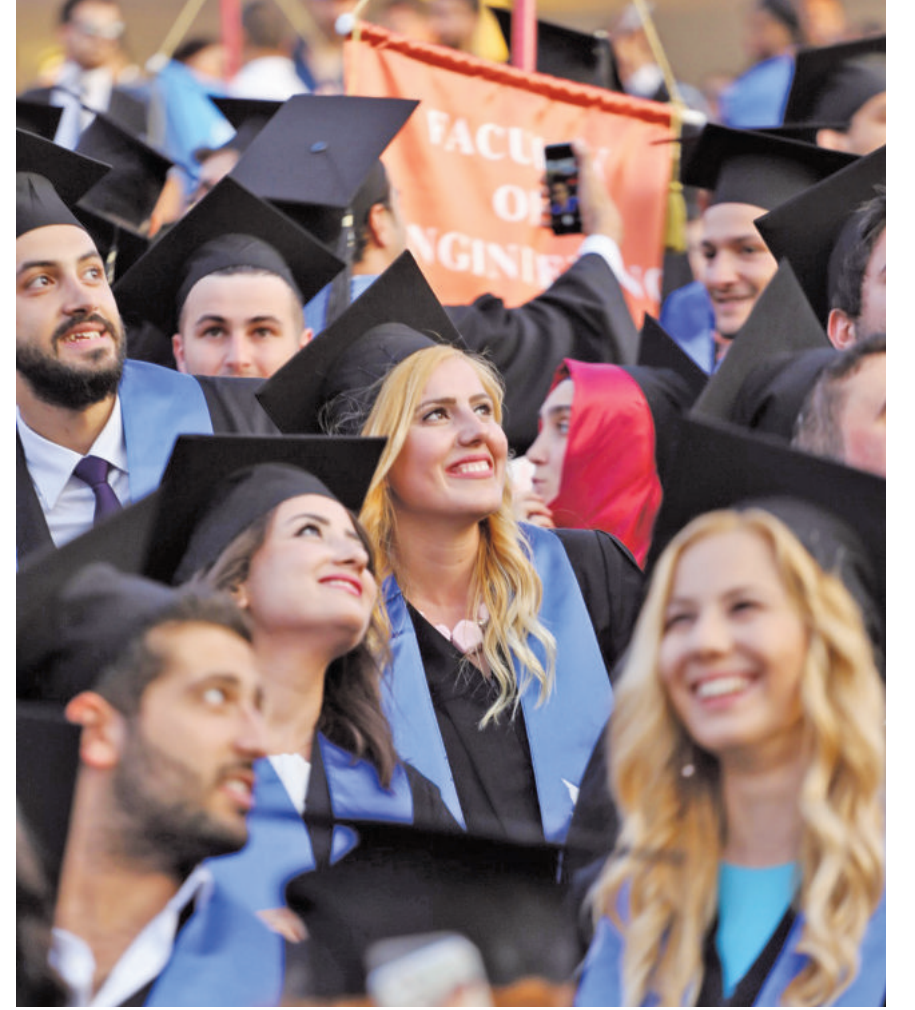

Doç. Dr. Fazıl Baş

egitim stratejisi doğrultusunda ve en önemlisi lisansüstü eğitimle paralel olarak yeniden ayarlanmasının kritik önemde olduğu açıktır. Teknik düzenlemelerin

ötesinde eğitim ile iş dünyası ilişkisine dair büyük bir strateji oluşturulmadığı sürece bu tarz doğrusal ilişki kuran çözümlerin bazı geçici cevaplar sunacağını, ancak bazı sorunları da daha belirgin hale getireceğini bekleyebiliriz.

Üzerinde düşünülmesi gereken bir konu da öğrencilerin hızlı bir şekilde çalışma hayatına başlamak istemelerinin ardındaki motivasyonun ne olduğudur? Özellikle günümüzde tüketim kültürüne paralel olarak hızlı ve kolay bir şekilde maddi gelire ulaşma arzusu fazlasıyla görülebilir. Diploma bu anlamda sadece bir şekilde elde edilip aradan çıkarılacak bir nesneye de dönüştürülmemeli.

Temel mesele yetkinlik

Doç. Dr. Şevket Sayılğan-

Ekonomist: Türkiye’de lisans

egitiminin bazı programlarda

dört yıldan üç yıla indirilmesi

tartışmasını yalnızca ‘bir yıl

eksik eğitim’ çerçevesinde

ele almak yanıltıcı olur.

Asıl soru kaç yıl eğitim

verildiği değil, bu süre içinde

hangi bilgi, beceri ve yetkinliklerin

kazandırıldığıdır. Türkiye açısından

doğru tartışma, “Üniversiteyi dört

yıldan üç yıla indirelim mi?” değil,

“Aynı veya daha yüksek mezun

yeterliliğini üç yılda üretebilecek bir

yükseköğretim sistemi kurabilir miyiz?”

olmalı. Benim değerlendirmem, bunun

belirli bölümlerde ve doğru tasarımla

mümkün olduğu, fakat bütün lisans

programlarına mekanik biçimde

uygulanmasının önemli kalite riskleri

taşıdığı yönündedir.

İngiltere’de tam zamanlı lisans

egitimi çoğunlukla üç yıldır;

İskoçya’da ise genellikle dört yıldır.

İngiltere’de üç yıllık lisansın bulunması,

tek başına eğitimin niteliğini düşüren

bir unsur değildir. Asıl mesele zaman

yoğunluğu ve müfredat verimliliğidir.

Türkiye’de yapılması gereken, dört

Doç. Dr. Şevket Sayılğan

yıllık programdaki bütün dersleri üç yıla sıkıştırmak değildir. Bunun yerine programları sıfır tabanlı biçimde yeniden tasarlamaktır. Bunun için tekrar eden dersler kaldırılmalı, güncelliğini kaybetmiş içerikler

ayıklanmalı, zorunlu ders sayısı azaltılmalı, proje ve vaka temelli eğitim artırılmalı, dijital/asenkron öğrenme kullanılmalı, yaz dönemleri akademik takvime entegre edilmeli, mikro-yeterlilikler sisteme eklenmeli, işyeri uygulaması kredi sisteminin parçası haline getirilmeli.

Üç yıllık model ‘daha az tekrar + daha fazla yoğunluk + daha fazla uygulama’ modeli olmalı. Bir öğrencinin üniversitede geçirdiği her ek yılın doğrudan ve fırsat olmak üzere iki ayrı maliyeti var. Dolayısıyla üniversite mezununun 23 yerine 22 yaşında çalışma hayatına başlaması farklı olumlu etkiler doğurur. Ancak burada önemli bir koşul var. Üniversite, beceri, istihdam, verimlilik zinciri yeterince güçlü kurulmalı.

Meslek odaklı eğitim modeli

Üç yıllık eğitim sistemi, Avrupa dışında Hindistan ve Çin’de de yaygın olarak uygulanıyor. Amerika Çağdaş Araştırmalar Merkezi tarafından 2024 yılında yapılan ve üç yıllık eğitimin tüm yönlerini bu modelle uygulayan ülkeler üzerinden inceleyen bir makaleye göre, sistemin ülkede uygulanmasını engelleyecek temel olumsuz çıktılar bulunmuyor. Makaleye göre üç yıllık lisans eğitimi veren ülkelere ait dersleri lisede verdiği için üniversitede vermeyi tercih etmiyor. Bu da eğitim modelinin direkt meslek odaklı başlamasına ve otomatik olarak kısalmasına zemin hazırlıyor. İncelemenin çıktılarına göre üç yıllık mezunlarla dört yıllık mezunların not ortalaması ve mezuniyet oranları arasında anlamlı bir fark bulunmuyor.

meslek örgütlerini, bütün barolar ve odalarla bir araya gelmek suretiyle bu konuda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.”

DOĞRU AYAKLARLA DESTEKLENMELİ

Konunun ayrıntıları henüz netleşmeye de uzman görüşlerine göre daha kısa eğitim, hızla daha erken istihdam anlamına gelmeyebiliyor. Ekonomist Doç. Dr. Şevket Sayılğan, bu yaklaşımın Türkiye’nin en önemli yapısal sorunlarından olan beceri uyumsuzluğu, genç işsizliği ve üniversite-sanayi kopukluğu sorunlarına aynı anda müdahale edebileceğini, ancak nihai başarının eğitim süresiyle değil, mezunların verimliliği ile ölçümlenebileceğini ifade etti. Sayılğan, “Bana göre Türkiye için en rasyonel model, herkese zorunlu üç yıl veya herkese zorunlu dört yıl değil; disiplin bazlı, 180–240 AKTS arasında farklılaşabilen, işyeri öğrenmesini akademik eğitimin parçası haline getiren esnek bir yükseköğretim sistemidir. Avrupa yükseköğretim alanının yeterlilik yaklaşımı da esasen böyle bir esnekliğe imkân veriyor” dedi.

CONTENT AMERICAS 2027

Miami - Amerika Birleşik Devletleri
19 - 21 Ocak 2027

İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

İTO FARKIYLA CONTENT AMERICAS FUARINA KATILIN SEKTÖRÜN KALBİNDE YER ALIN!

CONTENT AMERICAS

- Sektörün Amerika’daki ve Latin Amerika’daki buluşma noktası
- En etkin küresel içerik fuarından birini inceleme olanağı
- Uluslararası ortak yapıp ve içerik geliştirme fuarı
- Sektörün bölgedeki en güçlü etkinliği
- Belgesel çocuk içeriği, drama, film ve format temalı program satın alıcılara ile buluşma imkanı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Market alanında B2B görüşme masası temini
- Fuar web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Katılımı Broşürü’nde firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini (Behar temsilci kayıt bedeli 650 ABD \$)

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : Market alanında B2B görüşme masası kullanımı Behar kişi: 650 ABD \$

Begüm Ece
0212 455 65 03

begum.ece@ito.org.tr

Mine Güneş
0212 455 61 06
0530 151 42 35

mine.gunes@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito @itoturumsal

GPS'e alternatif yüksek teknoloji sensörlerde yerli imza

OB Sensör Teknolojileri, raylı sistemler, taşımacılık, uçak, İHA, kara ve deniz platformları için kritik önemdeki ataletsel sensörler geliştirip üretiyor. Şirket, yapay zeka destekli algoritmalarla düşük maliyetli ve yüksek performanslı çözümler sunarken, otonom sistemlerin yaygınlaşmasıyla hızla büyümesi beklenen sensör pazarında yurt dışına açılmayı hedefliyor.

ÖMÜR KIRBAŞLI

GPS'in yeterli olmadığı savunma sanayi başta olmak üzere hava, kara ve deniz araçları, hızlı trenler ve metrolar gibi hareketli platformlar için kritik teknolojiler geliştiren OB Sensör Teknolojileri, ivmeölçer ve dönüölçer gibi ataletsel sensörler üretiyor ve test/kalifikasyon süreçlerini tamamlıyor. Yapay zeka ve makina öğrenmesinin temel matematik teorilerini kullanan algoritmalarla düşük maliyetlerde yüksek performans elde etmeyi hedefleyen şirket, otonom sistemlerin yaygınlaşmasıyla birlikte sivil alanda da ataletsel sensörlere olan ihtiyacı katlanarak artacağını öngörüyor. OB Sensör Teknolojileri'nin girişimcilik yolculuğunu ve gelecek hedeflerini şirketin kurucusu Dr. Berk Osunluk, İstanbul Ticaret'e anlattı.

ÜÇ KUŞAKTIR GİRİŞİMCİYİZ

■ Şirketiniz hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz? Bu fikir nasıl doğdu?

Bu tabir ne kadar doğru emin değilim ancak biz üç kuşaktır girişimciyiz diye düşünüyorum. 50 yıl önce Türkiye'nin en önemli üretim ve ihracat kalemlerinden biri tekstildi. Rahmetli dedem Denizli'de tekstil sektöründe üretim ve perakende satış yapan bir girişimciydi. Ardından babam, bir elektronik mühendisi olarak Ankara'da ayrı bir girişim ile Türkiye'nin 90'lar ve 2000'lerdeki hızlı telekom ve haberleşme alt yapılaşmasına katkı sağlayan bir firma kurmuş. Benim kurmaya ön ayak olduğum OB Sensör Teknolojileri girişimi ise Türkiye'nin son yıllarda yüksek teknoloji geliştiren, savunma sanayinde öncü ekosisteminin bir parçası. Yani 'Osunluk' ailesi olarak Türkiye'nin kaderine ortak oluyoruz diyebilirim.

SAVUNMA SANAYİNİN VAZGEÇİLMEZİ

■ Ürün veya hizmetiniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

OB Sensör Teknolojileri, yüksek teknoloji sınıfına giren 'ivmeölçer', 'dönüölçer' gibi 'ataletsel sensör' geliştiren, seri üreten, test/kalifiye eden bir firma. Bu sensörler kamera, silah sistemi ve radar stabilizasyonu ile GPS'in olmadığı yerlerde navigasyon yapabilmenizi sağlayan kritik sensörlerden. Özellikle savunma sanayi alanında üretilen hiçbir platform; uçak, İHA, füze, kara veya deniz aracı GPS'e güvenerek iş yapamaz. Çünkü GPS körlenmesi ve saptırılması en kolay sinyallerden biri. Ataletsel sensörler ise doğası gereği asla körlenmiyor veya saptırmıyor. Dolayısıyla bizim ürettiğimiz sensörler, başta savunma sanayi olmak üzere hareket eden tüm

platformların vazgeçilmez bir parçası oluyor.

YAPAY ZEKAYLA YÜKSEK ÜRETİM PERFORMANSI

■ Geleneksel yöntemlere göre avantajlarınız neler, yapay zeka ya da makina öğrenmesi gibi ileri teknolojiler kullanıyor musunuz? Ataletsel sensör teknolojilerinde her şey fiyat/performans

öğünleşimi içerisinde. Sensör maliyetleri 1 dolardan başlayıp 100 bin dolara kadar çıkıyor. Tam bir 'ne kadar ekmek o kadar köfte' İşte biz de burada yapay zeka ve makina öğrenmesinin temel matematik teorilerini baz alan algoritmalarımız, sensör elektronik ve mekanik tasarımlarımız ile düşük sensör maliyetlerinde yüksek performans yakalıyoruz. Tabii bunu güçlü mühendislik kadromuza ve bilgi birikimimize borçluyuz.

OTONOM SİSTEMLERLE PAZAR BÜYÜYÖR

■ Geliştirdiğiniz ürünün ticari geleceği hakkında neler söylemek istersiniz? Yurt dışından talepler var mı?

Takdir edersiniz ki dünya yangın yerine dönmüş durumda. Dünya genelinde savunma harcamaları yükseldi ve bu da ataletsel sensör ihtiyacını kısa/orta vadede artırdı. Ama bizce esas kırılma sivil alanda olacak. İnsanlık olarak otonomlaştıkça, yani otonom sürüş, uçan araba ve taksiler, robotik çözümler arttıkça ataletsel sensörlere ihtiyaç da katlanarak artacak. Genel resme bakarsak yapay zeka, otomasyon, robotik alanlarının hepsi istisnasız 'sensörlere' ihtiyaç duyar. Mühendislikte bir söz vardır, kontrolün ancak sensörün kadar iyi olabilir. Biz de esasen bunun peşindeyiz.

4 YENİ ÜRÜN YOLDA

■ Gelecekte farklı alanlarınız olacak mı, hedefleriniz neler?

Şu ana kadar 3 ürünümüzü seri üretime aldık, yeni 4 ürünümüzün

ise Ar-Ge ve Ür-Ge aşamaları devam ediyor. Türkiye'deki pazarda belli bir ivme yakaladık, aynısını yurt dışı için de sağlamak istiyoruz. Bunlar tabii hep ataletsel sensör teknolojileri. Orta vadede diğer sensör tiplerinde ürün geliştirme adına Ar-Ge çalışmalarına başlamayı düşünüyoruz.

GİRİŞİMCİLİKTE ZORLUKLAR

■ Girişim olarak en çok zorlandığınız konu ne oldu?

Yeni kurulan girişimler az kaynakla, büyük işler yapmak üzere yola çıkıyorlar. Bu tabii oldukça kırılgan bir yapı demek. Hele bizim gibi yüksek teknoloji ürün geliştirip savunma sanayinde kullanılmasını beklemek işleri daha da zorlaştırıyor. Biz girişim olarak bu açıdan şanslıydık diyebilirim. ASELSAN Girişimcilik Merkezi'nin Onaylı Girişimi, Savunma Sanayii Başkanlığı EYDEP Kuluçka Programı ve Teknopark Ankara ile Teknopark İstanbul Kuluçkalarının parçası olduk. Ar-Ge süreçlerimizi TÜBİTAK TEYDEB Programları ve bakanlıkların Ar-Ge çağrıları ile finanse ediyoruz. Seri üretim ve altyapı harcamalarımız için KOSGEB gibi kamu kurumlarının desteklerinden faydalıyoruz.

Teknopark İstanbul nadide bir yerde

■ Teknopark İstanbul'da yer almak hangi faydaları sağlıyor?

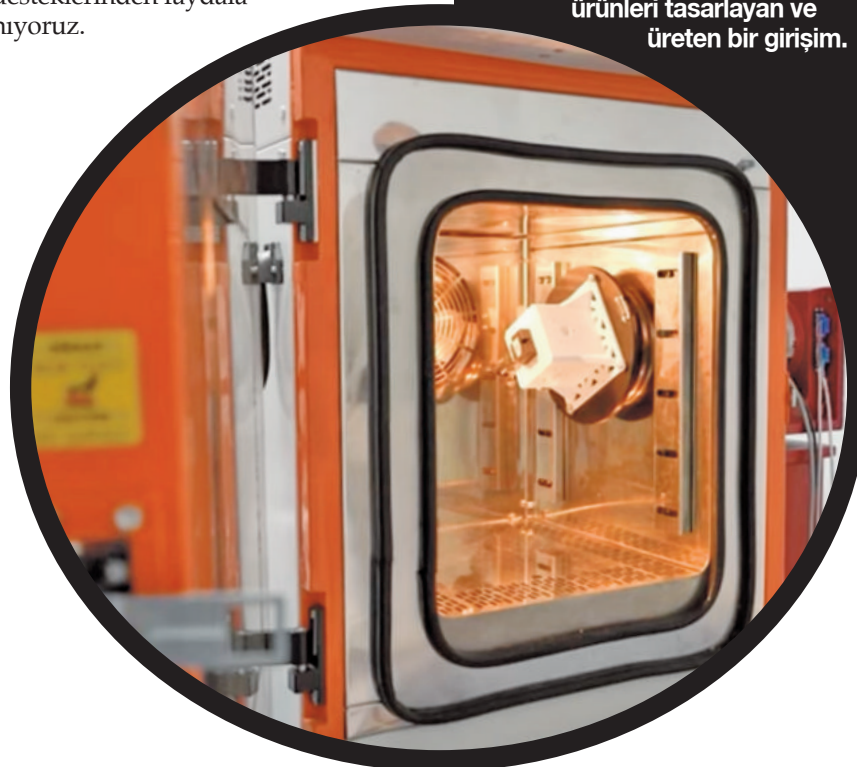
Teknoparkların ekosistemleri ve kuluçka yapıları girişimler için bulunmaz bir nimet. Tabii Teknopark İstanbul, Türkiye'deki teknoparklar arasında nadide bir yerde. Teknopark İstanbul'un yönetim kuruluındaki isimlerin ağırlığı bu durumu özetliyor. Bu ekosistemin bir parçası olmak bize her anlamda güç katıyor. Son söz olarak bizi destekleyen tüm kurum ve kuruluş yöneticilerimize ve tabii ki tüm başarılarımızda imzası olan OB Sensör Ailesi'ne teşekkürlerimi iletirim. Mühendislik her zaman bir ekip işi!

Akademi ve sanayi bakışı birleşti

■ Bize biraz kendinizden ve akademik ve profesyonel kariyerinizden bahsedebilir misiniz?

■ Elektrik-elektronik mühendisiyim. Lisans eğitimimi Hacettepe'de, yüksek lisansımı ODTÜ'de, doktoramı ise Bilkent Üniversitesi'nde tamamladım. Akademik anlamda doyurucu bir serüven oldu diyebilirim. Paralelde ise ASELSAN'da 15 yıl Ar-Ge mühendisi olarak çalıştım. 3 yıl önce de OB Sensör Teknolojileri'ni hayata geçirdim. OB Sensör Teknolojileri bu şekilde akademi-sanayi bakış açılarını birleştirerek yüksek teknoloji ürünleri tasarlayan ve üreten bir girişim.

DIJİTAL KÖŞE

Doç. Dr. Adnan ERTemel

Yapay zekada yeni yetkinlik: Döngü mühendisliği

Yapay zeka kullanımında yeni eşik, daha iyi prompt yazmak değil; hedefi, üretimi, eleştiriyi ve insan müdahalesini bir döngü içinde tasarlamak. Kısacası, prompt mühendisliğinden döngü mühendisliğine geçiyoruz.

Yakın zamanda bu dönüşümü görünür kılan dikkat çekici bir örnek gündeme geldi. Matt Shumer, Claude Code'a tek bir komut vererek Call of Duty benzeri bir oyun üretti. Sistem saatlerce çalıştı, işi alt görevlere ayırdı, çok sayıda yapay zeka ajanından yararlanıldı ve yaklaşık 55 bin satır kod yazdı. İlk bakışta bu, 'tek prompt'la oyun üretme' başarısı gibi görünüyor.

Oysa örneğin en yanıltıcı kısmı tam da 'tek prompt' ifadesi. Çünkü ortaya çıkan sonuç, modelin tek seferde verdiği parlak bir cevabın ürünü değildi. Verilen ilk talimat, kendi içinde iş bölümü yapan, üreten, eleştiren ve yeniden deneyen geçici bir mikro-organizasyonu harekete geçirdi.

★★★

Yapay zeka ile çalışmanın temel birimi artık yalnızca prompt ve cevap ikilisi değil, yönetilen iyileştirme döngüsü haline geliyor.

Bu sistemde bir yönetici ajan hedefi daha küçük parçalara ayırıyor. Üretici ajanlar farklı parçalar üzerinde çalışıyor. Aynı eleştirmenler ise ortaya çıkan ürünü somut bir kalite ölçütüyle karşılaştırıyor. Sonuç yeterli değilse eksik belirleniyor, çalışma üreticiye geri gönderiliyor ve yeni bir tur başlıyor. İnsan her adımı tek tek yürütmek yerine hedefi, kalite çitasını, müdahale noktalarını ve durma koşulunu tasarlıyor.

Bu yaklaşım, alıştığımız chatbot kullanımından farklı. Chatbot modelinde insan sorar, yapay zeka cevaplar ve çoğu zaman süreç orada biter. Döngü modelinde ise ilk çıktı nihai ürün değil, iyileştirilecek ilk sürümdür. Sistem yalnızca üretmekle kalmaz; karşılaştırır, eksik bulur ve yeniden üretir.

Üreten ile değerlendirenin ayrılması da tesadüf değildir. Bir çıktıyı hazırlayan ajan, yaptığı tercihlerin gerekçelerini bildiği için kendi sonucunu kolayca savunabilir. Taze bağlama sahip bağımsız bir eleştirmen ise açıklamalara değil, gerçek çıktıya bakar. Bu ayırım, şirketlerdeki icra ve denetim rollerinin dijital karşılığı olarak düşünülebilir.

Bu nedenle şirketler açısından yeni yetkinliği yalnızca 'daha iyi prompt yazmak' olarak tanımlamak yetersiz kalıyor. Prompt mühendisliği tek bir etkileşimi iyileştirir. Döngü mühendisliği ise işin tamamlanma biçimini yeniden tasarlar.

★★★

Buradaki mesele yalnızca teknoloji değil, aynı zamanda organizasyon tasarımıdır. Bir işi hangi parçalara ayırmalıyız? Hangi parçalar paralel ilerleyebilir? Kalite neye göre ölçülmeli? Hangi kararlar yapay zekaya bırakılabilir, hangilerinde insan onayı vazgeçilmezdir? Yakın gelecekte yöneticilerin önemli bir bölümü, insan ekiplerin yanında bu tür dijital iş bölümlerini de tasarlamak zorunda kalacak.

Üstelik bu yaklaşım yazılım geliştirmeyle sınırlı değil. Bir pazarlama kampanyasında araştırma, fikir geliştirme, metin üretimi ve marka uyumu ayrı döngüler halinde çalışabilir. Bir raporda veri analizi ile iddia denetimi farklı ajanlara verilebilir. Önemli olan ajan sayısı değil, işin değerlendirilebilir parçalara ayrılması ve her parçanın gerçek bir kalite eşğine bağlanmasıdır.

Yazının tamamı istanbulticaretgazetesi.com'da

Plastik atıklar gübreye dönüştürüldü

Japon bilim insanları, atık plastiği tarımsal gübre olarak kullanılabilen üreye dönüştürdü. Yapılan deneylerde, plastik atıklardan elde edilen gübrenin bitki gelişiminde üre gübreleri kadar etkili olduğu belirtildi.

AYŞE BAŞAK

PLASTİK, insanlığın en kullanışlı icatlarından biri. Maliyeti düşük, ulaşması kolay ve ucuz, çözüm sunabileceği alanlar neredeyse sonsuz. Fakat plastik üretim süreçlerinin ve özellikle plastik atıkların gezegene maliyeti bütün avantajlarını unutturacak kadar büyük.

Yapılan araştırmalara göre dünyada üretilen tüm plastiklerin yaklaşık yüzde 65'i bir aydan daha kısa bir süre için kullanılıyor. Fakat

bu plastiklerin bir kısmının biyolojik olarak parçalanması 100 yıldan bin yıla kadar sürebiliyor. Atık plastiklerin yüzde 80'i çöplüklerde ve açık alanlarda bulunuyor. Yaklaşık 10 milyon ton atık plastiğin dolaştığı tahmin edilen okyanuslarda uzunca bir süredir yüzer plastik adaları var. Ayrıca mikro-plastikler okyanus yaşamını mütemadiyen zehirliyor.

AMONYAKLA PARÇALANDI

Peki, bu küresel kirliliği ekolojik ve tarımsal faydaya

dönüştürmenin bir yolu olabilir mi? Bu, uzun zamandır cevabı aranan bir soru.

Plastik atıkların olumsuz etkisini azaltmak için bilinçli tüketimi teşvik ve geleneksel geri dönüşüm uygulamaları mühim olsa da bu yöntemler hem etkisiz kalıyor hem de çevresel fayda sunmuyor. Japonya'daki Chiba Üniversitesi bilim insanları, atık plastiği ekosistemlere aktif olarak fayda sağlayan bir çeşit gübreye dönüştürdüğünü duyurdu. Japon bilim insanları, poli izosorbid karbonat (PIC) içerikli

yani biyolojik olarak parçalanabilir bir polikarbonat plastik türünü amonyak kullanarak parçaladı. Amonoliz adı verilen bu işlemle plastik atıkları orijinal bitki kaynaklı yapı taşlarına (glikoz sentezli monomer izosorbid) ve tarımsal gübre olarak kullanılabilen üreye dönüştürdü.

GIDA ÜRETİMİ İÇİN KAYNAK

Yapılan deneylerde, elde edilen gübrenin bitki gelişimine yaygın olarak kullanılan üre gübreleri kadar etkili bir şekilde katkı

sunduğu görüldü. Araştırma ekibi, böylece plastik atık sorununu çözerken, sürdürülebilir tarımı destekleyen bir malzeme tasarlayarak aktif bir çevresel katkı sağlamayı başardı. Araştırma umulduğu şekilde başarılı olursa plastik atıklar dünyayı tehdit etmeyecek yeni bir biçimde ele alınabilir. Araştırma ekibini yöneten Profesör Aoki, çalışmalarının plastikleri atık olmaktan çıkartıp gıda üretimi için değerli bir kaynak olarak görüldüğü temel bir paradigma değişimi yaratmasını umuyor.

Çöl arazileri 'canlı kum'la tarıma açılabilir

BİRLEŞİK Arap Emirlikleri'nde (BAE) tarımsal üretim çok farklı zorluklar içeriyor. Büyük bölümü çöllerle kaplı olan ülkenin topraklarının sadece yüzde 5'i tarımsal üretime uygun. Bu nedenle BAE, gıda ihtiyacının ancak yüzde 10-15'e kadarını üretiyor. Ülke, gıda ihtiyacını büyük ölçüde ithalatla karşılıyor.

Bu veriler gözünüze uzaktaki bir ülkenin yerel sorunları gibi görünmüş olabilir ama dünyadaki hızlı orman kaybı ve küresel ısınmanın etkisiyle artan çölleşme, bu sorunu tahmin edebileceğimizden çok daha kısa sürede yaygınlaştırabilir. BAE'de nadiren ve az yağmur yağıyor. Sulama sorunları çeşitli yöntemlerle aşılsa bile kumda tarım zorluklarla dolu. Kum, verimli toprak gibi mineral zengini değil, besin içermez, taneleri de verimli toprak gibi birbirine yapışmaz. Bu nedenle kumlu toprak, suyu uzun süre tutamaz.

DOĞAL TUTKAL

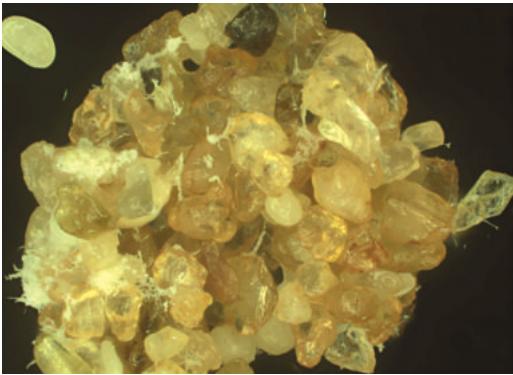
İsviçre Empa Enstitüsü ve Abu Dabi Khalifa Üniversitesi araştırmacıları, bu engelleri aşmak ve kumu mahsul yetiştirmeye uygun hale getirmek için bir araya geldi. İnovatif çözümlerinin adı, canlı kum. Buluşun arkasındaki fikir basit

ama zekice. Kum taneleri yapışıp birbirini tutmuyorsa onlara yapışkan bir madde eklemek. Araştırmacılar kumu bir arada tutmak amacıyla içine özel bakteri ve mantarlar ekledi. Bu mikro-organizmalar, kumun içine yayıldı ve kum tanelerini bir arada tutan bir lif ve bio-polimer ağı üretti. Yani bilim insanları kumu bir nevi doğal tutkalla karıştırdı.

SU TUTMA KAPASİTESİ

Deneylerde hem laboratuvar kumu hem de Abu Dabi'deki kumullardan toplanan kum kullanıldı. Bakteriyel inovasyon suyun kumdaki hareketini altı kat yavaşlattı. Elbette bu canlı kumun içeriğinin beslenmesi gerekiyor. Araştırmacılar organik atıklardan elde edilen şekerlerin bu sorunu çözeceğini düşünüyor. Buluşun, kumu

sihirli bir şekilde verimli bir toprağa dönüştürdüğü söylenemez. Çünkü bu aşamada içinde sorunsuzca bitki yetiştiği bilgisi kamuoyuyla paylaşılmadı. Bilim insanları, şimdilik hedeflerinin bitkilerin potansiyel olarak büyüyebileceği koşulları yaratmak için kuma su tutma kapasitesi kazandırmak olduğunu açıkladı. Dolayısıyla bu araştırma kapsamlı bir çözümün ziyade bir ilk adım olarak görülebilir.

İsviçre Empa Enstitüsü ve Abu Dabi Khalifa Üniversitesi bilim insanları, çöl kumunu tarıma daha uygun hale getirmenin bir yolunu buldu. İnovatif çözümlerinin adı, canlı kum. Araştırmacılar, kumu bir arada tutmak amacıyla içine özel bakteri ve mantarlar ekledi.

CES 2027

Las Vegas - Amerika Birleşik Devletleri
6 - 9 Ocak 2027

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

Akıllı Ev ve Sistemleri, Akıllı Şehirler, Araç Teknolojileri, Eğitim, Ev - Eğlence Donanımları, Fitness ve Giyilebilir Cihazlar, Mobil Aksesuar ve Donanımları, Next G, Oyun, Sağlık Teknolojileri, Siber Güvenlik, Tüketici Elektronik, Yapay Zeka

CES 2027'YE İSTANBUL TİCARET ODASI FARKIYLA KATILIN!

DÜNYA'NIN EN ETKİLİ TEKNOLOJİ FUARI CES 2027

- Tüm teknoloji ekosistemini tek bir etkinlikte sergileyen tek ticaret fuarı
- 12 farklı mekanda yaklaşık 250.000 m2 sergileme alanı
- % 65'i aşkın uluslararası katılım 157 ülke ve bölgeden yaklaşık 4.500 uluslararası profesyonel katılımcı ve start-up
- % 65'i aşkın üst düzey karar verici pozisyonunda 148.000 profesyonel ziyaretçi
- 300 konferans, 1.200 uluslararası konuşmacı, 6.000'i aşkın basın mensubu, içerik üreticisi ve sektör analisti
- Teknoloji dünyası ve tüketici elektroniğinin en son yeniliklerini keşfetme imkanı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar resmi web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Türkiye Milli İştirak Broşürü'nde firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar Giriş Kartı Temini
- T.C. Ticaret Bakanlığı'nın teşvik işlemleri hakkında bilgilendirme

KATILIM BİLGİSİ

Nakliyelili Katılım : 1.750 ABD Dolar x Talep Edilen m²
Hizmet Sektörü Firmaları İçin Katılım : 1.150 ABD Dolar x Talep Edilen m²

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

Murat Özturan

0212 455 62 21
0530 078 43 55
murat.ozturan@ito.org.tr

Esra Avcıoğlu

0212 455 61 10
0530 386 92 66
esra.avcioglu@ito.org.tr

Zeynep Ülker

0212 455 61 09
zeynep.sengul@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

Kiralık sosyal konut modeli ilk olarak İstanbul'da uygulanmaya başladı. Buna göre kentte yapılacak 100 bin sosyal konuta ilave 15 bin konut vatandaşı zorlamayacak tutarlarla kiraya verilecek. Kampanyayla kamunun konut arzını artırması ve bu yolla kiralardaki yükselişin sınırlanması hedefleniyor. Ekonomi yönetimi, enflasyonun alt kırkımlarında önemli bir yer tutan kiralarda dengelemeyle dezenflasyon sürecinde önemli bir virajı aşmayı planlıyor.

KİRA 10 BİN LİRADAN BAŞLAYACAK

Konut tipi	Aylık kira
1+1	10 bin TL
2+1	12 bin TL
3+1	15 bin TL
4+1	18 bin TL

Dezenflasyonda önemli viraj sosyal konut modeliyle alınacak

KONUT piyasasında son yılların en önemli sorunlarından biri haline gelen yüksek kira fiyatlarına karşı kamunun kiralık sosyal konut hamlesi, İstanbul'da hayata geçiriliyor. 2027-2029 Orta Vadeli Program'da yer alan kiralık sosyal konut modelinin ilk örneği kapsamında İstanbul'da 15 bin konutun kiralık olarak vatandaşların kullanımına sunulması planlanıyor. TOKİ'nin açıkladığı program uyarınca başvurular 14 Eylül itibarıyla alınmaya başlandı. Başvuruların alınmasının ardından gelir, ikamet ve konut sahipliği kriterleri kontrol edilecek. Şartları sağlayan adaylar arasından kura ile hak sahipleri belirlenecek. Hak kazanan vatandaşlar, piyasa fiyatlarının altında belirlenen kira bedelleriyle konutlara yerleşebilecek. Konutlar üç yıllığına kiraya verilecek. Sürenin sonunda mevcut tahsis dönemi sona erecek ve konutlar yeniden kura yöntemiyle yeni hak sahiplerine açılacak. Böylece aynı konut stokundan zaman

içerisinde daha fazla ailenin yararlanması hedefleniyor. Orta Vadeli Program'da sosyal konut üretiminin artırılmasının yanı sıra kiralık sosyal konut modelinin ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleniyor. Programda bu uygulamanın yaygınlaştırılmasına yönelik takvim olarak 2027'nin ikinci çeyreği işaret edilirken, İstanbul'daki uygulama modelin ilk örneklerinden biri olacak.

KONUT KALEMİ ENFLASYONUN ÜZERİNDE

Kira piyasasının önemli enflasyon verilerinde de görülüyor. TÜİK'e göre Ağustos 2026'da tüketici enflasyonu yıllık yüzde 31.51 oldu. Kira dışında su, elektrik, gaz ve diğer yakıtları da kapsayan 'konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar' ana grubundaki yıllık fiyat artışı ise yüzde 39.77 olarak gerçekleşti. Grubun yıllık TÜFE değişimine katkısı 5.01 puan oldu. Burada iki göstergeli birbirinden ayırmak gerekiyor. Yüzde 39.77'lik artışın tamamı kiradan kaynaklanmıyor. TÜİK'in ana harcama grubu başka konut giderlerini de

kapsıyor. Buna karşılık kira, hizmet enflasyonunun katkılı gösteren kalemlerinden biri olmaya devam ediyor. TCMB Başkanı Fatih Karahan da ağustos ayındaki Enflasyon Raporu sunumunda kira enflasyonunda yavaşlama olduğunu, yeni kiracı endeksi gibi öncü göstergelerin de bu eğilimin devamına işaret ettiğini belirtmişti.

GÖZLER ARZ ETKİSİNDE

Kiralık sosyal konut modelinin piyasa üzerindeki etkisinin, düşük kira bedellerinden çok piyasaya sağlayacağı ek arz ile ölçülmesi bekleniyor. Son dönemde deprem bölgesinde kamu öncülüğünde gerçekleştirilen konut teslimleri sonrasında kira artış hızında gözlenen yavaşlama, arzın fiyatlar üzerindeki etkisini gösteren örneklerden biri olarak öne çıkıyor. İstanbul'da planlanan 15 bin kiralık konutun özellikle uygulamanın yoğunlaşacağı bölgelerde kiracılar açısından önemli bir alternatif oluşturması bekleniyor. Ancak kira

seviyelerinde kalıcı ve geniş ölçekli bir değişim için sosyal kiralık konut stokunun zaman içerisinde büyümesi gerektiği vurgulanıyor.

Uzmanlara göre yeni arzın piyasaya etkisi kısa sürede ortaya çıksa da bunun tüketici fiyatlarına yansımaları daha uzun sürecek. Mevcut kira sözleşmelerinin belirli dönemlerde yenilenmesi nedeniyle kira piyasasındaki değişikliklerin enflasyon verilerine geçişi zamana yayılıyor.

Bu konuda yakın döneme ait bir örnek deprem bölgesinde görüldü. TCMB bünyesindeki araştırmacılar tarafından 2 Eylül'de yayımlanan çalışmada, kamu öncülüğündeki yeniden imar sürecinin ardından deprem bölgesindeki konut arzının hızla arttığı, konut teslimlerinin hızlandığı 2025'te bölgedeki kira enflasyonunun görece olarak yavaşlamaya başladığı belirtildi. Çalışmada konut arzındaki iyileşmenin önümüzdeki dönemde kira enflasyonundaki yavaşlamayı destekleyebilecek unsurlardan biri olduğu vurgulandı.

15 bin konut önemli bir başlangıç

Sektör temsilcilerine göre, kamu eliyle uygun fiyatlı kiralık konut üretilmesi önemli bir sosyal politika uygulaması olarak öne çıkıyor. İstanbul'da planlanan 15 bin konutun önemli bir başlangıç olduğu belirtilirken, milyonlarca konutun bulunduğu kentte kira seviyelerinin hissedilir biçimde etkilenebilmesi için sosyal kiralık konut stokunun zaman içerisinde büyütülmesi gerektiğine dikkat çekiliyor.

Temsilciler, uygulamanın ilk aşamada daha çok hak sahibi olacak haneler ile projelerin bulunduğu bölgelerde rahatlatma sağlayacağını belirtiyor. Projenin bugünden kiralık konut piyasasını tamamen değiştirecek bir uygulamadan ziyade, Türkiye'de yeni bir sosyal kiralık konut modelinin başlangıcı açısından önem taşıdığı ifade ediliyor.

Başarının anahtarı üç unsur

Sektör temsilcileri, sosyal kiralık konut modelinin kalıcı sonuçlar üretebilmesi için üç temel kriterin öne çıktığını belirtiyor:

Lokasyon: Konutların yalnızca ucuz arsa bulunan bölgelerde değil, toplu ulaşım ve istihdam merkezlerine erişimi güçlü alanlarda üretilmesi gerekiyor.

Fiyatlaması: Kiraların piyasa rayıcının belirli ölçüde altında ve hane gelirleriyle uyumlu şekilde belirlenmesi önem taşıyor.

Hak sahipliği: Gelir kriterlerine dayalı, şeffaf ve düzenli olarak denetlenen bir hak sahipliği sisteminin oluşturulması gerekiyor.

Sektör temsilcileri, ayrıca kira sorununun yalnızca sosyal kiralık konut projeleriyle çözülemeyeceğine dikkat çekiyor. Özel sektör konut üretiminin artırılması, kentsel dönüşümün hızlandırılması ve yeni yerleşim alanlarının geliştirilmesi gibi adımların da sosyal konut politikalarıyla eş zamanlı yürütülmesi gerektiği vurgulanıyor.

Cemile Sultan

DOĞANIN VE TARİHİN KALBİNDE PRESTİJLİ BULUŞMALAR

Boğaziçi Kandilli'de büyüleyici bir atmosfer

CEMİLE SULTAN KORUSU

Restoranlar, cafe, toplantı ve davet alanları
Nişan / Düğün / Toplu Organizasyonlar

📍 Kandilli Mah. Ömürtepe Yokuşu Sk.
No:6 Üsküdar / İstanbul
☎ 0216 308 49 43
🌐 www.cemilesultan.com.tr

Haliç'in kıyısında Galata Köprüsü'nün başucunda

CEMİLE SULTAN EMİNÖNÜ

Son teknoloji toplantı salonları / Restoran / Cafe

📍 İstanbul Ticaret Üniversitesi Ahî Çelebi Kampüsü
Sarıdemir Mah. Ragıp Gümüşpala Cd. No:14
Fatih / İstanbul
☎ 0537 042 11 53
🌐 www.cemilesultan.com.tr

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI

17. 18. 19. ve 20. Dönem Meclis Üyesi

OSMAN AKYÜZ'ü

Kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

İTO camiası olarak, merhuma Allah'tan rahmet, ailesine, sevenlerine ve iş âlemimize sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Allah rahmet eylesin. Mekânı cennet olsun.

Gelenek ve kardeşlik ruhu Ahilik Haftası'nda buluştu

İstanbul'da 39. Ahilik Haftası kapsamında Kapalıçarşı'da geleneksel ahilik yürüyüşü düzenlendi. Dua Meydanı'nda başlayan ve gelenekle kardeşlik ruhunu canlandıran etkinlik, mehter eşliğindeki yürüyüşün ardından İstanbul Valiliği'ndeki Şed Kuşanma Töreni ile devam etti.

OSMAN KUVVET

ANADOLU'da 13. yüzyılda Ahi Evran öncülüğünde şekillenen, meslek ahlakını, dürüstlüğü, dayanışmayı ve yardımlaşmayı esas alan; esnaf ve sanatkarlar arasında birlik ve beraberliği güçlendiren köklü bir gelenek olan ahilik geleneği, İstanbul'da düzenlenen '39. Ahilik Haftası' etkinlikleriyle yaşatılmaya devam ediyor.

Ticaret hayatında dürüstlük, helal kazanç, dayanışma ve kardeşlik anlayışını temsil eden ahilik kültürünün önemli mekanlarından Kapalıçarşı, Ahilik Haftası kapsamında gerçekleştirilen yürüyüş programına ev sahipliği yaptı.

DUA MEYDANI'NA KADAR SÜRDÜ

İstanbul Vali Yardımcısı Mehmet Sülün, İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu (ICVB) Başkan Yardımcısı Bahadır Yaşık, İstanbul Esnaf

ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB) Kurul Üyesi İlhan Taşkıran ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katıldığı program, Kapalıçarşı Dua Meydanı'nda başladı.

Asırlardır Kapalıçarşı esnafının işyerlerini açmadan önce bir araya gelerek bereket duası ettiği Dua Meydanı'nda yapılan duaların ardından heyet, mehter eşliğinde yürüyüşe geçti. Kapalıçarşı Beyazıt Kapsi'nden başlayan yürüyüş, Nuruosmaniye Kapsi'ne kadar sürdü.

Katılımcılar yürüyüş boyunca Kapalıçarşı esnafını selamlarken, programla birlikte çarşının yüzyıllardır yaşattığı kültür, emek, zanaat ve ahilik terbiyesi de bir kez daha hatırlatıldı.

ŞED KUŞANMA TÖRENİ

Kapalıçarşı'daki yürüyüş programının ardından etkinlikler İstanbul Valiliği'nde devam etti. 39. Ahilik Haftası Kutlama Programı kapsamında Valilikte Şed Kuşanma Töreni gerçekleştirildi.

İstanbul Valiliği'nde düzenlenen '39. Ahilik Haftası Kutlama Programı ve Şed Kuşanma Töreni'nde; Vali Davut Gül ve beraberindekiler tarafından İlin Ahisi seçilen İstanbul Un İş Esnaf ve Sanatkarlar Odası Üyesi Zafer Ağırçın'a şed kuşatıldı. İlin Kalfası seçilen Sanyer Atatürk Mesleki Eğitim Merkezi mezunu Çağral Sanal ve İlin Çırağı seçilen Sanyer Atatürk Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi Abdullah Aslan'a ise plaketteri takdim edildi.

**Kitap
İstanbul**
www.kitapistambul.org.tr

Nesnelerin interneti çağında tekstil endüstrisi

Türkiye, bilim ve teknolojiye tam anlamıyla yararlanabilirse gelişmiş toplumlar seviyesine çıkabilecektir. Endüstri 4.0 ve sonrasında gelecek olan Toplum 5.0 süreçleri, ülkelerin bilimsel, teknolojik ve kültürel birikimlerine bağlı olarak rekabet üstünlüğünü belirleyecektir.

Bu bağlamda tekstil ve hazır giyim endüstrisi, Türkiye'nin en önemli sektörlerinden biridir. Teknolojik altyapısı, bilgi birikimi ve küresel pazardaki payı sayesinde, Türkiye'nin bilimsel, ekonomik ve kültürel gelişimine katkı sunabilecek stratejik bir konumdadır.

Kitap, tekstil ve hazır giyim endüstrisinin Endüstri 4.0 ve nesnelerin interneti çağındaki dijital dönüşümünü kapsamlı şekilde inceliyor. Üretimde otomasyon, akıllı tekstiller, tedarik zincirlerinde sürdürülebilirlik, fabrikalarda nesnelerin interneti destekli makineler, sistem entegrasyonu ve kişiselleştirilmiş üretim gibi konular detaylandırılıyor.

Prof. Dr. İlhami İlhan
Doç. Dr. Ahmet Özbek
İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2025

Osmanlı toplumunda aile

"Aile bir toplumun en muhafazakâr, az değişen kurumlarından biridir ve şimdi bu sırada değişmektedir. Bu değişme sebebiyle 'aile' kurumu kadar tarihçi araştırmalarını gerektiren bir konu yoktur. Bu nedenle Osmanlı toplumunda aile yapısı üzerine yazdığım ve tasvip gören makalelerimi yeniden ele almak, yeni malzemeyi araştırmak ve 'millet' sistemi ve hukuktaki Romanizasyon gibi toplumsal ve hukuki çerçevesine oturtmak gerekiyordu. Bunsuz son 150 senedeki ailenin, aile hukukunun evrimini kavramak mümkün değildir. Bu nedenle 15-16. yüzyıllardan bugüne dek hukuki ve toplumsal çerçevesi içinde Osmanlı ailesinin gelişimini ele alan bu çalışmayı kaleme almayı gerekli gördüm."

Geçmiş karanlık temel kurumlarımızdan biri olan ailenin, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki konumu, İlber Ortaylı'nın kaleminden değerlendiriliyor. Ortaylı, eşlerin birbirine karşı sorumlulukları, aile hukuku, çocuğun yetiştirilmesi, devletin Müslüman ve gayrimüslim ailelere yaklaşımı, miras, çok eşlilik, ataerkillik, harem gibi sağlıklı bilgi olmadan üzerine çokça konuşulan mevzuların ilk elden kaynaklarla yorumluyor.

İlber Ortaylı
Kronik Yayınları

www.kitapistambul.org.tr

**DERSADET
KÜTÜPHANESİ**
İSTANBUL TİCARET ODASI

Tüm basılı ve elektronik yayınları anında erişim

İstanbul Ticaret Odası Dersaadet Kütüphanesi'nin 20 milyonu aşkın kaynaktan oluşan dijital koleksiyonuna, akademik kaynaklara, kitaplara ve araştırma içeriklerine QR kodu okutarak hızlı, güvenli ve kesintisiz erişim sağlayabilirsiniz.

Yüzyılların geleneği ahilik Kapalıçarşı'da yaşıyor

Kökleri 13. yüzyıla dayanan, ticarete ahlak ve dayanışma felsefesini kazandıran ahilik kültürü, İstanbul Kapalıçarşı'da usta-çırak ilişkisiyle devam ediyor. Esnafın birbirine destek olması, müşteriye sifatah yapmayan komşusuna yönlendirmesi ve anlaşmazlıkların uzlaşıyla çözülmesi, yüzlerce yıllık geleneğin günümüzdeki yansımaları arasında yer alıyor.

TİCARET hayatına ahlak, dayanışma ve paylaşım anlayışı kazandıran ahilik kültürü, aradan geçen yüzyıllara rağmen İstanbul Kapalıçarşı'da varlığını sürdürüyor. Özellikle geleneksel el sanatlarının yaşatıldığı dükkanlarda usta-çırak ilişkisi güçlü şekilde devam ederken, esnaf arasındaki dayanışma da ahilik anlayışının günümüzdeki en önemli örnekleri arasında gösteriliyor.

Kapalıçarşı Esnafı Derneği Yönetim Kurulu Başkan Vekili İsmail Yeşil, ahiliğin temelinde yer alan usta-çırak ilişkisinin bugün de canlılığını koruduğunu söyledi. Özellikle gümüş işçiliği, kuyumculuk, mihlama sanatı, tespih yapımı ve çeşitli el sanatlarında gençlerin ustalarının yanında meslek öğrendiğini belirten Yeşil, "Ortaokuldan mezun olan gençler bir ustanın yanında işe başlıyor. Önce dükkanın günlük işlerini öğreniyor, ardından zamanla mesleğin inceliklerine hâkim oluyor. Böylece sadece meslek değil, aynı zamanda esnaflık kültürü de yeni nesillere aktarılıyor" dedi.

Yeşil, geçmişte neredeyse tüm esnafın çıraklıktan yetiştiğini, ancak günümüzde bu oranun azaldığını belirterek, buna rağmen geleneğin yaşamaya devam ettiğini dile getirdi. Tarihi çarşılarıyla öne çıkan Bursa, Edirne ve İzmir gibi kentlerde de benzer yapının sürdüğünü söyledi.

MÜŞTERİ KOMŞUYA YÖNLENDİRİLİYOR

Ahilik anlayışının en dikkat çekici uygulamalarından biri olan

'siftah etmeyen komşuyu gözetme' geleneği de Kapalıçarşı'da yaşatılıyor. Esnafın, ilk satışını yaptıktan sonra müşteriye henüz satış gerçekleştirilmeyen komşusuna yönlendirdiğini anlatan Yeşil, bunun bereket ve dayanışmanın bir göstergesi olarak görüldüğünü kaydetti.

Yeşil, "Eğer yan komşumuz henüz siftah yapmamışsa müşteriye çalışanlarımız aracılığıyla ona yönlendiriyoruz. Bunun işlerimize bereket getirdiğine inanıyoruz" diye konuştu.

Kapalıçarşı'da sadece ticari dayanışmanın değil, sosyal dayanışmanın da sürdüğünü vurgulayan Yeşil, "Bir esnafın düğünü ya da cenazesi olduğunda birlikte hareket ederiz. Bir sıkıntısı olduğuna duyduğumuzda oturur konuşur, nasıl yardımcı olabileceğimizi değerlendiririz. Bu birlik ruhu bugün de devam ediyor" dedi.

ÇIRAKLIKTAN YETİŞENLER GELENEĞİ DAHİ GÜÇLÜ TAŞIYOR

Ahilik sisteminde çırak, kalfa ve ustanın belirli sorumlulukları bulunuyor. Mesleki eğitimin yanı sıra ahlaki ve sosyal değerlerin aktarılmasını da amaçlayan bu yapı içerisinde çıraklardan öğrenmeye açık olmaları, saygı göstermeleri ve sorumluluk üstlenmeleri

bekleniyor. Kalfalar ise çıraklara rehberlik ederek mesleki gelişimlerine katkı sağlıyor. Ustalar da bilgi ve deneyimlerini aktararak gençlerin yetişmesinde önemli rol oynuyor.

Mesleğe çıraklıktan başlayan kişilerin ahilik ilkelerini daha güçlü şekilde benimsediğini ifade eden Yeşil, "Dürüstlük, dayanışma, yıkıcı rekabetten kaçınma ve başkasını da düşünme gibi değerler bu kültürün temelini oluşturuyor. Bu gelenekten yetişenlerde aynı anlayışı görmek daha zor olabiliyor" dedi.

İsmail Yeşil, anlaşmazlıkların büyümeden çözülmesi ve taraflar

1001 gün süren öğrenme

Ahilik geleneğinin temelini oluşturan öğrenme süreci usta başının yanında yamak olarak işe girmekle başladı. Kayıtlarda yer alan bilgilere göre bu süre her ustaya göre değişmekle birlikte genellikle 1001 gün olarak uygulanırdı. Yaklaşık 3 yıla tekabül eden bu süre günümüzde de benzer şekilde uygulanıyor.

HIT-ÇİP programıyla 5 milyar dolarlık destek

Çip üretimindeki yatırımların teşvik edilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından devreye alınan HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı kapsamında da destek sağlanacak. HIT-Çip çağrısı için 5 milyar dolarlık destek bütçesi ayrılırken, 65 nanometre veya daha ileri teknolojiye yıllık en az 1 milyon pul üretim kapasitesi oluşturulması hedefleniyor.

Türkiye çipte dışa bağımlılığı azaltacak

Türkiye, küresel çip krizine karşı üretim kapasitesini artırmak için harekete geçti. Daha önce birçok ticari ve kritik çipte ithalata bağımlı olan Türkiye, otomotivden savunma sanayine kadar stratejik sektörlerde bu bağımlılığı azaltmayı hedefliyor.

OTOMOTİVDEN beyaz eşyaya, güç kaynaklarından sensörlere, haberleşme altyapılarından savunma sistemlerine kadar birçok kritik alanda kullanılan çipler, üretimin sürdürülebilirliği açısından stratejik önem taşıyor. Küresel ölçekte yaşanan çip tedarik sorunları ise ülkeleri yerli üretim ve teknoloji kapasitesini artırmaya yöneltiyor.

Özellikle yüksek hacimli ticari çiplerde üretim ağırlıklı olarak Tayvan, Güney Kore, Çin, ABD ve Avrupa'daki üretim merkezlerinden sağlanıyordu. Türkiye de çip alanındaki dışa bağımlılığı azaltmak ve küresel değer zincirinde daha üst sıralara çıkmak amacıyla çalışmalarını hızlandırıyor. Bu kapsamda, 2027-2029 Orta Vadeli Program'da (OVP) yarı iletkenler başta olmak üzere stratejik sektörlerde yerli Ar-Ge, üretim ve yenilik kapasitesinin artırılması hedefleniyor.

ÇİP ÜRETİM TESİSLERİ KURULACAK

Program kapsamında, kritik teknolojilerde yerli kapasitenin geliştirilmesi amacıyla çip üretim tesislerinin kurulması planlanıyor. Bu tesislerde kimlik ve pasaportlarda kullanılan çiplerin yanı sıra sanayi alanındaki çeşitli uygulamalara yönelik ürünlerin de yurt içinde üretilmesi hedefleniyor.

Çip sektöründe yalnızca üretim kapasitesinin

artırılması değil, aynı zamanda Ar-Ge, tasarım ve ticarileştirme kabiliyetlerinin geliştirilmesi de amaçlanıyor. Milli projelerle Türkiye'nin küresel çip yarışında daha güçlü bir konuma ulaşması hedefleniyor.

EYLEM PLANI HAZIRLANIYOR

İmalat sanayi, enerji, tarım, sağlık ve ulaşım gibi kritik sektörlerde arz güvenliğinin güçlendirilmesi amacıyla yerli üretimi destekleyecek eylem planları hazırlanıyor.

Yıl sonuna kadar tamamlanması planlanan eylem planlarının, Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nun değerlendirmesine sunulmak üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na iletilmesi öngörülmüyor.

Hazırlanacak planlarla Türkiye'nin çip alanındaki tasarım ve Ar-Ge yetkinliğinin üretim aşamasına taşınması amaçlanıyor. TÜBİTAK BİL.GEM ve Yarı İletken Teknolojileri Araştırma Laboratuvarı (YİTAL) bünyesinde sürdürülen çalışmalarla mevcut üretim kapasitesinin geliştirilmesi planlanıyor.

HEDEF 110 NANOMETREYE GEÇMEK

Türkiye'nin çip üretiminde mevcut kapasitesinin 250 nanometreden 110 nanometre seviyesine çıkarılması hedefleniyor.

Bu doğrultuda kamu desteğiyle çok ortaklı bir 'Ulusal Çip Konsorsiyumu' kurulması da

planlanıyor. Konsorsiyum aracılığıyla çip ekosisteminin kademeli olarak büyütülmesi, teknik yetkinliklerin geliştirilmesi ve Türk sanayisinin kritik çip ihtiyacında dışa bağımlılığının azaltılması amaçlanıyor.

Türkiye'nin çip alanındaki çalışmalarında milli işlemci projeleri de önemli bir yer tutuyor. ÇAKIL ve ALP-EREN gibi projelerle açık kaynaklı mimariler üzerinden güvenli işlemci çekirdeklerinin geliştirilmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması amaçlandı.

Özellikle Türkiye'nin güçlü olduğu otomotiv ve beyaz eşya sektörlerinde yerli çiplerin kullanım alanlarının genişletilmesine yönelik çalışmalar da yürütülecek.

ÇİP EKOSİSTEMİ GÜÇLENDİRİLECEK

Türkiye'nin çip üretimine yönelik hedefleri yalnızca yeni tesislerin kurulmasıyla sınırlı tutulmayacak. Nitelikli insan kaynağının geliştirilmesinden test ve standart altyapısının güçlendirilmesine, üniversitelerdeki araştırmalardan sanayi-üniversite işbirliklerine kadar geniş kapsamlı bir ekosistem oluşturulması planlandı.

Böylece Türkiye'nin kritik çip ihtiyacında dışa bağımlılığının azaltılması, yerli teknoloji kapasitesinin artırılması ve küresel yarı iletken değer zincirinde daha üst sıralara çıkması hedefleniyor.

KONUM İÇİN
QR KODU
OKUTUN

TAŞINIYORUZ!

**Anadolu Yakası Bölge Temsilciliğimiz
21.09.2026 tarihinden itibaren kendi mülkü olan
yeni yerinde, hizmetinizde!**

YENİ ADRESİMİZ:

Cevizli Mahallesi, Tugay Yolu Caddesi No:22 Maltepe / İstanbul

**İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882**

in x iv f @ /itokurumsal